

Bài văn nghị luận xã hội hay thi THPT Quốc gia

1. Đề: Thành công chỉ đến khi chúng ta cố gắng hết sức và không ngừng hoàn thiện bản thân mình.

Bài làm 1:

Khi sinh ra, bản năng sinh tồn là cái mà mỗi con vật có được. Chúng có thể đứng lên bằng chính đôi chân mình có thể chạy nhảy. Tạo hoá đã ưu ái ban cho chúng những khả năng kì diệu đó. Nhưng con người thì khác khi sinh ra tiếng khóc chào đời là tất cả những gì họ có được. Tiếng oa oa cất lên chỉ đơn giản cho mọi người biết một mầm sống mới đã ra đời. Những mầm sống đó sẽ ra sao? Và tương lai của nó sẽ như thế nào. Cuộc sống phía trước là của chính nó và do nó quyết định. Giống như một nhà triết học đã nói: "Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả. Nó làm thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra".

"Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả" Thoạt đầu câu nói này có vẻ vô lý nhưng khi để ý từng câu từng chữ thì đây đúng là một quy luật của tự nhiên. Điều rõ ràng nhất ta có thể thấy được chính là thú non của một giống loài nào đó khi sinh ra đều mang tất cả những đặc điểm hình thái và cả tính chất của bố mẹ. Mèo con vừa mới sinh ra đã được thừa hưởng tất cả những đặc điểm của mèo bố mẹ. Màu lông bao phủ cơ thể giống với bố hoặc mẹ móng vuốt sắc nhọn phục vụ cho thói quen bắt chuột sau này. Hay một đàn rùa con vừa cắn đứt vỏ trứng chui ra ngoài về với biển khơi nhưng tại sao thú non yếu ớt như vậy làm sao bơi được trong dòng nước lạnh lẽo kia nhưng mẹ tạo hoá đã ban cho chúng khả năng đó hai chân như hai mái chèo có thể di chuyển dễ dàng trong làn nước. Những khả năng đặc biệt đó chỉ có thể thấy ở loài vật sống trên Trái đất.

Nhưng còn con người thì sao? Một cô bé hay cậu bé vừa chào đời trông bụ bẫm khẩu khinh nhưng không ai có thể nhìn nó mà đoán biết được bố mẹ nó là ai. Cơ thể yếu ớt kia không thể nào tự chống chọi với những khắc nghiệt của cuộc sống bên ngoài. Không như những con vật khi mở mắt thấy ánh sáng mặt trời cũng là lúc chúng phải bươn chải lo cho cuộc sống của mình. Cũng có những giống loài được sự chăm sóc của bố mẹ nhưng theo năm tháng chúng sẽ tự lập và có thể không bao giờ được gặp lại bố mẹ nữa. khác rất nhiều so với con người. Con người chúng ta ngay từ khi sinh ra tuy không sở hữu bất cứ thứ gì nhưng đã được đón nhận bao nhiêu tình thương yêu dịu dàng của mẹ và sự chăm sóc chu đáo của cha... Theo thời gian chúng ta lớn lên từng ngày trong vòng tay ấm áp đó.

Cuộc sống thì không bao giờ êm dịu như vậy và luôn trớ trêu với nhiều người. Nhiều đứa bé sinh ra không biết mặt cha và cũng không biết thế nào là ngọt ngào của sữa mẹ. Nhưng chúng cũng lớn lên theo năm tháng và trở thành một công dân của một đất nước nhưng tương lai và cuộc sống thì bị chôn sâu trong bốn bức tường của sự bất hạnh và cô đơn.

Vừa lọt lòng mỗi người không là gì cả và cũng có những số phận bất hạnh không có quyền được biết đấng sinh thành ra mình. Nhưng không vì thế mà tương lai và cuộc sống kia trở nên mù mịt và tối tăm. và họ không có cái quyền được mơ ước hay hi vọng. và tương lai tươi sáng, thành công và vinh quang sẽ không bao giờ thuộc về họ. vì tất cả những mơ ước cao đẹp ấy không phải được quyết định bởi hoàn cảnh sinh ra mà chính là do ý chí quyết tâm của mỗi người.

"Nó làm thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra". Về sau câu nói của nhà triết học như một lời khuyên cho chúng ta. phải luôn biết vươn lên trong cuộc sống, phải có hoài bão và lý tưởng và vạch ra một mục đích rõ ràng cho cuộc sống bản thân. Không bao giờ biết chùn bước trước bất cứ khó khăn nào.

Thanh niên ngày nay không chỉ vùi đầu vào sách vở như đàn anh lớp trước. Cuộc sống hiện đại khoa học kỹ thuật tiến bộ thói quen hằng ngày không gói gọn trong bốn bức

tường chỉ có học học và học. Thời gian hằng ngày dường như được mở rộng hơn với rất nhiều những hoạt động thú vị. như chiến dịch mùa hè xanh. Thanh niên được tự do vô tư đến những vùng khó khăn giúp đỡ nhân dân nghèo vùng sâu vùng xa hay những chuyến đi ngắn ngày chỉ đơn giản là chia sẻ quà bánh cho những trẻ em ở những làng trẻ mồ côi, tất cả đều xuất phát từ lòng tình nguyện và sự yêu thương giống nòi. Thanh niên ngày nay không chỉ học tập tốt lao động tốt mà còn có cả lòng nhân ái khoan dung. Những điều kiện đó chính là nền tảng cho sự thành công sau này. Sự thành công đó họ đạt được là do chính đôi tay và khối óc của họ không dựa dẫm vào bất cứ ai....."Khát vọng chính là nguồn động lực có sức mạnh vô biên, tiềm tàng bên trong mỗi con người. Động lực này được thể hiện qua những hành động liên tục và bền bỉ, để con người không bao giờ từ bỏ ước mơ, không bao giờ khuất phục hoàn cảnh. " Quả thật như cau danh ngôn con người có thể đạt được tất cả khi có khát vọng bạn chỉ thật sự thất bại khi bạn từ bỏ khi ước mơ và cố gắng.

Nhưng những ý chí quyết tâm kia không phải lúc nào cũng mỉm cười với mọi người và sẽ không tìm đến bất cứ ai, chỉ có những người luôn cố gắng vươn lên trong cuộc sống vượt qua mọi khó khăn và đến lúc những khó khăn kia ko làm chùn bước họ thì chính là lúc họ tìm được những hạnh phúc và những khám phá bổ ích cho bản thân. Và có một số đông sẽ không bao giờ khám phá ra những chân lý đó vì sự bi quan luôn yếu lòng trước những khó khăn vấp phải. Thất bại là khởi đầu của sự thành công và thất bại chỉ là thành công khi chúng ta cố gắng hết sức và không ngừng hoàn thiện mình.

Con người khi sinh ra không là gì cả chỉ là mầm sống mới được sinh ra chỉ là một đứa trẻ sơ sinh không tên tuổi, Nhưng bằng tất cả sự nỗ lực không ngừng lòng quyết tâm bền bỉ và ý chí vươn lên thì mầm sống ấy sẽ lớn lên và sinh hoa kết trái góp cho đời những hương sắc. Và khi chết đi họ đã có được tất cả mặc dù không còn trên cõi đời này nữa.

"Tạo lập! Xây dựng! Phục vụ! Đó là những mệnh lệnh của thiên nhiên. Hãy làm theo những mệnh lệnh đó, và bạn sẽ thấy sự giàu sang và phong phú của vũ trụ là vô tận."

hãy sống hết mình và không ngừng phấn đấu bạn sẽ tìm thấy được tất cả và làm chủ mọi thứ vì "Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra". mà không phải do ai khác sắp đặt hay ép buộc và tự do chính là trang mà chúng ta có được.

Bài làm 2:

Trên thế giới, có rất nhiều người đã đạt được thành công của riêng mình, họ đều có bí quyết, nhưng họ cũng không ngần ngại mà chia sẻ cho mọi người để học tập theo. Công thức thành công của họ cũng vô cùng đơn giản nhưng không phải ai cũng có thể thực hiện được: "Thành công chỉ đến khi chúng ta cố gắng hết sức và không ngừng hoàn thiện bản thân mình".

Thành công là thành tựu, kết quả tốt đẹp mà ai cũng mong muốn đạt được. Khi thành công, con người ta sẽ cảm thấy tự hào, hạnh phúc với chính bản thân mình. Muốn thành công đến, thì bạn ít nhất cũng phải trang bị cho chính mình hai yếu tố: Cố gắng hết sức và luôn hoàn thiện bản thân.

Cố gắng hết sức là khi bạn không bao giờ bỏ cuộc khi khó khăn ập tới, luôn tìm ra những cách giải quyết để vượt qua những thử thách đó. Bởi hành trình để đến thành công vô cùng gian lao và vất vả, hết khó khăn này, khó khăn kia lại kéo đến, cứ chồng chất lên nhau. Thất bại không chỉ đến lần một, lần hai mà còn nhiều hơn thế nữa, vậy nên bạn vẫn phải tiếp tục đối mặt, bền bỉ, kiên trì mà vượt qua nó. Kết hợp với sự cố gắng đó là một nỗ lực không ngừng nghỉ trong việc hoàn thiện bản thân mình. Dù bạn có cố gắng tới mức nào mà không chịu hoàn thiện bản thân, thì thành công cũng khó mà đến nhanh với bạn được. Vì sao? Vì xã hội ngày càng phát triển, con người ta không thể chỉ giỏi về một lĩnh vực mà có thể thành công ngay được, bạn cần phải có những kỹ năng mềm cần thiết như sự tự tin, tinh thần tự lực tự cường,... Rồi không ngừng trau dồi thêm kiến thức, tìm tòi sáng tạo ra cái mới để làm sao phù hợp với xu hướng phát triển của thời đại. Khi bạn nắm vững được kiến thức cơ bản này hãy bắt tay vào hành động tức khắc, rồi thành công sẽ gõ cửa.

Có rất nhiều tấm gương về quá trình dẫn đến thành công, Bác Hồ thân yêu của chúng ta là một trong những tấm gương sáng đó. Người đã phải trải qua bao nhiêu năm bôn ba nước ngoài, nhiều lần bị bắt vào tù, nhưng Người không hề nản chí mà vẫn tiếp tục đấu tranh tìm con đường giải phóng cho dân tộc. Trong những năm tháng đó, Người cũng không ngừng nỗ lực rèn luyện bản thân, học tập nhiều cái mới của đất nước phát triển để áp dụng cho dân tộc mình. Hay một nhân vật đang rất nổi tiếng trên thế giới hiện nay, ông Jack Ma - một tỷ phú người Trung Quốc, là người đã phải trải qua hàng nghìn lần thất bại. Ông trượt đại học hai lần, nhưng ông vẫn không bỏ cuộc mà vẫn ôn thi tiếp và đỗ. Sau khi tốt nghiệp, ông đã nộp đơn cho hơn 30 công việc và lại bị từ chối tiếp. Nhưng không dừng lại ở đó, ông tiếp tục nỗ lực và phát triển công ty của chính mình và giờ nó trở thành một tập đoàn lớn mạnh của Trung Quốc. Bác Hồ hay Jack Ma hay những người thành công khác, tất cả họ đều là những người truyền cho ta cảm hứng. Ta học hỏi ở họ sự cố gắng bền bỉ, kiên trì, nỗ lực không ngừng nghỉ để rồi ta cũng có thành công của riêng mình.

Sự cố gắng, nỗ lực để đạt được thành công là vô cùng đúng nhưng không có nghĩa là bạn bất chấp đúng sai để đạt được điều bạn muốn, điều mà bạn cho đó là thành công. Bên cạnh đó, cũng cần chê trách một số người hễ cứ thấy khó khăn là bỏ cuộc hay khi đã đạt được một điều mình mong muốn mà lại trì trệ, không chịu trau dồi thêm, khi đó thành công của họ sẽ không thể đứng vững lâu được mà nó chỉ là tạm thời mà thôi. Là học sinh, thế hệ trẻ tương lai của đất nước, việc đầu tiên chúng ta cần làm đó là học tập thật tốt, rèn luyện đạo đức không ngừng và quan trọng hơn cả là trang bị cho mình những kỹ năng sống để sau này có thể tự tin bước vào đời.

Cố gắng hết sức và không ngừng nỗ lực, hai tiền đề này sẽ mang ánh sáng thành công đến với bạn, bởi "Thành công chỉ đến khi chúng ta cố gắng hết sức và không ngừng hoàn thiện bản thân mình". Từ đó, khi bạn đạt được thành công mình mong muốn, bạn đã khẳng định được bản thân trong cuộc đời, hơn thế nữa bạn còn góp phần giúp cho gia đình và xã hội ngày một tươi đẹp hơn.

2. Đề Nghị luận xã hội Văn 12: Một triết học nói: "Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả. Nó làm thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó. Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra"

Bài làm 1

Các bạn đã từng nghe câu "Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra" chưa?. Có lẽ câu nói thật lạ kì phải không các bạn, đây là câu nói của một nhà triết học, tuy thật khó hiểu nhưng nó lại hàm chứa một ý nghĩa vô cùng sâu sắc, nhà triết học có ý nhắc nhở chúng ta điều gì đây? Vậy bây giờ chúng ta hãy cùng tìm hiểu rõ ý nghĩa câu nói này nha các bạn.

Không chỉ đơn giản bằng một câu ngắn gọn như vậy, nhà triết học còn nói: "Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả. Nó làm thế nào thì sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó. Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra". Đến đây một phần cánh cửa như được mở rộng.

Tại sao lại nói "mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì nó có"?. Mỗi con vật khi sinh ra đều biết ăn, biết đi lại, biết bắt mồi,... tất cả đều là do bản năng sinh tồn của nó, giống như con mèo con, khi mới sinh ra là đã biết bò lại gần mẹ để bú, để hưởng chút hơi ấm ngọt ngào mà mẹ nó dành cho những đứa con yêu thương, rồi dần tự mở đôi mắt nhỏ xinh mèo con bắt đầu tập được những bước đi chập chững, rồi chạy nhảy, đến nô đùa, đến bắt chuột, tất cả đều là do tự nhiên mà có, không ai dạy bảo, mèo con trưởng thành và cả vòng đời mèo con vẫn như vậy, không thay đổi. Thật hay, tạo hoá đã ban tặng cho loài vật một bản năng đặc biệt để có thể thích nghi với cuộc sống thế nhưng "Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả".

Đúng vậy, con người không hề có một chút bản năng đặc biệt nào, tất cả mọi thứ hoàn toàn phụ thuộc vào người khác, phải trải qua sự rèn luyện, tập tành mới có được khả năng. Con người khi sinh ra vốn chẳng biết gì, chỉ nhắm nghiền đôi mắt bé xíu và oa

oa oà lên những tiếng khóc đòi bú mẹ, thật sự chẳng thể nào chạm được tới mẹ. Tất cả là nhờ mẹ nâng niu, ôm ấp vào lòng hòa tan dòng sữa ngọt chạm vào môi hồng bé xinh thì mới tiếp tục sự sống được. Không chỉ vậy, làm sao con người có thể tự đi đứng, bò trườn được, tất cả phải qua quá trình rèn luyện ngay từ thuở ban đầu. Hai tháng biết lật, ba tháng biết bò, sáu tháng chập chững biết đi, mười tháng bắt đầu hoàn thiện bước đi của mình,... Đâu phải tự nhiên! Đều do bàn tay nồng ấm của mẹ dìu dắt từng bước, từng bước một, tạo nên khả năng sinh tồn, hòa nhập với cuộc sống cho một sinh linh bé nhỏ dần bước vào đời.

Con người khác với con vật là có tri thức, có phẩm chất đạo đức nhưng đây cũng đâu phải là điều vốn sẵn có trong từng người mà nó được phát huy, phát triển qua những ngày học tập, những ngày được dạy dỗ. Cũng như chúng ta ngay từ nhỏ đã được dạy rằng phải biết hiếu thảo với cha mẹ, bên ngoài xã hội cần tôn trọng người khác, phải chân thành, công bằng,... và nhiều điều khác nữa, những lời dạy đó ăn sâu vào tâm trí, nó lớn theo thời gian khi ta càng lớn, và được áp dụng ngay trong đời sống. Thử hỏi không có sự trui rèn, không có sự luyện tập thì làm sao ta có thể hòa nhập với cuộc sống hiện tại được, bởi vậy "nó làm thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy, và nó phải làm bằng tự do của chính nó". Đó chính là lí do ta cần phải biết sống, biết hành động, biết nỗ lực. Cũng như khi muốn đánh được một bản nhạc hay thì ta phải tập đánh đàn, điều đó xuất phát từ lòng yêu thích, bắt nguồn từ sự tự nguyện, không hề bị cưỡng ép, ràng buộc. Con người là một tờ giấy trắng, chỉ từng nét, từng nét bút mới vẽ lên bức tranh hoàn thiện, nên cần phải luyện tập từ thấp đến cao, từ dễ đến khó, mới có thể hấp thu kiến thức từ cuộc sống được. Giống như trong học tập đâu phải ai mới đầu cũng được ngồi trên chiếc ghế đại học, mà phải bắt đầu từ lớp một, trải qua mười hai năm rèn luyện gian khổ mới được ngồi vững trên chiếc ghế ấy. Tóm lại để đạt được thành công, ước muốn, nguyện vọng thì chính bản thân phải có sự nỗ lực thực sự, có gắng toàn vẹn thì thành công sẽ đến trong tầm tay thôi. Tuy nhiên đâu phải ai cũng đi được đến cùng của sự thành công. Có nhiều người đang học rất tốt nhưng vì mê chơi bỏ ngang việc học thế là mất tất cả qua một lúc nông nổi, quả đúng thật họ làm thế nào thì sẽ nhận lại được kết quả như thế ấy thôi!. Chính vì vậy hãy luôn nhớ rằng "tôi

chỉ có thể trở thành kẻ do chính tôi làm ra", chỉ có ta mới quyết định được số phận của ta, con người ta thế nào thì do chính ta làm nên. Một người nếu biết gắng công học tập, biết chú trọng đến phẩm chất đạo đức,... Thì sau này sẽ làm nên danh tiếng góp phần đưa đất nước đến một góc trời vinh quang, xây dựng đất nước ta thành tòa lâu đài đẹp nhất mà không cường quốc nào có thể sánh bằng. Nhưng thật đáng tiếc xã hội ta ngày nay vẫn không thiếu những kẻ tự huỷ diệt mình, những con người thân tàn ma dại do ăn chơi sa đọa, dẫn đến bị AIDS, bị nghiện ngập là cũng do chính họ tự tạo ra, tự tạo cho họ một cuộc sống khổ sở, bị mọi người xa lánh. Bên cạnh là những kẻ chỉ biết trông chờ vào người khác, không biết tự nỗ lực bản thân trong học hành cũng như trong công việc. Thật đáng phê phán!

Qua câu nói vô cùng đáng giá của nhà triết học, có lẽ đã làm thức tỉnh chúng ta, cho nên ngay từ bây giờ phải biết rèn luyện bản thân, học tập thật tốt, khắc phục chỗ hạn chế còn phải trông chờ vào người khác, để bản thân ta phát triển hơn, và hơn hết phải làm nên một con người hợp thời đại thì xã hội mới phát triển, đất nước mới giàu mạnh. Nhưng các bạn cũng hãy nhớ rằng chúng ta không hề cô độc chiến đấu với số phận mà bên cạnh đó còn có gia đình, xã hội nữa. Chính những tác động đó cũng có thể tạo nên tôi của ngày mai. Câu nói của nhà triết học thật thú vị phải không các bạn? Biết bao điều ý nghĩa, vô giá được ẩn chứa trong câu nói này. Hãy tự khẳng định cái tôi của chính mình và làm nên cái tôi thật sự, thật giá trị cho xã hội này nha các bạn!!!! "Tôi chỉ có thể là kẻ do chính tôi làm ra"

Bài làm 2

Khi đứng trước một tấm gương, nhìn vào đó ta sẽ thấy bản thân mình mà không phải là một ai khác, ta thấy hình bóng của mình không sai lệch. Nhưng nếu trước mặt ta không phải là một tấm gương kính mà là tấm gương cuộc đời thì liệu soi vào ta có thấy chính xác bản thân mình hay không? Hay ta sẽ chỉ thấy một cái bóng mờ mờ giữa những cái bóng khác? Hay là khi bước vào cuộc đời, chợt nhìn lại, ta thấy mình đổi thay đến chính bản thân mình cũng khó mà nhận ra? Nếu như vậy thật thì vô tình cuộc sống của ta không còn thuộc về chúng ta nữa. Suy nghĩ về điều này, một nhà triết học

nhận định: "Mỗi con vật khi sinh ra đều là tất cả những gì mà nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả. Nó phải làm như thế nào thì nó sẽ được trở thành như thế ấy, nó phải tự làm bằng tự do của chính nó. Tôi chỉ có thể trở thành kẻ do tôi làm ra". Câu triết lí đã gợi ra trong ta những suy nghĩ về cách sống chính mình.

Cuộc sống không phải lúc nào cũng công bằng. Dù tạo hoá dành cho muôn loài (trong đó có con người) hai chữ "bản năng" nhưng "Mỗi con vật khi sinh ra là tất cả những gì mà nó có. Chỉ có con người là ngay từ thuở lọt lòng thì chẳng là gì cả". Con vật đã có thể trở nên rất hoàn thiện sau khi ra đời. Những kì diệu nó được hưởng sẽ tồn tại với nó mãi mãi, không hề thay đổi: kiếm ăn, bảo vệ lãnh thổ, sinh con đẻ cái,... Nó có thể tồn tại chỉ với chừng ấy thứ nó từ tạo hoá. Còn con người thì không thể. Khi sinh ra, con người chỉ đơn giản mang một hình hài nhỏ bé, yếu ớt. Con người thể chất đầy đủ nhưng con người xã hội thì không. Nó đồng nghĩa với việc ta không thể sống nếu chỉ giữ riêng những thứ tạo hoá ban cho. Con người có một phương tiện khác để tồn có một sức mạnh kì diệu khác để sống. Đó là khả năng tư duy, suy nghĩ, tự mình đi theo một con đường riêng, tự hoàn thiện mình. Nếu như cuộc sống của loài vật là do tạo hoá quyết định thì cuộc sống của mỗi người hoàn nằm trong tay người đó. Mỗi việc làm của ta đều là một viên gạch - dù lớn hay nhỏ - xây dựng con đường sống cho mình. "Nó phải làm như thế nào thì nó sẽ trở thành như thế ấy. Tôi chỉ là kẻ do chính tôi tạo ra" - tư tưởng chung của câu nói là phẩm chất, nhân cách của con người hoàn toàn do chính con người tạo nên.

Lớn lên đồng thời trong hai môi trường tự nhiên và xã hội, con người có đủ điều kiện để tự hoàn thiện. Môi trường tự nhiên nuôi lớn ta về thể chất, nhưng nuôi lớn về tinh thần thì không gì khác ngoài môi trường xã hội. Nếu môi trường tự nhiên như một người mẹ chăm sóc cho ta giấc ngủ, bữa ăn thì môi trường xã hội lại như một người cha nghiêm khắc cho ta thấy rõ sự phức tạp của cuộc sống. Không phủ nhận sự quan trọng của hai môi trường ấy nhưng cũng như người cha, người mẹ không thể theo ta suốt đời, môi trường xã hội và tự nhiên không hoàn toàn quyết định bản thân ta sống ra sao, ta đi lối nào, ta nhìn đời bằng con mắt màu gì... Cớ sao cậu học trò An Kim Bằng sống trong hoàn cảnh khổ cực tưởng đến gục ngã lại là người mang niềm tự hào

về cho cá đất nước Trung Hoa khi giành huy chương Vàng tại kỳ thi IMO (Olympic toán quốc tế) 1997? Điều này có thuộc về lí do môi trường sông hay không khi những điều cậu nhận được hoàn toàn trái ngược với hoàn cảnh của cậu. Có sao những con người sống nơi giàu sang, có điều kiện xây một bức tường nhân cách vững chắc bao quanh mình thì lại chỉ xây được những cái vách rách nát?

Họ ích kỉ, họ đua đòi, học toan tính... Câu trả lời nằm trong cách sống của mỗi người mà thôi. Họ "làm như thế nào" thì họ "sẽ được trở thành như thế ấy".

Nhân cách hình thành từ khi ta tô màu cho những gì ta nhìn thấy bằng của ánh mắt trân trọng cuộc sống, mong được sống chứ không tồn tại hời hợt. Nó phát triển khi ta hiểu những việc mình làm là đúng hay sai, ta biết phải sàng lọc ra sao để những điều tốt đẹp trong nhân cách không bị mai một và hạn chế dần những mặt tiêu cực. Nó sẽ được nâng cao khi ta biết nhào nặn những suy nghĩ ấy thành những hành động đúng. Khó có thể nói hành trình hoàn thiện nhân cách của con người đến khi nào thì dừng lại. Có khi chỉ một giây phút sao nhãng đủ khiến ta lầm lạc để rồi phải mất cả cuộc đời để tìm lại chính mình. Quá trình hình thành và phát triển nhân cách ở con người đòi hỏi ở bản thân rất nhiều nghị lực và sự cố gắng. Vì chỉ có tự đôi chân của mình đưa mình đến với nhân cách. Bạn không nên mong có ai đó cõng bạn đến hay chờ đợi một phương tiện hiện đại đưa bạn đến với nhân cách, cũng không có một con đường tắt nào để đi tới nhân cách... Tới nhân cách chỉ có một đường là tự mình cố gắng mà thôi.

Nói như vậy không có nghĩa là ta chỉ biết đến mình, "Ta là Một, là Riêng, là Thứ Nhất" (Xuân Diệu). Vai trò của bản thân mỗi người là quyết định “việc hình thành nhân cách, thế nhưng ta cũng phải biết lắng nghe mọi người xung quanh. Chỉ nhằm theo một con đường mình vạch ra chưa hẳn đã là đúng đắn bởi chúng ta không ai có thể sống một mình. Chúng ta sống trong cộng đồng xã hội với những mối quan hệ nhiều chiều và phức tạp ("Con người là một động vật xã hội" – C.Mác). Nên chỉ nghĩ đến mình và chỉ sống cho mình bạn sẽ tự tách mình ra khỏi cuộc sống hay tự làm mình thiệt thòi khi không có sự quan tâm của mọi người xung quanh. Bởi thế, sống

dung hòa nhưng không làm mất đi vai trò của mình đối với mình cũng là một điều rất cần thiết hoàn thiện nhân cách.

Tin vào mình là việc làm cần thiết. Đặng Lê Nguyên Vũ - Tổng giám đốc Công ty cà phê Trung Nguyên nổi tiếng là người cho ta bài học về niềm tin. Khi thấy người cha mình bệnh tật mà không có tiền chữa trị, Đặng Lê Nguyên Vũ khi đó mới mười sáu tuổi đã tự nhủ: "một ngày ta sẽ thay đổi cuộc sống của cả đại gia đình". Niềm tin đó đã đưa chàng sinh viên y khoa trở thành một doanh nhân thành đạt như hiện nay. Nhân cách của con người này đã thể hiện qua việc không gục ngã trước những sóng gió của cuộc đời, có niềm tin vững chắc ở bản thân mình.

Câu chuyện về Trương nguyên Mạc Đình Chi khi còn nhỏ đã làm đèn đom đóm để học vào mỗi tối vẫn là một bài học sâu sắc cho việc kiên trì, bền bỉ vượt khó trong học tập. Đó cũng là bài học cho chúng ta trên hành trình hoàn thiện nhân cách và cũng thể hiện rất rõ sự cố gắng, trách nhiệm của bản thân mình đối với tương lai của chính mình.

Câu nói của triết gia thực sự gợi ra nhiều điều hơn là bản thân câu chữ. Nó đồng thời động viên con người tin vào mình và đòi hỏi trách nhiệm của mỗi người đối với bản thân mình. Việc ta có trách nhiệm với bản thân mình không phải là ích kỉ, không phải là tách mình khỏi thế giới xung quanh. Ta tự hoàn nhân cách của mình chính là góp phần làm cho xã hội ngày càng trở nên đẹp hơn.

Tự hoàn thiện chính mình là con đường dài nhưng không có nghĩa là ta không thể làm được. Cuộc sống nằm trong tay ta, do ta quyết định thì tại sao ta không làm cho nó trở nên tốt đẹp? Khi cánh cửa cuộc sống mở ra cho ta bắt đầu hành trình tự hoàn thiện thì còn chần chừ gì nữa mà không sẵn sàng bước đi để cho chính mình và cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn?.

3. Đề 3: Hãy thể hiện quan điểm của mình trước cuộc vận động: "Nói không với những tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục".

Bài làm 1

Trong cuộc sống đang bộn bề, biến chuyển hằng ngày như hiện nay thì xã hội, đất nước đang cần đến một lực lượng thanh niên học sinh giỏi giang, tài đức. Ngay từ bây giờ, học sinh được xem là những mầm non tương lai, là người kế thừa công cuộc phát triển đất nước đang ra sức học tập, rèn luyện hết sức mình. Nhưng trái lại bên cạnh đó, lại có một số học sinh đang học không đúng với khả năng của mình, và điều này đã tạo điều kiện cho một "căn bệnh" xâm nhập vào học đường hoành hoành, gây xôn xao ngành giáo dục nói riêng và xã hội nói chung. Đó chính là bệnh thành tích trong giáo dục cùng với những tiêu cực trong thi cử.

Thành tích là kết quả có thể đánh giá được của nỗ lực con người. Kết quả đó không chỉ là một lợi ích vật chất hay tinh thần cá nhân, tuy rằng phần lớn yếu tố tạo nên động lực khiến con người phải nỗ lực nhiều hơn, tốt hơn để đạt thành tích chính là lợi ích cho mình. Nhưng con người vẫn có thể làm hết sức mình vì lợi ích chung, lợi ích của xã hội, của đất nước.

Theo định nghĩa đó, nỗ lực đạt thành tích của một cá nhân hay một tập thể là một phẩm chất đạo đức tốt, đáng biểu dương và nhân rộng. Hãy tưởng tượng một xã hội mà trong đó mọi thành viên đều nỗ lực để đạt những thành tích cao hơn trong các lĩnh vực hoạt động: thể thao, văn hóa, nghệ thuật, giáo dục, sản xuất, thương mại, công nghệ... vì lợi ích cho mình và cho cả cộng đồng. Xã hội đó chắc chắn tiến bộ, nền kinh tế nước đó chắc chắn phát triển, đời sống nhân dân nước đó chắc chắn giàu có, quốc gia đó chắc chắn cường thịnh. Nhưng đến một lúc nào đó, khi chính những nỗ lực đạt thành tích, một phẩm chất tốt và cần thiết của mỗi thành viên trong xã hội lại trở thành một căn bệnh, mà ngày nay chúng ta gọi nó là bệnh thành tích.

Điều lo ngại chung hiện nay là căn bệnh thành tích đang lan tràn trong ngành giáo dục của nước ta, không phải chỉ lây nhiễm cho một bộ phận những người công tác trong ngành mà còn cho nhiều gia đình trong xã hội. Với bệnh thành tích, các phương pháp đánh giá, kiểm tra kết quả học tập trở nên dày đặc, nặng nề, phức tạp nhưng lại mang tính chất rập khuôn, không có chỗ dành cho sự sáng tạo của học sinh, sinh viên. Xét từ phía ngành giáo dục, thành tích giáo dục là thước đo sự thành công trong nghề nghiệp

của giáo viên nói riêng, của nhà trường và địa phương nói chung. Đáng tiếc thay, trong thời gian qua, chính ngành giáo dục lại "thiết kế" ra thước đo trên bằng các chỉ tiêu giáo dục khô cứng. "Bệnh thành tích giáo dục" chính là việc nhà trường và địa phương cố gắng đạt được các chỉ tiêu giáo dục bằng mọi giá. Chúng ta đều nhận thức rõ ràng rằng một xã hội muốn phát triển tiến bộ phải có nhiều nhân tài, mà nhân tài phải là người có chân tài thực học, được tiếp thu những kiến thức và các phẩm chất đạo đức tinh hoa của nhân loại và của dân tộc thông qua hệ thống giáo dục của cộng đồng. Giáo dục chính là điểm xuất phát, là nơi sản sinh ra nguồn năng lực cho sự cường thịnh của một nước, một cộng đồng dân tộc. Một nền giáo dục tốt và trung thực sẽ tạo nên những con người đạt những thành tích tốt và trung thực. Những thành tích tốt và trung thực sẽ tạo nên những bước tiến mạnh mẽ cho cộng đồng dân tộc trên con đường phát triển.

Cuộc vận động "Nói không với tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục" ngay từ khi mới phát động đã được xã hội quan tâm, nhân dân đồng tình hưởng ứng. Bởi ai cũng biết rằng, nếu cứ để "nạn tiêu cực trong thi cử" hoành hành và "bệnh thành tích trong giáo dục" trở thành một căn bệnh "mãn tính" thì sẽ dẫn đến lãng phí thời gian, sức lực, tuổi đời của học sinh; lãng phí tiền bạc, công sức chăm sóc con cái của phụ huynh; của thầy cô và lãng phí của cái xã hội. Điều đó sẽ là hệ quả tất yếu của những suy thoái đạo đức trong học sinh; đạo đức trong quan hệ thầy, trò và sẽ góp phần làm suy thoái những mối quan hệ xã hội khác. Cuộc vận động này là cuộc đấu tranh gay go, quyết liệt. Điều đáng mừng là nhân dân, xã hội đều quyết liệt tham gia chống lại những tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục, sẵn sàng lên tiếng phê phán những cá nhân hoặc tổ chức có thái độ không hưởng ứng. Sự khởi đầu tốt đẹp báo hiệu sự thành công của một cuộc vận động mang tính nhân văn sâu sắc.

Trên tiến trình đổi mới giáo dục, bệnh thành tích phải được xóa bỏ. Đó không phải là một việc quá khó, nhưng chắc chắn cũng không dễ dàng. Điều trước nhất là phải thay đổi từ những sai phạm của ngành giáo dục, phải kiên quyết thực hiện cuộc vận động đã đề ra, vì đó sẽ làm gương để thế hệ trẻ ngày nay tin tưởng và noi theo. Học sinh chúng ta, ngay từ bây giờ phải hết mình phấn đấu học tập bằng chính bản thân, tuyệt

đổi nói không với tiêu cực trong thi cử đồng thời giúp sức với nhà trường khuyến bảo và ngăn chặn các hành vi tiêu cực ấy.

Đất nước chúng ta đang tiến bước trên con đường đổi mới, mở cửa, hội nhập và tranh đua với thế giới để giành lấy một vị trí xứng đáng trên hành tinh này. Cuộc đấu tranh kinh tế sắp đến rất quyết liệt và mang tính chất thắng bại sinh tử không khác gì trên thao trường hay trên võ đài. Ở đó, một võ sĩ chỉ chỉ có thể chiến thắng đối thủ bằng tài năng thực sự của chính mình, không phải vì bất kì văn bằng chứng nhận đẳng cấp cao hơn nào. Đất nước chúng ta sau này có cường thịnh hay không tùy thuộc vào việc nền giáo dục của chúng ta có đổi mới để có thể sản sinh ra những chân tài thực học hay không. Vì vậy, chúng ta hãy cùng chung tay góp sức để đẩy lùi những tiêu cực và bệnh thành tích ấy, để đưa nước Việt Nam ta ngày càng phát triển vững mạnh.

Xem thêm: [Nghị luận xã hội Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động](#)

Bài làm 2

Khi xã hội ngày càng tân tiến và phát triển kéo theo rất nhiều hệ lụy nghiêm trọng. Trong đó, có một số người hiện nay đã dần quên đi những chuẩn mực đạo đức của xã hội, chạy theo những tiêu cực và có một căn bệnh tiêu cực là bệnh thành tích trong học tập đang ngày càng lây lan. Nhìn thấy hậu quả nghiêm trọng của căn bệnh này, Bộ Giáo dục của nước ta đã kêu gọi, vận động nhân dân “Hãy nói không với những tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục”.

Nhắc đến hai từ “tiêu cực” là ta có thể nghĩ ngay đến những biểu hiện không lành mạnh, nó làm ảnh hưởng không tốt đối với xã hội, khiến xã hội ngày càng đi xuống. Còn “thành tích” chính là kết quả, thành quả của sự nỗ lực không ngừng mà con người đã cố gắng làm để thực hiện. Thành tích chính là kết quả động lực mang lại những lợi ích vật chất cũng như tinh thần, mang lại lợi ích tốt cho mình, vì vậy mọi người ai ai cũng mong muốn có được thành tích tốt. Và điều đó kéo theo, có rất nhiều người vì muốn đạt được thành tích cao đã lựa chọn việc giả dối, núp tạo, lấp liếm,...đấy chính là bệnh thành tích. Bệnh thành tích và thành tích mang hai nghĩa hoàn toàn trái

Tổng hợp: [Download.vn](#)

ngược nhau, một bên giả một bên là thật, yếu tố để phân biệt được căn bệnh đó chính là tính trung thực. Vì thế, một người khi nỗ lực hết mình để đạt được thành tích tốt cho bản thân cho tập thể đó chính là một điều đáng tuyên dương, một phẩm chất đạo đức tốt, đáng trân trọng. Còn những điều gian dối, tiêu cực, mắc bệnh thành tích thì chúng ta phải lên án, phải xóa bỏ ngay.

Ở Việt Nam chúng ta, để đánh giá thành tích của một cá nhân, tập thể, thường đưa ra những chỉ tiêu, và tổ chức thi cử là phổ biến nhất. Có rất nhiều trường hợp, các trường, các lớp, các giáo viên vì muốn đạt được những tiêu chí của trên đưa xuống, đạt được chỉ tiêu của bộ đề, có được thành tích thi đua tốt, đã tìm mọi cách để lờ đi kết quả, lờ đi đạo đức nghề nghiệp. Họ cho điểm ảo, đánh giá ảo kết quả. Và ngay cả ở các bậc phụ huynh cũng vậy, vì mong muốn con em chúng ta có được kết quả cao, đạt được học sinh giỏi, muốn được lên lớp thẳng nhưng thay vì đôn đốc con cái học tập, họ tìm cách “chạy điểm, mua chuộc”. Bệnh thành tích trở nên lây lan nhanh chóng. Tất cả là vì lối sống chuộng vật chất, ưa thực dụng.

Chúng ta có thể thấy rõ qua phương tiện thông tin đại chúng, thấy được những tiêu cực của bệnh thành tích, Như có trường mà học sinh khi lên lớp sáu vẫn chưa đọc viết thông thạo. Hay ở các kỳ thi tốt nghiệp phổ thông đại học, sẽ rất không hiếm thấy các trường học các sĩ tử mang tài liệu vào phòng thi, tài liệu vứt trắng cả sân trường sau mỗi buổi thi. Thầy cô chưa có bằng cấp, rồi những phiếu điểm cao chót vót nhưng năng lực thì không có....Đọc những thông tin trên báo chí, chúng ta phải đặt ra câu hỏi, tương lai đất nước sẽ ra sao khi thế hệ trẻ đang ngày càng mắc bệnh thành tích? Khi những người giữ chức vụ cao trong xã hội chỉ mang hũu danh vô thực thì con đường phát triển của đất nước sẽ đi theo lối mòn.

Ai trong chúng ta cũng hiểu rằng, xã hội muốn phát triển, đổi mới thì cần phải có rất nhiều người có năng lực thật sự, cần rất nhiều nhân tài vì đất nước. Vì vậy, giáo dục điểm xuất phát đầu tiên, nơi đánh giá đào tạo ra những người năng lực của đất nước thì phải thật sự tốt và trung thực. Những con người có trong mình sự trung thực, có sự phấn đấu cố gắng nỗ lực hết mình để có được thành tích tốt, sẽ có những bước tiến

manh mẽ trong tập thể, cộng đồng, xã hội, giúp đất nước phát triển. Việt Nam chúng ta đang từng bước đi lên với công cuộc phát triển, đổi mới, hội nhập với thế giới. Vì vậy, chúng ta cần những người khoác lên mình những chiếc áo thành tích chất lượng, trang bị những vũ khí chiến đấu vững chắc thực sự thì mới có thể tranh đua với các nước trên thế giới được. Việt Nam của chúng ta có thể cường thịnh hay không phụ thuộc rất lớn vào nền giáo dục, vì vậy hãy đấu tranh chống lại tiêu cực, chống lại bệnh thành tích đang lây lan mạnh mẽ.

Mỗi người trong chúng ta cần phải tự nhận thức được sự nghiêm trọng của căn bệnh thành tích. Chúng ta cần cố gắng học tập tốt, rèn luyện, tu dưỡng đạo đức trung thực để sau này có thể giúp ích cho bản thân, gia đình và xã hội. Cần lên án những trường hợp đang thực hiện những hành vi tiêu cực trong thi cử và những hành vi mắc bệnh thành tích trong xã hội.

4. Đề: Anh / Chị suy nghĩ gì về quan niệm “Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động”

Bài làm 1

Khi mỗi người trong chúng ta làm một việc tốt, bất kể là việc gì, có ai biết rằng chúng ta đang thể hiện đức hạnh của chính mình. Hay nói cách khác như lời của nhà văn Pháp M. Xi-xê-rông: “Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động”.

Mỗi con người khi sinh ra đều có mặt tốt và mặt xấu. Trong mặt tốt, một phần chính là đức hạnh của mỗi người. Đức hạnh là đạo đức, là phẩm chất, là những đức tính tốt đẹp của con người, có sẵn hay phải trải qua quá trình rèn luyện mới có được. Hành động có thể được định nghĩa là những việc làm cụ thể, được bộc lộ hằng ngày, và quan trọng hơn đó là sự thể hiện của đức hạnh. Đó cũng chính là phần còn lại của mặt tốt trong mỗi người. Cả câu nói của nhà văn M. Xi-xê-rông mang ý nghĩa như chính nghĩa gốc của nó. Mọi phẩm chất tốt đẹp cần được thể hiện ở trong những hành động cụ thể.

Một người không phải tự nhiên được biết đến là có đức hạnh, mà điều đó còn phụ thuộc vào những việc làm ý nghĩa mà người ấy đã làm. Đơn giản hơn, đó chỉ là những công việc bình thường, như giúp đỡ người già qua đường, nhường chỗ cho phụ nữ và trẻ em trên xe buýt hay biết quan tâm đến người khác và đối xử tốt với mọi người xung quanh. Đó chỉ là những công việc nhỏ hằng ngày được xuất phát từ một tâm hồn trong sáng, luôn hướng về cái đẹp, cái thiện, điều đó sẽ chính là sự thể hiện của đức hạnh.

Người ta thường nói rằng:

“Ý nghĩa là nụ

Lời nói là bông hoa

Việc làm mới là quả ngọt.”

Khi ta có ý nghĩa về một việc làm tốt, ta cần nói ra để xem xét. Nhưng không phải là nói suông, ta cần phải thực hiện điều đó. Chúng ta làm điều đó bằng tất cả tấm lòng, biến những điều ấy từ suy nghĩ, lời nói thành việc làm cụ thể, như vậy mới tạo thành “quả ngọt”.

Tuy vậy, vẫn có một số trường hợp cần được xem xét trong từng hoàn cảnh. Nói dối được xem là một hành động xấu và sai. Nhưng trong trường hợp một bác sĩ phải nói dối về bệnh tình của bệnh nhân để người ấy yên tâm tiếp tục điều trị, đó lại là một hành động cao cả. Thế nhưng vẫn còn tồn tại rất nhiều những kẻ thiếu đức hạnh. Họ nói ra những điều lớn lao, cao cả nhưng hành động thì ngược lại, vì thực chất, họ làm vậy vì những mục đích ích kỉ riêng của chính họ. Chúng ta không loại bỏ họ mà phải làm thay đổi được những con người ấy.

Một xã hội tốt đẹp là một xã hội có những con người làm nhiều việc tốt, biết tu dưỡng bản thân, hoàn thiện tâm hồn. Điều đó được xuất phát từ đức hạnh hay cũng chính là sự thể hiện của một con người có mọi phẩm chất tốt đẹp từ đức hạnh.

Tổng hợp: Download.vn

Nhạc sĩ thiên tài người Đức Beethoven có nói “Trong cuộc sống, không có gì cao quý và tốt đẹp hơn là đem hạnh phúc cho người khác”. Ý kiến đó có còn nguyên giá trị trong cuộc sống của ngày hôm nay? “Hạnh phúc” chính là cuộc sống tốt đẹp; niềm vui, sự thỏa mãn về mặt tinh thần, tình cảm của con người.... Còn “cao quý” và “tốt đẹp” là những cụm từ có ý tôn vinh ca ngợi. Câu nói “Trong cuộc sống, không có gì cao quý và tốt đẹp hơn là đem hạnh phúc cho người khác” của Beethoven thể hiện quan niệm sống đẹp, khẳng định ca ngợi quan niệm sống hướng về công hiến, vị tha... Trong cuộc sống, ai cũng tìm kiếm hạnh phúc nhưng quan niệm về hạnh phúc của mỗi người khác nhau. Có người coi sự thỏa mãn vật chất, tình cảm của riêng mình là hạnh phúc. Nhưng cũng có không ít người quan niệm hạnh phúc là công hiến, là trao tặng. Đối với họ, cuộc sống chỉ có ý nghĩa khi con người biết hi sinh cho hạnh phúc nhân loại. Beethoven quan niệm như thế. Những người biết sống vì người khác, đem lại hạnh phúc cho người khác, là những người có tấm lòng nhân hậu; có cuộc sống đầy ý nghĩa cao cả, đáng trân trọng... Thật vậy, trong cuộc sống nếu chúng ta đem lại được hạnh phúc cho người khác thì quả là tuyệt vời. Hạnh phúc đó có thể dễ dàng có được khi ta giúp đỡ một cụ già qua đường, hay nhường chỗ cho một phụ nữ có thai trên xe buýt... Tất cả những điều đó thật đơn giản nhưng đã mang lại hạnh phúc cho người khác, làm mọi người vui vẻ. Và không dừng ở đó hạnh phúc cũng ở lại với chúng ta khi ta làm được một điều tốt đẹp, có ích cho người khác, cho xã hội. Hành động cao quý và tốt đẹp hơn, to lớn hơn chính là hạnh phúc của sự bình yên mà các anh bộ đội, các chiến sĩ Cách mạng đã đem lại cho chúng ta. Tất cả những hy sinh của các anh chỉ để đem lại hạnh phúc cho chúng ta, cho dân tộc. Hạnh phúc ở đây là sự độc lập tự do cho cả dân tộc. Thật cao quý và tốt đẹp đáng tôn vinh biết nhường nào!

Việc đem hạnh phúc cho người khác thật đơn giản nhưng cũng rất cao quý. Tuy nhiên trong xã hội vẫn còn nhiều người ngay cả việc nhỏ nhất họ cũng không làm. Một số họ chỉ biết có bản thân, toàn đem lại bất hạnh cho người khác. Trong gia đình, chúng ta cần lên án những người chồng vũ phu, đánh đập vợ con hoặc những đứa con bất hiếu chỉ ăn chơi, thỏa mãn nhu cầu cá nhân, làm cha mẹ đau lòng. Tại sao những con người ấy lại nhẫn tâm đem lại sự bất hạnh cho chính những người thân yêu nhất của

mình?... Ngoài xã hội, hiện có một lớp thanh niên, thay vì giúp đỡ người già yếu, họ lại lợi dụng để cướp giật, móc túi... Những kẻ lấy sự bất hạnh của người khác làm hạnh phúc của mình cần đáng bị trừng trị!. “Trong cuộc sống, không có gì cao quý và tốt đẹp hơn là đem hạnh phúc cho người khác”. Đó là một quan điểm sống mang tính nhân văn. Nếu có một điều ước thì tôi sẽ ước cho tất cả mọi người trên thế giới này đều được hạnh phúc. Muốn vậy, ngay từ bây giờ mỗi người chúng ta hãy cố gắng làm thật nhiều điều, dù lớn, dù nhỏ, để đem lại hạnh phúc cho cho mọi người, cho gia đình và cũng là cho bản thân chúng ta...

Bài làm 2

Đối với Mạnh Tử “nhân nghĩa” không chỉ dừng lại là lòng yêu thương con người mà nó cần phải được biểu hiện bằng những hành động, việc làm cụ thể. Và những nhà tư tưởng lớn dù ở những không gian, thời gian khác nhau vẫn luôn có những ý tưởng chung như vậy, nhà triết học La Mã cổ đại M. Xi-xê-rông, cũng nhận xét: “Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động”.

Đức hạnh là những phẩm chất đạo đức tốt đẹp tồn tại trong mỗi con người. Đó là tình yêu thương, sự cảm thông, sẻ chia, giúp đỡ những người xung quanh, những biểu hiện tuy bé nhỏ nhưng đó chính là đức hạnh. Đức hạnh tốt sẽ là khởi nguồn cho những hành động tốt. Hành động là những việc làm cụ thể, thiết thực với bạn bè, người thân hay ngay cả với những người xa lạ khi họ gặp phải khó khăn, bất hạnh. Câu nói của nhà triết học Hi Lạp cổ đại đã cho thấy sự thống nhất giữa những nét đẹp trong nhân cách, phẩm chất của con người luôn đi đôi với hành động của chính bản thân họ.

Quả thực phẩm giá và đức hạnh của mỗi người sẽ được biểu hiện rõ ràng và cụ thể nhất qua chính hành động của người đó. Nếu chỉ nói mà không làm thì đó chẳng phải là lời nói suông đó sao. Trong cuộc sống mỗi chúng ta sẽ có những cách riêng để bộc lộ tính cách, phẩm chất của bản thân, nhưng cách ngắn nhất và nhanh nhất chính là qua hành động của bạn với những người xung quanh. Bạn thấy một đứa trẻ lang thang đói rách, nếu yêu thương, xót xa bạn sẽ mua cho chúng chiếc bánh, cái áo. Bạn thấy một cô gái trên xe bus bị móc túi, hành động đúng đắn không phải lơ đi mà chính là ra

tay giúp đỡ cô ấy, bắt lấy kẻ ăn trộm,... Những việc làm thiết thực, cụ thể mới là minh chứng rõ ràng nhất để mọi người thấy được nhân cách cao đẹp của bạn. Như vậy, ta có thể thấy rằng, hành động chính là thước đo tin cậy, xác đáng nhất để đánh giá bản chất, vẻ đẹp nhân cách, tâm hồn của con người, cũng đúng như mọi người vẫn nói: “Đừng nghe anh ta nói, hãy xem anh ta làm”.

Những hành động, việc làm tốt đẹp không chỉ đem lại niềm vui, cứu giúp những người xung quanh mà ngay chính bản thân những người thực hiện hành động đó cũng có niềm vui, sự hạnh phúc. Beethoven đã từng chia sẻ rằng: “Trong cuộc sống không có cái gì cao quý và tốt đẹp hơn là đem hạnh phúc cho người khác”. Như vậy, thực hiện một hành động tốt, một nghĩa cử cao đẹp sẽ đem đến niềm vui, niềm hạnh phúc vô hạn cho mỗi chúng ta.

Biểu hiện của một người có tấm lòng, nhân cách tốt có khi rất nhỏ bé, đơn giản là giúp đỡ một bà cụ qua đường, là dám đứng lên nói ra kẻ đang móc túi. Nhưng cũng có khi là những hành động, việc làm phi thường. Những ngày vừa qua, chúng ta không khỏi vui mừng và biết ơn những người lính cứu trợ quả cảm đã anh dũng cứu một đội bóng đá nhí ở Thái Lan bị mắc kẹt trong hang nhiều ngày. Và một trong những số những người anh hùng ấy đã anh dũng hi sinh trong quá trình dò đường vào hang để giải cứu các em. Những nghĩa cử, hành động cao đẹp đó, cả đời này chúng ta sẽ không bao giờ quên. Nó cũng đem đến cho chúng ta một bài học về sự cống hiến và hi sinh thầm lặng trong cuộc sống.

Nhưng bên cạnh những người sống có đạo đức, luôn quan tâm, giúp đỡ người khác bằng những hành động thiết thực, lại có rất nhiều kẻ sống giả tạo, dối trá. Chỉ có lời nói đơn thuần, không có những hành động cụ thể giúp đỡ người khác. Hoặc sống vị kỉ, chỉ nghĩ cho riêng bản thân, chăm lo cho lợi ích cá nhân. Hoặc cũng có những kẻ khi thực hiện hành động của mình lại nhằm phục vụ lợi ích cá nhân, không mang tính tự nguyện đây cũng là một hành vi đáng lên án. Khi giúp đỡ những người xung quanh chúng ta phải giúp bằng một trái tim chân thành, không vụ lợi, chỉ có như vậy hành động của bạn mới trở nên ý nghĩa.

Nhà triết học Hi Lạp cổ đại đã đem đến cho chúng ta những lời khuyên chân thành, quý giá trong cuộc sống. Câu nói đã khẳng định sự gắn bó thống nhất giữa lí tưởng, nhân cách cao đẹp với hành động trong thực tiễn của mỗi con người. Là một học sinh, đang trong quá trình tu dưỡng và rèn luyện đạo đức chúng ta phải tích cực học tập, tu dưỡng nhân cách, dám nhìn nhận những sai lầm và sửa chữa, không ngừng hoàn thiện để bản thân ngày càng trở nên tốt đẹp hơn. Trong quá trình đó, không tránh khỏi những lúc sợ hãi khi gặp khó khăn, bị cám dỗ bởi nhiều yếu tố xung quanh. Những lúc như vậy cần mạnh mẽ, kiên định, để không bị tha hóa về nhân cách, tinh thần.

Yêu thương, không chỉ là lời nói, nó còn là hành động, là việc làm cụ thể thiết thực. Nếu mọi người luôn yêu thương, quan tâm nhau bằng những hành động thiết thực thì xã hội sẽ càng trở nên tốt đẹp hơn, các tệ nạn xã hội sẽ được đẩy lùi.

Bài làm 3

Mỗi một con người đều có những phẩm chất riêng và họ cũng thể hiện những phẩm chất của mình qua nhiều cách khác nhau không ai giống ai. Nhưng rồi chúng ta mới nhận ra rằng mọi phẩm chất và đức hạnh đều được thể hiện qua hành động. Chính vì thế nhà văn Pháp M.Xi-Xê-Rông nói: “Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động”.

Vậy “phẩm chất của đức hạnh” là gì? Là những đạo đức và tính nết tốt đẹp của con người trong cuộc sống. Và trong ai cũng có phẩm chất này chỉ là họ có muốn thể hiện ra hay không thôi. Không phải ai sinh ra cũng biết hết được những điều này mà phải trải qua một quá trình học tập rèn luyện lâu ngày ta mới hiểu được phẩm chất đức hạnh là như thế nào.

“Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động” có nghĩa là những đạo đức, tính nết tốt đẹp được con người thể hiện trong từng ngày động thường ngày như lời ăn tiếng nói, các mối quan hệ giữa con người với con người. Rồi dần dần ta mới thấy rõ được tầm quan trọng của những phẩm chất và các hành động mang lại cho bản thân và xã hội như thế nào.

Hành động được xem như là một cái thước đo đánh giá đức hạnh, nhân cách của một con người, một tập thể, một cộng đồng dân tộc, một đất nước tươi đẹp. Đồng thời hành động là sự chuyển hóa kết tinh của nhiều phẩm chất tốt đẹp khác.

Dân tộc ta từ xưa đến nay luôn đề cao những phẩm chất tốt đẹp của con người và đúc kết thành những câu ca dao, tục ngữ, thành ngữ và đến bây giờ vẫn còn được lưu truyền và phát huy trong dân gian như “Trăm nghe không bằng một thấy”. Đồng thời cũng ra sức phê phán những thói quen tật xấu trong xã hội “Nói như rồng leo, làm như mèo mửa”.

Đặc biệt khi đất nước còn bị xâm lăng những phẩm chất tốt đẹp ấy lại được thể hiện rất rõ. Đất nước ta đã từng trải qua hai cuộc kháng chiến oanh liệt để có được hòa bình như hôm nay đó là nhờ những lí tưởng và hành động đẹp của những con người đã hiến dâng cuộc đời mình để bảo vệ đất nước như anh Nguyễn Văn Trỗi, chị Võ Thị Sáu, Bà Trưng, Bà Triệu, Nguyễn Huệ... Hay những con người nông dân bình thường họ cũng xung phong ra chiến trường để cùng chiến đấu bảo vệ đất nước. Đó là những phẩm chất tốt đẹp và đều được thể hiện qua hành động mà bao năm tháng đã trôi qua chúng ta vẫn luôn cảm thấy tự hào và nhớ đến những con người cao đẹp này.

Đặc biệt là Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương cao đẹp và sáng chói của cả dân tộc Việt Nam với những hành động cao đẹp của Người. Bác đã hiến dâng cả cuộc đời vì dân vì nước mà chấp nhận ra đi tìm đường cứu nước. Bác đã đi đến nhiều nước như Liên Xô, Pháp, Mỹ Latinh và rồi Bác đã tìm ra con đường cứu nước cho cả nhân tộc để lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Bảy mươi chín mùa xuân của Bác là những bài ca về hành động, về đức tính vì dân vì nước.

Còn hiện nay khi đất nước hòa bình những phẩm chất tốt đẹp được con người thể hiện qua những hành động trong cuộc sống hàng ngày như giúp đỡ lẫn nhau, cùng chia sẻ những khó khăn vấp ngã trong cuộc sống và tạo ra niềm vui tiếng cười cho cuộc sống. Như vậy đừng ngại ngần mà không thể hiện những hành động tốt đẹp các bạn nhé. Hành động nhỏ nhưng chứa đựng một tấm lòng lớn, một ý nghĩa lớn làm cho cuộc

sống hòa đồng hơn giữa con người với con người, con người với thiên nhiên. Như vậy bạn đang mang lại hạnh phúc đến cho người khác đấy và cho cả bản thân mình nữa.

Bởi mỗi một con người đều có một hoàn cảnh riêng đừng vì thế mà xa lánh, tự kiêu hay chà đạp nhân phẩm người khác thì chẳng khác nào bạn đang bôi nhọ chính danh dự của mình. Đừng vì lối sống ích kỉ tầm thường của cá nhân mà hãy suy nghĩ kỹ đúng rồi hãy làm. Những cái đó sẽ làm cho bạn tụt lùi trong xã hội và khiến những người xung quanh chỉ thêm xa lánh bạn, bạn sẽ thấy cuộc sống thật là chán nản và đầy bóng tối.

Có lẽ qua đó ta thấy rằng việc tu dưỡng và học tập của bản thân mình là rất hạn chế. Vì thế ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường chúng ta phải cố gắng tiếp thu, rèn luyện, chăm chỉ học tập bởi thầy cô và nhà trường không chỉ dạy cho chúng ta kiến thức mà còn dạy chúng ta cách làm người nữa.

Câu nói thật hay và rất đúng khiến ta phải suy nghĩ lại những hành động mà chúng ta đang làm là đúng với chuẩn mực của phẩm chất, đức hạnh hay chưa. Những hành động nhỏ không chỉ tôn tạo nên phẩm chất danh dự cá nhân mà còn mang lại niềm vui, niềm hạnh phúc cho những người xung quanh làm cho xã hội ngày càng văn minh giàu đẹp hơn.

Bài làm 4

Mỗi chúng ta đều có một sứ mệnh khác nhau trong cuộc đời. Không đơn giản chỉ là sống mà còn là sự khẳng định vị trí của mình trong cuộc sống. Hành động chính là bằng chứng cho sự tồn tại. Nhà triết học La Mã cổ đại M.Xi-xê-rông cũng khẳng định : “Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động”. Câu nói ấy gợi cho chúng ta nhiều suy nghĩ về việc tu dưỡng và học tập của bản thân.

“Đức hạnh” là đạo đức và tính nết tốt đẹp của con người. "phẩm chất" là giá trị mang tính bản chất bên trong, nó trái ngược hoàn toàn với "hành động" - những việc làm, cử chỉ cụ thể được biểu hiện trực tiếp ra bên ngoài. Câu nói của M.Xi-xê-rông mang ý

nghĩa sâu sắc đúng đắn, nhấn mạnh giá trị thực của một con người là những hành động cụ thể.

Vì sao mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động? Có được nhân cách, phẩm giá tốt đẹp cần phải trải qua cả quá trình rèn luyện, trưởng thành. Không phải tự nhiên mà một người được biết đến là có đức hạnh, điều đó còn phụ thuộc vào những việc làm ý nghĩa mà người ấy đã làm. Bạn có nhân cách tốt, suy nghĩ tốt nhưng bạn không bao giờ thể hiện ra bên ngoài bằng hành động, việc làm. Đức hạnh, chỉ trong suy nghĩ thôi chưa đủ. Nhìn vào hành động của một người, người ta có thể kết luận người đó có tính cách tốt đẹp hay không. "Đừng nghe anh ta nói, hãy xem anh ta làm" Cái nhìn thấy bằng mắt vẫn chân thật hơn một lời nói và suy nghĩ. Trên chuyến xe buýt, bạn và một bạn khác cùng ngồi trên ghế, bạn nghĩ rằng mình nên nhường ghế cho cụ già vừa bước lên xe, nhưng bạn vẫn ngồi trên ghế, trong khi bạn kia nhanh chóng nhường lại chỗ của mình. Chắc chắn mọi người trên xe sẽ dành cho hai bạn hai ánh mắt khác nhau, ánh mắt không thiện cảm sẽ không hướng vào ai khác ngoài bạn. Bạn không phải một người ích kỷ, nhưng sự chần chừ trong hành động của bạn lại khiến người khác nghĩ bạn thật ích kỷ.

Trong việc rèn luyện, tu dưỡng đạo đức, câu nói trên cũng hoàn toàn đúng đắn. Nhiệm vụ của chúng ta là "Rèn đức – luyện tài vì ngày mai lập nghiệp". Không ngừng nâng cao năng lực và hoàn thiện bản thân, giúp ích cho xã hội, đưa đất nước phát triển. Đó là những lý tưởng, phẩm chất tốt đẹp, là “đức hạnh” của việc rèn luyện, tu dưỡng đó. Nhưng nếu chỉ trong suy nghĩ, chỉ là lý tưởng không thì điều đó sẽ không có giá trị. Bạn đặt lịch báo thức và không ngừng tự nhủ mình nhất định phải dậy sớm học bài, tuy nhiên sáng hôm sau trời quá lạnh và bạn bỏ qua dự định tối qua của mình. Điều đó chỉ nói lên rằng bạn là người không có bản lĩnh, chỉ nghĩ thôi chứ không làm. Phải dùng hành động để chứng minh quyết tâm, đạo đức của mình, tự giác thường xuyên rèn luyện thể chất, chăm lo sức khỏe bản thân. Không ngại khó, ngại khổ, nỗ lực học tập và biết vận dụng hiệu quả những tri thức đã học vào cuộc sống.

Có những suy nghĩ tích cực, đồng thời cũng phải có những hành động cụ thể, ý nghĩa. Dù chỉ là những điều nhỏ nhất như yêu thương gia đình của mình, hiếu thảo với ba mẹ cũng đừng ngại ngần thể hiện nó ra bằng hành động. Sự giúp đỡ nhỏ bé hay những cái ôm chắc chắn sẽ khiến ba mẹ của bạn hạnh phúc hơn rất nhiều. Trong cộng đồng, tham gia một cách tự nguyện, tự giác, nhiệt tình các hoạt động xã hội, từ thiện được tổ chức. Không chỉ tránh xa mà còn phải tích cực đấu tranh chống lại những tệ nạn xã hội có sức cám dỗ và những thói quen xấu. Để có hành động đúng đắn, bạn cũng nên suy nghĩ kỹ càng thấu đáo tránh những sai lầm không đáng. Hiểu được " Phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động" rồi, chúng ta cũng cần có cái nhìn toàn diện, đặt trong hoàn cảnh cụ thể khi nhìn nhận một sự việc, một con người. Tránh quan điểm thụ động, một chiều.

Mỗi học sinh chúng ta, khi còn ngồi trên ghế nhà trường phải cố gắng rèn luyện đạo đức và trau dồi kiến thức. Yêu thương và cống hiến nhiều hơn, cư xử tốt đẹp hơn để cuộc sống thêm nhiều niềm vui.

"Ý nghĩa là nụ hoa.

Lời nói là bông hoa.

Việc làm mới là quả ngọt."

Bài văn mẫu 5

Những phẩm chất cao quý trong tâm hồn con người luôn là một mục tiêu mà chúng ta vươn tới. Đó chính là đức hạnh. Những phẩm chất đó tô điểm cho tâm hồn chúng ta, làm chúng ta luôn hoàn thiện bản thân mình. Muốn thế, chúng ta phải thể hiện qua hành động, qua hành vi cử chỉ hằng ngày của chúng ta. Và vì vậy, "mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động".

Đức hạnh là gì? Đức hạnh là những gì cao quý nhất, trong sáng nhất trong tâm hồn của mỗi con người chúng ta. Hành động là gì? Hành động là những gì biểu hiện ra bên ngoài, qua đó thể hiện những tính cách của mỗi người. Những phẩm chất và hành

động của con người là khác nhau, tạo nên sự khác biệt trong tính cách của mỗi thành phần trong xã hội.

Vậy chúng ta phải làm gì để có được những phẩm chất cao quý và trong sáng mà chúng ta gọi là đức hạnh? Thật ra, đức hạnh là một điều không khó để vươn tới. Nó không quá cao siêu, chỉ là những gì nhỏ nhất đủ để đánh giá một con người. Giúp một bà cụ qua đường, tìm mẹ cho một em nhỏ bị lạc, hay đơn giản chỉ là một nụ cười khi ta gặp một người quen ngoài đường, tất cả đã góp phần xây dựng và hoàn thiện nhân cách của mỗi con người chúng ta. Như thế, cuộc sống sẽ dễ dàng hơn với mọi người, làm cho quan hệ giữa người với người càng trở nên tươi đẹp và góp phần biến xã hội chúng ta thành một nơi "tốt hơn cho bạn và cho tôi".

Đức hạnh chỉ đơn giản, không cầu kì, phức tạp để đạt được. Nhưng chúng ta không nên quá đơn giản nó đi. Đừng chỉ nghĩ mà không làm rồi sau đó ru ngủ bản thân rằng: "những gì mình làm đã là tốt nhất". Nghĩ phải đi đôi với hành động, và những phẩm chất đó cũng cần hành động để thể hiện chúng ta. Bây giờ, mở lòng mình ra với thế giới bên ngoài, nhìn xung quanh và hãy bắt đầu hành động. Không khó để xây dựng đức hạnh trong mỗi con người chúng ta.

Bây giờ, chúng ta là thanh niên, là thế hệ tương lai và kế cận của xã hội sau này. Hãy xây dựng một hình ảnh, một tính cách bằng những hành động của chúng ta, bắt đầu bằng những hành vi nhỏ nhất, để xã hội ngày càng tươi đẹp và tốt hơn. "Cho bạn và cho tôi, cho tất cả mọi người.". Và hãy nhớ rằng, "mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động".

Bài văn mẫu 6

Nói đến đức hạnh của con người, điều đầu tiên chúng ta phải đề cập tới là yếu tố hành động, vì hành động là biểu hiện cao nhất, rõ nét nhất của đức hạnh. Đúng như nhà văn Pháp M. Xi-xê-rông đã nói: Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động.

Đức hạnh là đạo đức và tính nết tốt (Từ điển Tiếng Việt). Đức hạnh được thể hiện qua cảm xúc, lời nói, hành động hằng ngày của từng cá nhân trong các mối quan hệ gia đình và xã hội.

Hành động chính là phẩm chất quan trọng của đức hạnh bởi vì nó vừa là sự chuyển hóa vừa là kết tinh của các phẩm chất khác. Hành động là thước đo đánh giá đức hạnh của một cá nhân, một tập thể và cộng đồng dân tộc. Hành động là yếu tố cao nhất trong bậc thang giá trị nhân phẩm, đồng thời cũng là động lực thúc đẩy quá trình phát triển của cá nhân và xã hội.

Từ xưa, nhân dân ta đã đề cao và đặt ra yêu cầu cụ thể của đức hạnh, trong đó, hành động được đặt lên hàng đầu. Có những câu tục ngữ khẳng định ý nghĩa quan trọng của hành động như là: Trăm nghe không bằng một thấy; Trăm hay không bằng tay quen; Nói hay không bằng cày giỏi. Đồng thời nhân dân cũng chê cười, phê phán những kẻ: Ăn như rồng cuốn, nói như rồng leo, làm như mèo mửa, Ăn thì ăn những miếng ngon, Làm thì chọn việc cón con mà làm.

Trong văn học nước ta có nhiều nhân vật chứng minh rằng mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động. Chàng Thạch Sanh thật thà, dũng cảm, giàu lòng thương người sẵn sàng giúp đỡ kẻ bất hạnh. Chàng Sọ Dừa dị dạng nhưng làm việc giỏi, học hành giỏi, thi đỗ Trạng nguyên. Cậu bé làng Gióng lên ba mà vẫn không biết nói, không biết đi nhưng khi nghe sứ giả rao loa rằng nhà vua cần người tài giỏi đứng ra đánh giặc ngoại xâm thì cậu bé nói lời đầu tiên là lời nhận trách nhiệm đánh tan quân giặc. Lòng yêu nước khiến cậu bé lớn nhanh như thổi và trở thành tráng sĩ oai phong lẫm liệt, đủ sức đánh đuổi giặc Ân ra khỏi bờ cõi. Hành động dũng cảm phi thường ấy đã đem lại thái bình cho đất nước nên cậu bé làng Gióng được nhân dân tôn vinh là Thánh Gióng và thờ phụng muôn đời. Trong Truyện Kiều của đại thi hào Nguyễn Du, người anh hùng Từ Hải: Chọc trời khuấy nước mặc dầu, Dọc ngang nào biết trên đầu có ai. Chàng khinh bỉ và coi thường cái triều đình phong kiến thối nát đương thời và luôn đặt nghĩa vụ của người anh hùng lên trên hết: Anh hùng tiếng đã gọi rằng, Giữa đường thấy sự bất bằng chẳng tha. Trước ý nguyện đền ơn báo oán của Thúy Kiều, Từ

Hải sót sống giúp nàng thực hiện công lí không chỉ của riêng nàng mà còn là của dân chúng bị áp bức. Nhân vật Lục Vân Tiên trong truyện thơ Lục Vân Tiên của Nguyễn Đình Chiểu trên đường lai kinh ứng thí thì gặp đảng cướp Phong Lai đang phá phách, bắt bớ dân lành. Chàng đã nổi giận bừng bừng, nhanh chóng Bẻ cây làm gậy tìm đàn ông xông vô, đánh tan bọn cướp cứu tiểu thư Kiều Nguyệt Nga và tì nữ Kim Liên. Khi được Kiều Nguyệt Nga ngỏ lời tạ ơn, chàng đã khẳng khái chối từ: Làm ơn há dễ trông người trả ơn, bởi chàng cho rằng làm việc nghĩa là bổn phận của nam nhi. Quan niệm của Lục Vân Tiên cũng chính là quan niệm của nhân dân Nam Bộ nói riêng và dân tộc Việt Nam nói chung.

Lịch sử nước ta còn lưu danh muôn thủa những vị anh hùng suốt đời hành động, cống hiến, hi sinh cho quyền lợi của đất nước và dân tộc. Hai Bà Trưng cưỡi voi dẫn đầu đoàn quân khởi nghĩa đánh đuổi quân xâm lược nhà Hán, khiến cho chúng hồn bay phách lạc. Triệu Thị Trinh với câu nói nổi tiếng: Tôi muốn cưỡi cơn gió mạnh, đạp ngọn sóng dữ, muốn chém cá kình ngoài biển Đông, chứ không muốn làm tì thiếp người ta. Bà đã cùng anh trai là Triệu Quốc Đạt dấy binh khởi nghĩa chống quân xâm lược phương Bắc. Tướng Trần Bình Trọng khi sa vào tay giặc, bị dụ dỗ, đe dọa, ông đã hùng hồn tuyên bố: Ta thà làm ma nước Nam còn hơn làm vương đất Bắc. Suốt ba cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên – Mông, quân dân Đại Việt trên dưới đoàn kết một lòng. Từ nhà vua cho đến các tướng sĩ, từ các bô lão trong hội nghị Diên Hồng cho tới chàng thiếu niên mười sáu tuổi Trần Quốc Toản đều cùng một quyết tâm Sát Thát, đánh đuổi chúng ra khỏi bờ cõi nước ta, tạo nên hào khí Đông A lẫy lừng muôn thưở.

Ở thế kỉ XV, lòng yêu nước thương dân, căm hờn quân xâm lược đã thôi thúc Nguyễn Trãi hành động. Sau khi tiễn chân cha lên đến ải Bắc (Nguyễn Phi Khanh bị quân Minh bắt đưa sang Trung Quốc), Nguyễn Trãi nghe theo lời căn dặn tâm huyết của cha nên đã trở về thành Đông Quan, nung nấu ý chí diệt thù cứu nước, ông miệt mài ngày đêm viết Bình Ngô sách rồi lặn lội tìm đường vào Lam Sơn phó chủ tướng Lê Lợi, cùng Lê Lợi nếm mật nằm gai, vượt qua bao gian lao, thử thách, lãnh đạo nghĩa

quân đánh đuổi giặc Minh, làm nên chiến thắng oanh liệt ngàn năm. Tên tuổi và sự nghiệp lớn lao của Nguyễn Trãi được dân tộc ta ngàn đời ghi nhớ.

Anh hùng áo vải Nguyễn Huệ là một trong những tấm gương điển hình của con người hành động. Bất bình trước cảnh bè lũ chúa Trịnh lộng hành ăn chơi xa xỉ, lấn át quyền hành của vua Lê, biến vua Lê thành bù nhìn; căm phẫn quân Thanh mượn cớ cướp nước ta, Nguyễn Huệ đã trực tiếp dẫn quân ra Bắc, vừa đi vừa chiêu mộ binh sĩ, tạo thành một đạo quân hùng hậu đủ sức đánh tan hơn hai mươi vạn quân Thanh trong một thời gian rất ngắn. Lòng yêu nước của ông đã biến thành hành động có sức mạnh như triều dâng bão cuốn, quét sạch quân thù, đem lại cuộc sống thanh bình cho muôn dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng là một tấm gương chói lọi bởi những hành động cách mạng cao cả của Người. Thấm thía và đau đớn trước tình cảnh lầm than của dân tộc, Bác đã ra đi tìm đường cứu nước. Ba mươi năm lênh đênh khắp bốn biển năm châu, Bác đã tìm ra con đường đấu tranh giải phóng dân tộc thoát khỏi xích xiềng nô lệ của thực dân, phong kiến; giành chủ quyền độc lập, tự do; thành lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Cuộc đời bảy mươi chín mùa xuân của Bác là bài ca về hành động, về đức hi sinh quên mình cho dân, cho nước. Sau ngày nước nhà độc lập, Bác kêu gọi đồng bào cả nước một tuần nhịn ăn một bữa để góp phần cứu đói và Bác là người gương mẫu thực hiện đầu tiên. Chúng ta không thể quên hình ảnh Bác đến thăm một đơn vị bộ đội trong đêm trước chiến dịch Biên giới 1951. Bác thức suốt đêm để suy nghĩ về trận đánh mở màn ngày mai.

Bác nhẹ nhàng đi dèm chăn cho từng chiến sĩ và canh cho bếp lửa hồng luôn cháy sáng. Bác không ngủ vì: Bác thương đoàn dân công, Đêm nay ngủ ngoài rừng, Trãi lá cây làm chiếu, Manh áo phủ làm chăn, Trời thì mưa lâm thâm, Làm sao cho khỏi ướt.

Kháng chiến chín năm chống thực dân Pháp kết thúc thắng lợi bằng chiến thắng Điện Biên Phủ vang dội hoàn cầu, miền Bắc hoàn toàn giải phóng. Trong cuộc sống hòa

bình, Bác vẫn ở trong căn nhà sàn đơn sơ, ăn uống thanh đạm như bao người dân lao động khác. Điều tâm huyết mà suốt đời Bác phấn đấu để biến thành hiện thực là làm sao giữ vững chủ quyền độc lập, tự do thiêng liêng của đất nước, dân tộc; là đồng bào ta ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành; là chiến đấu quét sạch ngoại xâm, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc. Tư tưởng, phẩm chất đạo đức tuyệt vời thanh cao, tuyệt vời trong sáng của Chủ tịch Hồ Chí Minh mãi mãi là bài học nhân sinh sâu sắc cho dân tộc và nhân loại.

Cách đây hơn thế kỉ, trong một lần trò chuyện với con gái, Các Mác – vị lãnh tụ vĩ đại của giai cấp vô sản thế giới có câu nói nổi tiếng định nghĩa về hạnh phúc: Hạnh phúc là đấu tranh. Câu nói đó nhấn mạnh vai trò quyết định của những hành động thiết thực đòi quyền sống, quyền tự do, bình đẳng và quyền được hạnh phúc của con người. Tinh thần câu nói trên của Các Mác nhất quán với tinh thần câu nói của nhà văn Xi-xê-rông: Mọi phẩm chất của đức hạnh là ở trong hành động. Theo Các Mác, hạnh phúc không phải tự nhiên mà có; hạnh phúc không phải là ngọn lửa thần hay phép màu nhiệm như trong thần thoại, cổ tích... mà hạnh phúc là kết quả của hành động do chính con người tạo nên. Hành động – đó là quy luật sinh tồn, vận động và phát triển của xã hội loài người.

Ngày nay, đất nước Việt Nam đang tham gia vào tiến trình hội nhập quốc tế. Nền kinh tế thị trường toàn cầu đòi hỏi mỗi con người phải thực sự có tài, có đức. Đức và tài thể hiện ở từng hành động cụ thể, ở hiệu quả làm việc cao nhất hằng ngày. Thuận lợi và thách thức đan xen, đòi hỏi mỗi thanh niên phải biết vươn lên trong học tập. Học, học nữa, học mãi (Lê-nin). Học tập là nghĩa vụ và quyền lợi, là hành động cách mạng của thanh niên. Hành động thiết thực của chúng ta hiện nay là dám nhìn nhận những khuyết điểm, sai lầm, dám khắc phục, sửa chữa, vươn lên tiếp cận cái mới, cái tiến bộ để làm giàu cho bản thân và đất nước. Điều đáng quý của tuổi trẻ ngày nay là thái độ cầu tiến, biết hành động đúng đắn, kịp thời để tự khẳng định mình. Đó mới là con đường tốt nhất để thể hiện phẩm chất và đức hạnh của bản thân.

Trước đây, trong chiến tranh, lớp lớp thanh niên hi sinh xương máu ngoài chiến trường để bảo vệ chủ quyền độc lập tự do thiêng liêng của Tổ quốc. Ngày nay, trong cuộc sống hòa bình, tuổi trẻ chúng ta phải không ngừng phấn đấu vươn lên, học tập và cống hiến để góp phần vào sự nghiệp làm cho dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh, sánh vai với các cường quốc năm châu như sinh thời Bác Hồ hằng mong ước bản thân chúng ta.

5. Đề: Hạnh phúc là gì? - Bài viết được tuyển vào vòng chung khảo Cuộc thi "Quyển sách làm thay đổi cuộc đời tôi" Bài dự thi được tuyển chọn vào vòng chung khảo "Cuộc thi Quyển sách làm thay đổi cuộc đời tôi"

Bài làm

Tôi thường tự hỏi: “Hạnh phúc là gì” và cố công đi tìm cho mình một lời giải đáp. “Hạnh phúc là phải biết cho đi chứ không phải nắm giữ thật chặt”, “Hạnh phúc là được yêu thương”, “Happiness is a journey, not just a destination”, “Hạnh phúc là một hành trình chứ không phải chỉ là đích đến”... đã có rất nhiều câu trả lời cho vấn đề tôi luôn trăn trở nhưng tôi vẫn chưa tìm được một lời giải đáp của riêng tôi, cho chính bản thân tôi.

Vậy mà, trong một khoảnh khắc không ngờ đến, phải nói rằng điều kì diệu đã đến, tôi đã “phát hiện” được ý nghĩa của hai từ “Hạnh phúc”. Vào một ngày cuối tháng 3, trong một tâm trạng chán chường và tuyệt vọng, tôi đến nhà sách Thăng Long trên đường Xô Viết Nghệ Tĩnh để tìm mua vài cuốn sách. Tình cờ dừng chân ở quầy sách Văn Hóa Nghệ Thuật, cầm một cuốn sách bâng quơ đọc vội vài trang, tôi bị cuốn hút ngay vào những trang viết, những lời văn chứa đựng bao ý nghĩa nhân văn sâu sắc và tinh tế nhưng rất đời thường, đời thường. Say sưa đọc. Từng dòng từng chữ. Và rồi chính tôi cũng phải ngỡ ngàng trước những thay đổi trong suy nghĩ, tư tưởng và hành động của mình theo chiều hướng lạc quan từ ngày ấy. Giờ đây, với tôi, hạnh phúc thật đơn giản “hạnh phúc là đã bắt gặp, được đọc và nghiền ngẫm quyển sách ấy, quyển sách làm thay đổi cuộc đời tôi “Quảng gánh lo đi mà vui sống” của nhà văn Dale Carnegie, dịch giả Nguyễn Hiến Lê”. Bản thân tôi được sinh ra trong một gia đình

Tổng hợp: Download.vn

tương đối khá giả, lại là con út, anh chị đều đã có gia đình và công việc ổn định, tôi hoàn toàn không phải lo lắng về vấn đề tài chính, chỉ cần chuyên tâm vào việc học, ra trường và có một việc làm tự lo cho bản thân là tốt. Thi vào Đại Học Kinh Tế, chuyên ngành Kế Toán – Kiểm Toán, 4 năm chuyên cần học tập đã giúp tôi ra trường với mảnh bằng loại khá. Tôi tự nộp đơn xin việc và được nhận vào làm cho một công ty liên doanh của Hàn Quốc.

Môi trường mới đầy năng động và nhiều áp lực, những mối quan hệ với đồng nghiệp, những va chạm với cuộc sống, con người... hoàn toàn lạ lẫm với tôi, những điều mà tôi không được dạy khi còn ở ghế nhà trường. Những ngày đầu làm việc với nhiều bỡ ngỡ, tôi được phân công đảm nhiệm công việc kế toán thanh toán các chi phí công tác cho nhân viên và cho các nhà cung cấp dịch vụ viễn thông cho Công ty với hơn 300 nhà cung cấp. Công việc này đòi hỏi người kế toán phải biết cách sắp xếp, xử lý, giải quyết công việc một cách khoa học theo trình tự thời gian, và theo từng mức độ quan trọng. Bản thân là một người cầu toàn, khi còn đi học, tôi luôn được thầy cô, gia đình, và bạn bè đánh giá cao về năng lực học tập, tôi luôn cố gắng hết sức để hoàn thiện mình sớm nhanh chóng trở thành một người thành đạt, có vị trí xã hội như bao người mà tôi ngưỡng mộ.

Chính vì điều đó, tôi luôn muốn hoàn thành nhanh và sớm các công việc được giao hơn các đồng nghiệp khác, với mong muốn làm ngắn lại con đường đi đến thành công. Ban đầu, mọi việc diễn ra khá thuận lợi bởi lẽ công việc còn nhẹ, về sau khi được chính thức bàn giao từ người kế toán cũ, những khó khăn của tôi bắt đầu từ đó. Tự đặt rào cản về thời gian cho mình, phải hoàn thành nhiều công việc cùng một lúc và trước tiến độ, tôi nghĩ rằng như thế năng lực của mình sẽ được nhìn nhận và đánh giá cao, việc ngày hôm nay chưa xong, đã nghĩ đến ngày mai mình phải hoàn tất việc gì. Chính suy nghĩ ấy đã khiến tôi lúc nào cũng bị áp lực về thời gian và dẫn đến những lo lắng, căng thẳng bắt đầu hình thành và cứ thế ngày một nhiều lên, dẫn đến hiệu quả xử lý vấn đề giảm đi một cách rõ rệt. Còn công việc với tôi giờ đây cảm tưởng cứ như những đợt sóng ào ạt dồn đẩy khiến tôi ngày càng chông chênh giữa biển, nào là thanh toán cho khách hàng đúng hạn nếu không họ sẽ ngưng dịch vụ, nhân viên phải thanh

toán sớm để họ có tiền đi công tác nếu không sẽ bị ảnh hưởng đến Công ty, phải làm sổ, báo cáo nộp cho Sếp ..., thay vì bình tĩnh tìm phân tích nguyên nhân rồi kiếm một lối thoát, một hướng mở cho vấn đề mình đang gặp phải, tôi lại ra sức vùng vẫy, với hi vọng tìm thấy một cái phao.

Từ đó, một ngày làm việc của tôi cũng bắt đầu từ 8h sáng, và kết thúc đến 8h, 9h tối, chưa xong thì mang về nhà làm, với mong muốn “hết việc chứ không hết giờ”. Nhưng rồi việc thì không bao giờ hết còn tôi thì chẳng còn thời gian dành cho bản thân và gia đình. Các đồng nghiệp bắt đầu chú ý đến tôi với ánh mắt ái ngại khi tôi ngày một hốc hác, tiêu tụy, xanh xao, sếp cũng có ý kiến về hiệu quả làm việc ngày một giảm sút của tôi và lần đầu tiên khiển trách tôi từ lúc bắt đầu làm việc đến giờ. Tôi đâm ra hoang mang và nghi ngờ năng lực của chính mình, phải chăng sự thiếu kinh nghiệm, cách làm việc “có vấn đề” đã gây ra hậu quả tôi nghĩ là quá “tai hại và nghiêm trọng” như thế. Rồi tôi tự đổ lỗi cho bản thân, nghĩ rằng mình là đồ bỏ đi, có bấy nhiêu việc mà làm không xong, còn bị Sếp phê bình, đồng nghiệp khiển trách. Bao suy nghĩ tiêu cực về bản thân cứ như những gam màu tối cứ bị vẽ ra trong đầu tôi, tôi ngày càng sống khép mình, chui vào vỏ ốc, lủi thủi làm việc, làm việc và làm việc, mong chuộc lại cái thiếu sót mà tôi cho là ảnh hưởng nghiêm trọng đến Công ty. Đêm về không khi nào tôi có một giấc ngủ yên giấc, cứ canh cánh bên lòng một nỗi lo sợ về tương lai, không muốn biết đến ngày mai với bộn bề công việc đầy áp lực và căng thẳng. Tôi đổ bệnh và phải nghỉ phép 1 tuần. Đó là hình ảnh tôi của một tháng về trước đây các bạn ạ. Tôi giờ đây đã hoàn toàn thay đổi, thay đổi từ khi đọc cuốn sách “Quảng gánh lo đi mà vui sống” của nhà văn Dale Carnegie, dịch giả Nguyễn Hiến Lê. Có lẽ phải đến khi cuộc thi viết về sách này được phổ biến, tôi mới định hình được điều kì diệu mà quyển sách này đã mang đến, đó chính là làm thay đổi cuộc đời một con người, như điều mà nhà văn Dale Carnegie, dịch giả Nguyễn Hiến Lê tâm niệm như thế khi viết và dịch quyển sách này. “Nếu đời người quả là bể thảm thì cuốn sách này là ngọn gió thần đưa thuyền ta đến cõi Niết bàn, một cõi Niết bàn ở ngay trần thế. Chúng tôi xin trân trọng tặng nó cho hết thảy những bạn đương bị cơn sâu ưu tư làm cho khổ sở trần trọc canh khuya, tan nát cõi lòng. Ngay từ những chương đầu, bạn sẽ thấy tư tưởng

sầu thảm của bạn tiêu tan như sương mù gặp nắng xuân và bạn sẽ mỉm cười nhận rằng đời quả là đáng sống. ” (đầu đề của sách) Xuất thân từ một nhà giáo và là một nhà văn, Dale Carnegie nhận thấy rằng phải chỉ cho học sinh của ông – hầu hết là những người có địa vị quan trọng trong đủ các ngành hoạt động xã hội – cách thắng ưu tư và phiền muộn. Ông bèn tìm trong thư viện lớn nhất Nữ Uớc (Mỹ) thời bấy giờ hết thảy những sách bàn về vấn đề ấy và ông chỉ thấy vồn vện có 25 cuốn, còn sách nghiên cứu về ... loài rùa thì có đến 190! Không thấy cuốn nào là đầy đủ, khả dĩ dùng để dạy học được, ông đành bỏ ra bảy năm để nghiên cứu hết các triết gia cổ, kim, đông, tây, đọc hàng trăm tiểu sử, từ tiểu sử của Khổng Tử đến đời tư của Churchill, rồi lại phỏng vấn hàng chục các danh nhân đương thời và hàng trăm đồng bào của ông trong hạng trung lưu. Nhờ vậy, sách của ông có đặc điểm là đầy những chuyện thiệt mà bất kì ai đọc cũng bắt gặp hình ảnh của mình lẫn khuất trong từng trang viết. Và cùng với lối viết văn chân thật, hóm hỉnh, có chỗ điệp ý, có đoạn ý tứ hơi rời rạc, nhưng rất tự nhiên, “khiến ta đọc lên tưởng tượng như có ông ngồi bên cạnh, ngó ta bằng cặp mắt sâu sắc, mỉm cười một cách hóm hỉnh, mà giảng giải cho ta, nói chuyện với ta vậy” (trang 9) đã khiến cho những thông điệp mà ông muốn chuyển tải có thể đi nhanh, đi sâu vào lòng người đến vậy. Quyển sách chia làm 8 phần, mỗi phần chia làm nhiều chương nhỏ, bao gồm:

.....

6. Đề văn Nghị luận xã hội: Nhân bất học bất tri lý

Bài làm 1

Người xưa có câu:

“Ngọc bất trác, bất thành khí

Nhân bất học, bất tri lý”

Nghĩa là ngọc mà không được mài dũa thì không thể trở thành món đồ có giá trị, cũng như người mà không học thì không biết được lý lẽ. Câu nói đó đã nói lên tầm quan

Tổng hợp: Download.vn

trọng của việc học. Và ngày nay, để xác định một lần nữa mục đích của học tập, UNESCO đề xướng: “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình.” Học là trau dồi kiến thức tổng quát, là tiếp thu những cái hay, cái mới, cái tiến bộ sáng tạo... là nâng cao khả năng chuyên môn và các kỹ năng khác, đồng thời là hoàn thiện nhân cách của bản thân. Trước hết là chúng ta “học để biết”, để nhận thức được đúng, sai, tốt, xấu, hiểu rõ được các vấn đề. Quả thật là nếu không có học gì cả thì bản thân chúng ta sẽ không có hiểu biết để đánh giá, nhận định đúng một sự việc, vấn đề. Điều quan trọng hơn là sau khi hiểu được, biết được thì ta phải “làm”, phải vận dụng những gì đã học được vào thực tiễn đời sống. Có như vậy ta mới biết biết được thành quả của việc học đã đem lại, đồng thời thông qua đó cũng đóng góp một phần không nhỏ vào các hoạt động chung của xã hội. Mặt khác chúng ta còn “học để chung sống” để tạo dựng các mối quan hệ giữa người với người được hòa thuận, tốt đẹp, đầm ấm hơn nhờ tiếp thu những quy tắc giao tiếp, cách ứng xử và sự tinh tế, nhạy bén trong từng nền văn hóa. Có như vậy cuộc sống của chúng ta sẽ trở nên hòa hợp và có ích với cộng đồng. Hơn thế nữa là chúng ta còn “học để tự khẳng định mình”, để chứng tỏ bản thân mình học là vì mục đích rõ ràng với ý chí phấn đấu nỗ lực không ngừng nghỉ nhằm đạt được mục tiêu đó. Đó là một quá trình lâu dài và đòi hỏi bản thân người học sự siêng năng, chăm chỉ, sự kiên trì, bền bỉ tới cùng. Tất nhiên thành quả của quá trình “học và làm” như vậy sẽ đem lại nhiều lợi ích và xứng đáng với công sức mà ta đã bỏ ra. Như vậy câu nói của UNESCO khẳng định rằng học tập là bước cơ bản cung cấp cho ta tri thức đồng thời hướng dẫn ta sử dụng tri thức vào các mục đích tốt đẹp. Câu nói của UNESCO đã mở ra cho ta hai khía cạnh chính của việc học: thứ nhất là học phải thông qua việc tiếp thu kiến thức trên lý thuyết; thứ hai là học phải ứng dụng thực hành trong thực tế. Hai phạm trù này luôn song đôi với nhau, bổ sung cho nhau và không thể tách rời được. Đây cũng là một trong những bước chính yếu để việc học của một người đạt được kết quả cao. Từ đó tạo cho nền tảng phát triển vững chắc, có năng lực trong công việc chuyên môn, rèn luyện nhân cách bản thân tốt đẹp hơn, góp phần xây dựng xã hội văn minh, hiện đại, tiến bộ hơn về cả “bộ mặt” lẫn con người.

Nhưng bên cạnh đó vẫn còn có những người học với mục đích đối phó, qua loa cho có. Do vậy mà họ nắm kiến thức một cách hời hợt, không sâu không chắc. Những dạng người này cho dù có đạt được thành tích cao trong học tập thì cũng rất khó thành công một cách bền vững cho sau này được.

Tóm lại mỗi người trong chúng ta cần ý thức rõ việc học tập, xác định mục tiêu cụ thể, đúng đắn cho bản thân và nỗ lực không ngừng nghỉ nhằm đạt được mục tiêu để tạo lập cho bản thân sự tự tin bản lĩnh mạnh mẽ về năng lực của bản thân, rèn luyện đạo đức và hoàn thiện nhân cách cao đẹp.

Bài làm 2

Cổ nhân xưa đã có câu dạy rằng "Ngọc bất trác bất thành khí, nhân bất học bất tri lý", đây là câu nói nhắc nhở về vai trò của việc học hành đối với con người. Từ thời xưa cổ nhân đã rất coi trọng học thức, người có học thức là người có tiếng nói trong xã hội, được mọi người kính trọng, tin tưởng. Ngày nay, xã hội mỗi ngày đều không ngừng thay đổi và phát triển, con người không chỉ cần có học thức, mà còn phải học tập không ngừng và mở mang kiến thức để có thể nhìn nhận đúng thực trạng xã hội, tự khẳng định giá trị của bản thân và giúp ích cho cuộc sống.

Câu nói "Ngọc bất trác bất thành khí, nhân bất học bất tri lý" gồm hai vế mang ý nghĩa bổ sung, giải thích cho nhau. Vế thứ nhất "Ngọc bất trác bất thành khí" có thể hiểu là một viên ngọc tự nhiên vốn dĩ là quý giá nhưng nếu không trải qua quá trình mài giũa, cắt gọt sẽ không thể phô diễn được hết vẻ đẹp giá trị của nó. Nếu viên ngọc không qua bàn tay con người tỉ mỉ, công phu, chịu những nỗi đau dưới lưỡi dao, đá mài thì sẽ không thể tạo ra những loại trang sức long lanh, đẹp mắt và quý giá. "Nhân bất học bất tri lý", cũng giống như viên ngọc quý, con người với những bản năng tự nhiên sẽ vẫn có khả năng tồn tại trong xã hội tuy nhiên nếu không có học thức thì sẽ mãi không có tri thức, không hiểu biết về lý lẽ cuộc đời.

Viên ngọc trải qua mài giũa mới đẹp đẽ và quý giá, cũng giống như con người phải có học thức mới trở thành con người có giá trị, hoàn thiện nhân cách và có hiểu biết mới

giúp ta sống một cuộc sống ý nghĩa, giúp ích cho xã hội. Câu nói đã chỉ ra rất rõ ý nghĩa của học thức và quá trình học tập đối với con người. Ngọc và người đều là những thứ quý, ngọc muốn trở nên quý giá phải qua mài giũa còn người muốn trở nên đáng quý thì phải có học tập, rèn luyện. Người tài giỏi cũng giống như một viên ngọc quý giá đã trải qua biết bao công đoạn mài giũa, họ say mê và miệt mài học tập không ngừng, chăm chỉ rèn luyện, học hỏi và tiếp thu để mở rộng hiểu biết. Chẳng có ai sinh ra đã vốn thông minh, lanh lợi, có nhân cách hoàn hảo, dù có tài năng thiên phú hơn người nếu không biết cách học tập, bồi dưỡng và rèn luyện thì tài năng đó cũng dần dần mai một đi và không còn giá trị.

Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại của chúng ta đã từng nói "Chúng ta phải học, phải cố gắng học nhiều. Không chịu khó học thì không tiến bộ được. Không tiến bộ là thoái bộ. Xã hội càng đi tới, công việc càng nhiều, máy móc càng tinh xảo. Mình không chịu học thì lạc hậu, mà lạc hậu thì bị đào thải, tự mình đào thải mình". Bác Hồ đã khẳng định rất rõ ràng ý nghĩa của việc học đối với bản thân mỗi người, vị trí con người trong xã hội cũng như hậu quả của việc không có học tập. Phải có học tập mới mong tiến bộ, có tiến bộ mới theo kịp sự phát triển của xã hội, phải không ngừng học tập để không bị tụt hậu và đào thải. Đơn giản như một người học sinh, nếu không cố gắng học tập sẽ không thể hoàn thành nhiệm vụ, không thể lên lớp, không cố gắng ôn thi sẽ không thể tốt nghiệp và đỗ đại học. Thời buổi hiện nay nếu bạn không có bằng tốt nghiệp trung học phổ thông sẽ có rất ít công ty, xí nghiệp hay cơ quan tổ chức nào có thể tuyển dụng bạn vào làm việc, bạn sẽ thất nghiệp hoặc sẽ phải trở lại làm nông, như vậy chính là lạc hậu và tự đào thải mình khỏi xã hội.

Mỗi con người chúng ta được sinh ra đều giống nhau, đều là những viên ngọc tự nhiên thuần khiết, có thể trở thành viên ngọc trang sức quý giá, long lanh và đắt đỏ hay không ấy là tùy thuộc vào ý thức học tập và rèn luyện bản thân của chúng ta. Hãy cố gắng mài giũa mình bằng việc không ngừng học tập, rèn luyện và tu dưỡng để trở thành những viên ngọc sáng nhất, quý giá nhất.

7. Đề: Nỗ lực học là trách nhiệm của thanh niên

Tổng hợp: Download.vn

Bài làm

Lênin từng có câu: “Học, học nữa, học mãi”. Câu nói trên đã khẳng định tầm quan trọng thiết yếu của việc học. Và để việc học của chúng ta đạt được kết quả tốt đẹp thì mỗi cá nhân cần xác định rõ mục đích học tập cho bản thân. Vì lẽ đó mà UNESCO đã đề xướng: “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình”. Vậy chúng ta hãy cùng làm rõ vấn đề trên.

“Học” là sự tiếp thu kiến thức ở nhiều lĩnh vực không chỉ từ nhà trường mà còn từ cuộc sống. Ông bà ta khi xưa thường khuyên con cháu: “Không biết thì hỏi, muốn giỏi phải học”. Thật vậy, để mở mang sự hiểu biết cũng như tích lũy tri thức quý giá thì con người ta luôn phải trải qua quá trình học tập không ngừng nghỉ. Bạn có thể biết được những điều hay, mới lạ, bổ ích bằng cách tìm tòi học hỏi qua sách vở, qua thầy cô, bạn bè cũng như từ thực tế cuộc sống. Chỉ cần luôn cố gắng và có tinh thần ham học hỏi, chắc chắn ta sẽ giải đáp được những điều ta muốn biết và hơn nữa là hiểu thêm về những điều ta chưa biết. Nhờ vậy mà bản thân luôn bắt kịp với thời đại, với sự phát triển vượt bậc của xã hội. Bên cạnh việc học để tiếp thu kiến thức, chúng ta còn cần xác định cho mình một mục đích học tập quan trọng khác nữa, đó là “học để làm”. Ta có thể hiểu “học để làm” ở đây là vận dụng những kiến thức mình đã học vào cuộc sống. Hay nói rõ hơn là học cho tương lai, học để mai sau có thể kiếm được công việc, nghề nghiệp ổn định nhờ đó nuôi sống bản thân và cống hiến sức lực, trí tuệ cho đất nước... Vậy còn “học để chung sống” là như thế nào? Hẳn ai cũng biết, cuộc sống quanh ta vốn muôn màu muôn vẻ, đa dạng và vô cùng phức tạp với nhiều mối quan hệ. Việc “học” trong trường hợp này được hiểu là học cách đối nhân xử thế, học những điều hay lẽ phải cũng như cách sống đẹp. Quan hệ giữa người với người đi đến tốt đẹp, hoà hảo hay mâu thuẫn, xung đột đều là do chúng ta quyết định. Nếu biết cư xử phải lẽ với nhau, biết nghĩ cho nhau, cho tập thể thì hẳn mỗi người đều cảm nhận được niềm hạnh phúc khi cho đi và nhận lại. Mặt khác, “học để chung sống” còn là học tập và tuân theo những chuẩn mực về đạo đức, pháp luật để trở thành một công dân gương mẫu, góp phần xây dựng bộ mặt văn minh, tích cực cho đất nước. Cuối cùng là “học để tự khẳng định mình”. Ai mà không muốn được mọi người kính nể, ai mà không

muốn đạt được địa vị cao cũng như gặt hái được thành công trong cuộc sống. Thế nhưng không phải muốn là có thể có được mà ta phải trải qua sự rèn luyện, học tập chăm chỉ. Vì lẽ đó mà mỗi chúng ta phải luôn nỗ lực tìm tòi kiến thức, cố gắng học thật giỏi để chứng minh được mình là người hữu ích và khẳng định tài năng của chính bản thân. Có thể nói, bốn yếu tố trên đóng vai trò hết sức quan trọng cho sự học. “Học để biết, học để làm, học để chung sống và học để tự khẳng định mình” là yêu cầu tiếp thu kiến thức rồi vận dụng nó vào thực hành, vào hành động trong cuộc sống từ đó hoàn thiện nhân cách và khẳng định chính bản thân. Là học sinh, việc đầu tiên chúng ta cần làm là phải ra sức học tập văn hoá để ứng dụng kiến thức đã học vào thực tế. Nhưng học giỏi vẫn chưa đủ mà ta còn phải rèn luyện nhân cách, đạo đức. Có những người rất giỏi giang, thành đạt nhưng chỉ biết có bản thân mình mà không nghĩ đến tập thể, không bao giờ biết giúp đỡ cộng đồng, giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn hơn mình. Như vậy là họ đã bỏ qua việc học để chung sống với xã hội. Cũng có những bạn chẳng xác định được mình học để làm gì. Các bạn ấy chỉ học qua loa, đối phó sao cho đủ điểm, học chỉ vì nghĩ ba mẹ ép buộc mà không hiểu rằng việc học có ý nghĩa rất quan trọng cho tương lai của mình. Bởi lẽ đó, mỗi học sinh hãy luôn có ý thức học tập và có trách nhiệm với chính bản thân cũng như gia đình và xã hội. Tóm lại, việc học là rất quan trọng không chỉ với mỗi cá nhân mà nó còn ảnh hưởng trực tiếp đến xã hội. Do đó, mỗi chúng ta, nhất là thế hệ thanh niên thế kỉ XXI hãy xác định cho mình mục đích học tập và phấn đấu nỗ lực hết mình để mai này trở thành công dân có ích, góp phần xây dựng đất nước thêm giàu mạnh.

.....

Đoạn văn nghị luận xã hội 200 chữ thi THPT Quốc gia

Đề 1: Hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của anh/chị về câu nói sau “Đôi khi có thể bạn đi nhầm đường, nhưng nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới”

Cuộc đời mỗi người tựa như một hành trình dài và không phải lúc nào hành trình ấy cũng suôn sẻ, dễ dàng, có một danh ngôn cho rằng “ Đôi khi có thể bạn đi nhầm

Tổng hợp: Download.vn

đường, nhưng nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới” – một lời nhắn gửi đầy ý nghĩa về sự cố gắng, kiên trì trong cuộc sống. Mỗi chúng ta đều có một mục tiêu, một ước mơ để theo đuổi. Trên hành trình chinh phục thành công, có biết bao gian nan, khó khăn, chông gai, thử thách, thậm chí cả thất bại và tuyệt vọng, đó chính là lúc bạn cảm thấy bản thân “đang đi nhầm đường”. Có lẽ công việc hay cách làm mà bạn đang theo đuổi đã vượt quá sức của bản thân, không phù hợp với hoàn cảnh. Nhưng “nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới”, cứ cố gắng, cứ vươn lên, khắc phục mọi thiếu sót, bất chấp mạo hiểm thì cuối cùng, hướng đi và cách làm ấy sẽ mở ra một cánh cửa mới của những kết quả và giá trị bất ngờ. Đó chính là ý nghĩa mà câu danh ngôn muôn truyền cảm hứng đến cho chúng ta. Có biết bao người đã đi đến thành công bằng cách ấy. Mark Zuckerberg – người sáng lập Facebook, mạng xã hội toàn cầu đã có lúc muốn dừng chân bởi quá nhiều khó khăn đặc biệt là sự phản đối của mọi người. Bởi việc anh từ bỏ Harvard, từ bỏ sự nghiệp của một vận động viên đấu kiếm để theo đuổi ước mơ chính là một bước đi sai lầm trong mắt nhiều người. Nhưng rồi chàng trai trẻ ấy vẫn tiếp tục kiên trì, sáng tạo và rồi đạt đến thành công khi sáng lập được mạng xã hội lớn nhất hành tinh và trở thành tỷ phú khi chỉ chưa đến 30 tuổi. Anh đã chinh phục được “con đường mới” do chính mình kiếm tìm. Đã bao giờ bạn tự hỏi liệu mình có dám mạo hiểm như thế hay mỗi khi gặp vướng mắc, bạn sẽ lập tức lùi lại và từ bỏ ước mơ. Nếu không thử vượt qua khó khăn, thử đặt chân đến những “vùng đất mới” mà chỉ phụ thuộc hay đi theo lối mòn của những người đi trước thì dù có đến đích cũng chỉ là sự lặp lại, bắt chước người khác mà thôi. Những dấu chân không mang tên chính bạn. Tìm hướng đi mới, sáng tạo điều chưa có bao giờ cũng cần nhiều nỗ lực và kiên trì, cố gắng hơn cả ngàn lần nhưng vì thế trái ngọt, sự thành công mà nó mang lại cũng tỏa sáng, có ý nghĩa hơn rất nhiều. Cuộc sống luôn cần những con người dám nghĩ, dám làm. Là thế hệ trẻ điều này càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết, trong công việc hay cuộc sống hãy luôn sáng tạo, dám dấn thân vào những thách thức mới. “Đôi khi có thể bạn đi nhầm đường, nhưng nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới” đã truyền cho tôi sức mạnh, niềm tin để đi tiếp hành trình tuổi trẻ đang mở ra phía trước, không dám đi, không sáng tạo thì khó đi đến đích của thành công. Đừng bao giờ để bản thân dừng chân ở những lối mòn bạn nhé!

Đề 2: Trong bài “Thơ tự sự”, nhà thơ Nguyễn Quang Vũ có viết “Hạnh phúc như bầu trời này vậy / Không chỉ dành cho một riêng ai”. Hãy bày tỏ quan điểm của anh/chị về ý kiến trên bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Trong cuộc sống, mỗi chúng ta đều có một mục tiêu, một ước mơ để theo đuổi. Nhưng có lẽ, khát vọng lớn lao nhất đó chính là “Hạnh phúc”. Và nhà thơ Nguyễn Quang Vũ đã dành ngòi bút của mình để viết nên những lời nhắn gửi ý nghĩa “Hạnh phúc cũng như bầu trời này vậy / Không chỉ dành cho một riêng ai” – một thông điệp nhẹ nhàng mà sâu sắc về hạnh phúc. “Bầu trời” nếu theo cách lý giải thông thường chính là thực thể rộng lớn, vô thủy vô chung, là của chung tất cả, là bầu khí quyển mà ta hít thở hàng ngày. Còn khi bạn có cảm giác bình an, hài lòng trong cuộc sống thì đó chính là “hạnh phúc”. Quan niệm “Hạnh phúc như bầu trời” chính là muốn nhấn mạnh hạnh phúc là món quà của thượng đế dành cho cả nhân loại và vạn vật trên thế giới. Nhưng cũng vì thế mà không ai có thể ôm trọn được hạnh phúc cho mình. Hạnh phúc luôn bao bọc quanh chúng ta, càng nhiều người hạnh phúc, bầu trời chung ấy càng rộng lớn. Và ta sẽ càng gần bầu trời ấy hơn khi ta biết vươn lên và cố gắng. Như vậy, trong cuộc sống, muốn cảm nhận vầng hào quang rạng ngời của hạnh phúc, chúng ta không chỉ cần nỗ lực, cố gắng mà còn cả sự san sẻ, giúp đỡ mọi người để hạnh phúc đến muôn nơi. Chúng ta vẫn thường nghĩ hạnh phúc là đi liền với sở hữu, nghĩa là gắn liền với chữ “có” : có sức khỏe, có tiền bạc, có công việc ổn định, có gia đình tốt...nhưng chưa chắc những điều đó đã đảm bảo một cảm giác hạnh phúc. Những cái “có” đó phải chăng rất phù phiếm. Nếu bạn cảm thấy hạnh phúc khi mua được căn nhà mới liệu cảm giác ấy có kéo dài 1 tuần hay khi nhận được một vị trí cao trong công việc liệu sẽ hạnh phúc trong bao lâu? Thực tế cho thấy những người hạnh phúc thực sự là người biết cân bằng và san sẻ. Biết cho đi, biết giúp đỡ người khác thì hạnh phúc sẽ tự tìm đến tâm chúng ta. Chắc hẳn các bạn đã nghe đến việc làm thiện nguyện của MC Phan Anh. Anh đã bỏ ra hàng trăm triệu đồng và công sức của mình, đồng nghiệp để mua những món quà cho đồng bào miền Trung bị lũ lụt. Trước hình ảnh nhân dân có cái ăn, cái mặc sau những ngày bão lũ, nhìn những nụ cười của họ, anh đã tâm sự rằng “Tôi thực sự cảm thấy rất vui, dù hành trình có nhiều khó khăn nhưng như có phép

màu, tôi chưa từng một lần mệt mỏi”. Có lẽ, khi được cho đi, nhìn thấy nụ cười, niềm vui của những người nhận lại, đó chính là giây phút hạnh phúc nhất. Bởi lẽ, khi sở hữu quá nhiều, ta sẽ hao tâm để lo lắng, bảo vệ báu vật của mình, không còn tận hưởng cuộc sống đúng nghĩa. Nhưng khi biết sẻ chia, bầu trời hạnh phúc sẽ ngày càng mở rộng, tỏa ánh nắng ấm áp đến muôn nơi. Vì vậy, hãy luôn biết quan tâm, yêu thương đến những người xung quanh, hãy luôn giữ sợi dây liên kết giữa hạnh phúc cá nhân và tập thể. Hãy cùng tôi và mọi người để món quà mang tên Hạnh phúc quý giá đến với muôn nơi, vượt mọi không gian.

Đề 3: Trong bức thư gửi hiệu trưởng nơi con trai mình theo học, Tổng thống Abraham Lincoln viết “Xin hãy dạy cháu tránh xa sự đố kỵ”. Anh/chị có suy nghĩ gì về lời nhắn gửi đó? Hãy trình bày quan điểm bản thân bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Mỗi chúng ta không phải đều được tạo nên từ những phần tươi đẹp, có những góc tối u ám mà mỗi người luôn cố gắng khắc phục. Và có lẽ, hai chữ “đố kỵ” là điều mà không ai mong muốn nhưng nó lại luôn hiện hữu mạnh mẽ trong ta. Trong bức thư của Tổng thống Mỹ Abraham Lincoln gửi thầy hiệu trưởng ngôi trường nơi con trai ông theo học, ông đã viết “Xin hãy dạy cháu tránh xa sự đố kỵ”. Dù bức thư đã được viết hơn 200 năm trước nhưng dường như lời nhắn gửi của ông vẫn còn vẹn nguyên giá trị. “Đố kỵ” là một thói xấu phổ biến trong xã hội. Đó là cảm giác ghen ghét, hậm hực, uất ức trước sự thành công, trước sự uy việt hoặc trước uy tín của người khác. Nhà văn Tạ Duy Anh đã nói “thói ghen tị là một thuộc tính của con người – luôn luôn ẩn náu trong chúng ta và luôn luôn chờ thời cơ để nhảy bổ vào chi phối những suy nghĩ, ứng xử, hành động của ta... cái con rắn ghen tức, đố kỵ sẽ tìm cách khuất phục lý trí để ngóc đầu dậy tác oai tác quái”. Như vậy, tổng thống Lincoln không chỉ muốn nhắn gửi đến sự giáo dục – hãy dạy trẻ em tránh xa góc tối đố kỵ đó mà còn hướng đến tất cả mọi người, chúng ta cần chung tay để loại bỏ nó. Sự đố kỵ bắt nguồn từ đâu. Nó sẽ xuất hiện khi ta thấy xấu hổ bởi không thành công hay có được điều gì đó như những người khác. Nó cũng len lỏi khi ta muốn sở hữu thành công, danh vọng,...nhưng lại không chịu cố gắng, không học tập. Đã biết bao câu chuyện về sự

Tổng hợp: Download.vn

đồ kỵ. Trong truyện cổ tích “Sọ Dừa”, hai cô chị vì ghen ghét, đồ kỵ với em lấy được Sọ Dừa – khi chàng đã trở nên khôi ngô mà hãm hại chính em gái ruột của mình. Nhưng rồi chính họ lại phải gánh chịu hậu quả. Hay như sự việc, một loạt những “anh hùng bàn phím” đã ra sức để chỉ trích, bôi nhọ MC Phan Anh khi anh có được sự tin cậy của đông đảo người dân để đóng góp vào quỹ từ thiện của mình. Đồ kỵ gây ra vô vàn những hậu quả. Đối với cá nhân, nó làm thui chột những tình cảm tốt đẹp, nhiều mối quan hệ thiêng liêng, làm cho con người trở nên nhạt nhẽo, tầm thường, thậm chí độc ác, ích kỉ. Đối với xã hội, nó kìm hãm tài năng, cản trở phát triển hay kéo lùi sự phát triển của lịch sử. Trong quá trình học tập và rèn luyện để hoàn thiện nhân cách của mình, chúng ta phải dũng cảm, phải kiên quyết loại bỏ thói ghen tị “Đừng để cho con rắn ghen tị luồn vào trong tim. Đó là một con rắn độc, nó gặm mòn khối óc và làm đòi bại trái tim” (Ét-môn-đô A-mi-xi). Thay vì ghen ghét, hãy coi thành công của người khác là tấm gương để chúng ta học tập, noi theo, phấn đấu. Cuộc sống sẽ rạng rỡ, tươi đẹp hơn nếu không còn sự hiện hữu của “đồ kỵ”.

Đề 4: Lãnh đạo huyền thoại của Apple, Steve Jobs từng phát biểu: Đôi khi bạn sẽ mắc sai lầm khi sáng tạo. Điều quan trọng là phải nhanh chóng thừa nhận nó và tiếp tục phấn đấu. Từ câu nói trên, bằng đoạn văn khoảng 200 từ trình bày về vai trò của sự sáng tạo trong cuộc sống hiện đại.

Đôi khi trong công việc bạn cảm thấy bế tắc khi luôn chỉ đi theo lối mòn mà người khác đã vạch sẵn nhưng lại sợ và không dám tự mình bứt phá. Vậy thì hãy nhớ đến lời nói của Steve Jobs “Đôi khi bạn sẽ mắc sai lầm khi sáng tạo. Điều quan trọng là phải nhanh chóng thừa nhận nó và tiếp tục phấn đấu.” – một thông điệp truyền đến cho chúng ta thật nhiều năng lực và cảm hứng. Sáng tạo là hoạt động của con người khi tìm thấy và làm nên giá trị vật chất và giá trị tinh thần mới mẻ mà trước đó chưa có. Đôi khi bạn sẽ mắc sai lầm khi sáng tạo muốn nhắc mỗi chúng ta ý thức về việc rủi ro là điều hoàn toàn có thể xảy ra khi chúng ta sáng tạo bởi không phải cứ sáng tạo là được công nhận và đem lại những kết quả đúng như những gì chúng ta mong muốn. Câu nói của Steve Jobs muốn khẳng định sáng tạo là điều vô cùng quan trọng nhưng không phải là điều dễ dàng trong đời sống mỗi con người, cần phải vượt qua

Tổng hợp: Download.vn

những khó khăn cũng như thất bại trong quá trình sáng tạo để tiếp tục cố gắng hoàn thiện công việc của mình. Sáng tạo là tìm ra những thứ mới mẻ mà trước đó con người chưa tìm ra. Cuộc sống là chuỗi những bí ẩn đòi hỏi con người phải tìm kiếm một cách có ý thức và bỏ nhiều công sức mới thấy được. Khi tìm thấy một điều gì mà trước đó người khác chưa từng nghĩ đến hoặc chưa từng biết đến được coi là bước đầu tiên của việc sáng tạo. Sáng tạo còn là làm nên những điều mới mẻ mà trước đó con người chưa làm được. Đó có thể là việc tạo nên một ý tưởng đột phá trong công việc hoặc từ ý tưởng đó phát triển thành những sản phẩm thực tế, hiện hữu. Một sự sáng tạo thành công là khi sáng tạo đó được đưa vào trong thực tế, ý tưởng được sử dụng trong công việc. Khi sáng tạo đạt đến mức độ cao nhất, nó được hiện thực hóa thành những phát minh khoa học, những bằng sáng chế có giá trị của những nhà phát minh. Đó là kết quả được công nhận, được tôn vinh và đem lại nhiều lợi ích cho xã hội. Trong cuộc sống, sáng tạo đem lại cho con người những lợi ích gì để khiến công việc trở nên hiệu quả hơn? Xã hội có những con người biết sáng tạo sẽ tìm ra những giá trị mới, khai phá thêm những chân trời tri thức mới. Công việc sẽ được giải quyết một cách hiệu quả hơn nếu con người biết sử dụng sự sáng tạo của mình một cách thích đáng với hoàn cảnh. Con người mang trong mình bản chất sáng tạo sẽ vận động suy nghĩ một cách tích cực, không dựa vào những điều sẵn có mà bỏ quên những năng lực tiềm ẩn hoàn toàn có thể phát huy của bản thân. Mọi người là một cá thể riêng biệt không giống ai, tất cả đều có thể tạo nên những ý tưởng đột phá, những sáng tạo có ích trong xã hội. Cuộc sống sẽ trở thành thế nào, xã hội sẽ trở nên tốt hay ra sao nếu không có sự sáng tạo của con người? Cuộc sống không có sự sáng tạo là một cuộc sống nghèo nàn bởi cuộc sống đó chỉ biết phụ thuộc vào những điều có sẵn. Người không có sự sáng tạo là người chỉ biết làm theo những gì đã được định hình từ trước mà không biết phát huy những cá tính sáng tạo của mình, không phát huy được những giá trị tư thân, xã hội vì thế cũng trở nên trì trệ, không phát triển vì không có giá trị mới được hình thành. Sáng tạo là phẩm chất tốt và được khuyến khích nhưng chúng ta phải biết sáng tạo đúng lúc, đúng chỗ, đúng mức độ, không thái quá để dẫn đến hậu quả ngược lại. Có những trường hợp phá cách không đúng chỗ sẽ dẫn đến những hậu quả khôn lường. Bên cạnh sự sáng tạo, mỗi con người cần phát triển các phẩm chất

khác trong học tập hay công việc như sự kiên trì trong công việc, sự quyết đoán trong việc giữ vững lập trường của bản thân để làm cho phẩm chất sáng tạo được phát huy một cách cao độ nhất.

Đề 5: Hãy trình bày quan điểm của anh/chị về việc giữ gìn tiếng mẹ đẻ và học tập tiếng nước ngoài.

Trong thời gian gần đây, việc một số bạn trẻ thích “sinh ngoại”, sử dụng tiếng nước ngoài thay cho tiếng Việt đã gây ra nhiều tranh luận. Với tôi, tiếng mẹ đẻ vẫn là điều mà chúng ta phải gìn giữ, là di sản quý giá của dân tộc còn tiếng nước ngoài chỉ là một phương tiện để chúng ta giao lưu với thế giới. “Tiếng mẹ đẻ” là ngôn ngữ của dân tộc mình, là tiếng nói gốc của ông bà, cha mẹ,...từ ngàn đời xưa. “Tiếng nước ngoài” chỉ chung mọi ngôn ngữ khác không phải tiếng mẹ đẻ. Chúng ta cần thực hiện song song cả việc trau dồi tiếng mẹ đẻ và học tập tiếng nước ngoài. Bởi mỗi người sinh ra chính là từ văn hóa, truyền thống, bản sắc dân tộc. Ta được nuôi dưỡng từ những lời ru ầu ơ của bà của mẹ, trưởng thành từ chính thứ ngôn ngữ giản dị, mộc mạc mà sâu sắc ấy. Bên cạnh đó, ngoại ngữ cũng giúp chúng ta có thể hội nhập, mở mang tri thức...Giữ gìn tiếng mẹ đẻ không có nghĩa là bài trừ những ngôn ngữ khác mà cần sử dụng tiếng nước ngoài sao cho phù hợp, không được lạm dụng quá mức. Sử dụng tiếng nước ngoài một cách bừa bãi, thậm chí còn sai lệch, ảnh hưởng đến sự trong sáng của tiếng Việt không làm các bạn sang trọng hơn mà chỉ hạ thấp chính giá trị con người bạn. Rất nhiều những người thành công trên trường quốc tế như GS Ngô Bảo Châu hay “thần đồng” Đỗ Nhật Nam nhưng họ vẫn dùng tiếng Việt trong giao tiếp hay các bài viết, tiếng nước ngoài chỉ xuất hiện khi thực sự cần thiết. Nhưng nhiều người quan niệm rằng công việc không cần đến ngoại ngữ thì không cần học. Đó là suy nghĩ không toàn diện bởi ngoại ngữ không chỉ là công cụ làm việc mà còn là con thuyền đưa ta khám phá với những quốc gia khác. Vì vậy, mỗi chúng ta bên cạnh việc gìn giữ những giá trị truyền thống của tiếng Việt còn phải không ngừng học hỏi thêm những ngôn ngữ mới, để cuộc sống thêm nhiều màu sắc hơn. Với tôi, tiếng Việt giúp tâm hồn tôi trong sáng hơn, bình yên hơn còn những ngôn ngữ khác sẽ giúp trí tuệ tôi

được mở mang, giàu có hơn. Hãy luôn để tiếng mẹ đẻ và tiếng nước ngoài là những chiếc chìa khóa đưa ta đến với thế giới.

Đề 6: Hãy trình bày của anh/chị về thông điệp trong bài thơ sau:

“Hái bông hoa nhỏ bé này đi rồi cảm lấy đùng trù trù anh ạ.

Em sợ hoa sẽ rũ cánh và rơi vào cát bụi mất thôi.

Nếu trên vòng hoa đã kết không còn chỗ thì cũng nên bằng tay mình anh ạ

qua va chạm đón đau ban vinh dự cho hoa mà ngắt hoa đi.

Em sợ ngày sẽ hết trước khi em biết và thời gian dằng hiết qua đi.

Tuy sắc chẳng thắm tươi hương không ngào ngọt song hãy dùng hoa này

mà hiết dằng anh ạ và hái hoa khi thời gian còn đó anh ơi.”

(Bài thơ số 06 – trích Lời dăng, Tagore)

Chúng ta vẫn thường quen với sự tiện nghi, giàu có hay sung túc mà quên đi sự mệnh hiết dằng với xã hội, với cuộc đời. Và đại thi hào Tagore đã dành những ý thơ của mình để nhấn gửi thông điệp vô cùng ý nghĩa về sự hiết dằng trong cuộc đời “Hái bông hoa nhỏ bé này đi rồi cảm lấy đùng trù trù anh ạ. /Em sợ hoa sẽ rũ cánh và rơi vào cát bụi mất thôi. /Nếu trên vòng hoa đã kết không còn chỗ /thì cũng nên bằng tay mình anh ạ /qua va chạm đón đau ban vinh dự cho hoa mà ngắt hoa đi. /Em sợ ngày sẽ hết trước khi em biết và thời gian dằng hiết qua đi. /Tuy sắc chẳng thắm tươi hương không ngào ngọt song hãy dùng hoa này/ mà hiết dằng anh ạ và hái hoa khi thời gian còn đó anh ơi.” Nằm trong tập Thơ dăng, bài thơ như một đóa hoa xinh đẹp trong khu vườn nghệ thuật của Tagore mang quan niệm về tình yêu và cuộc sống vô cùng cao đẹp của nhà thơ. Tagore gửi gắm trong hình tượng bông hoa toàn bộ vẻ đẹp của trần thế, trọn vẹn tình yêu cao đẹp của người con gái gửi đến người mình yêu. Thơ Tagore thường giàu hình ảnh tượng trưng, đóa hoa ngoài mang sứ mệnh của cái đẹp còn là ẩn dụ cho hình tượng cô gái đang yêu và khát khao được dằng hiết trọn vẹn trái tim, tuổi

Tổng hợp: Download.vn

trẻ, vẻ đẹp, độ tươi thắm cho tình yêu. Khát vọng ấy lại là tượng trưng cho khát vọng dâng hiến toàn bộ tâm sức, tài năng đang nở rộ của Tagore cho nghệ thuật, cho cuộc đời. Bài thơ gửi gắm thông điệp của tác giả đến với mọi người: Hãy dâng hiến tất cả cho cuộc sống ngay khi bạn có thể, bởi thời gian trôi qua sẽ biến cái “có thể” thành cái “không thể” bất cứ lúc nào. Khát vọng dâng hiến là khát vọng vô cùng cao đẹp, giúp con người phấn chấn trong cuộc sống, có động lực. Người cách mạng Tô Hữu đã khao khát “Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình” để lời thơ ông song hành cùng cách mạng và thúc giục con tim chiến đấu giành chiến thắng. Và Bác Hồ đã dâng hiến cả cuộc đời mình vì cuộc đời chung của biết bao người cùng khổ “nâng niu tất cả chỉ quên mình”. Đặc biệt có những con người tưởng chừng như không có đủ điều kiện để sống như những người bình thường khác,

nhưng họ vẫn nỗ lực vươn lên để góp sức mình cho đất nước. Đó là những tấm gương tàn nhưng không phế, truyền cảm hứng đến biết bao người chúng ta. Vậy phải chăng những người không biết trân trọng từng giây phút để dâng hiến trọn vẹn là đang sống hoài, sống phí? Từ suy nghĩ đến hành động là cả chặng đường dài. Mỗi khát vọng cống hiến cần được thực hiện ngay khi thời gian còn đang ưu ái cho tuổi trẻ mỗi người, khi tài năng còn nở rộ, khi cảm hứng còn thăng hoa. Là thành viên của thế hệ trẻ, hãy cùng cống hiến bằng cả sức trẻ, hãy để ngọn lửa nhiệt huyết được bùng cháy mạnh mẽ nhất, mang hơi ấm đến cho cuộc đời.

Đề 7: PGS.TS Văn Như Cương từng gửi đến học trò của mình trong ngày khai trường “Biển học là mênh mông, trong đó sách vở tuy quan trọng nhưng cũng chỉ là những vùng biển gần bờ mà thôi”. Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu nói bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Cuộc đời mỗi người luôn có rất nhiều những thử thách, khó khăn cần phải chinh phục. Và trong vô vàn những chặng đường đó có một vùng biển mênh mông, vô tận mang tên “tri thức” mà có lẽ sẽ mất rất nhiều thời gian để ta vượt qua. Nhiều người thường quan niệm rằng chỉ cần con thuyền của họ chở đầy sách vở là có thể hoàn thành cuộc viễn dương đó, nhưng dường như đó vẫn chưa đủ. PGS.TS Văn Như Cương – vị thầy

đáng kính của biết bao thế hệ học trò đã nhấn gửi những lời chân thành nhất đến không chỉ các em học sinh mà còn tất cả chúng ta “Biển học là mênh mông, trong đó sách vở tuy quan trọng nhưng cũng chỉ là những vùng biển gần bờ mà thôi”. Nếu so sánh những vùng biển gần bờ với cả đại dương mênh mông thì thật sự quá nhỏ bé, đặt chân đến đó chỉ giống như việc chúng ta đang tập làm quen với xung quanh để chuẩn bị cho những khó khăn gặp vạ lần ở vùng biển rộng kia mà thôi. Và những kiến thức nằm trong sách vở cũng vậy. Đó chỉ là nền tảng, là những thứ căn bản nhất còn tri thức của nhân loại lại vô cùng rộng lớn. Có được kiến thức ở sách vở, chúng ta đã có cho mình chiếc áo phao. Nhưng để điều khiển một con thuyền còn cần đến cả năng lực lái tàu, kinh nghiệm...Như vậy, câu nói của PGS.TS Văn Như Cương muốn truyền thông điệp đến mỗi chúng ta: Phải chuẩn bị cho mình những kiến thức thật tốt từ sách vở để đặt nền móng cho việc lĩnh hội tri thức và đồng thời cần bồi dưỡng theo năng lực, học cả trong cuộc sống, trong thực tế, việc thực hiện sống đôi học và hành là vô cùng quan trọng. Quả đúng là như vậy. Nếu chúng ta chỉ luôn giới hạn những hiểu biết của mình trong những trang sách, những kiến thức đã được quy chuẩn sẵn mà không biết tự tìm tòi, khám phá, suy nghĩ, sáng tạo hay không học vận dụng những kiến thức ấy vào thực tiễn thì mãi mãi trí óc cũng chỉ là một bức tượng vô cùng hào nhoáng nhưng vô hồn. Nhưng nếu chỉ chú trọng vào thực hành, trải nghiệm những kiến thức nền tảng lại rộng thì sự thực hành rất dễ sai lầm, lệch lạc, thậm chí gây nên những hậu quả khôn lường. Không ai thông minh, thành công mà không có kiến thức và cũng không ai tài giỏi mà không có thực hành. Thiếu một trong hai yếu tố có thể khiến chúng ta trở nên lạc lõng so với thế giới. Đã có câu chuyện về cô kỹ sư điện tử có kiến thức chuyên môn rất uyên bác nhưng lại không biết đến điều đơn giản “Canh cua có thể nấu với gì?”. Nhiều người lên tiếng bảo vệ cô gái, có thể do cô làm việc bên nước ngoài nên không quen với những món ăn dân dã. Nhưng thử hỏi lẽ nào từ khi còn bé cô chưa bao giờ biết đến món ăn này, dù có thể không biết nấu ăn nhưng hình ảnh của bát canh cua hẳn cô đã thấy.

Và là một người Việt Nam, sinh ra lớn lên ở mảnh đất hình chữ S nhưng những món ăn truyền thống cô cũng không biết. Cô có thể giỏi về chuyên môn nhưng chính phần

kiến thức từ cuộc sống, từ trải nghiệm lại thiếu hụt một cách trầm trọng. Mỗi chúng ta cần chủ động, tích cực học hỏi bằng cuộc sống của mình. Có thể trong quá trình tích lũy tri thức sẽ có những vấp ngã, sai lầm nhưng đó lại là khi cuộc đời cho chúng ta thêm một bài học về thực tế. Hãy luôn trang bị cho mình cả kiến thức cơ bản từ những cuốn sách và cả những bài học mà cuộc đời dạy cho ta để có thể vượt qua bất kì đợt sóng hay những thử thách trong quá trình chinh phục tri thức nhân loại.

Đề 8: Bàn về vai trò của một số bộ môn nghệ thuật như kịch, âm nhạc, hội họa, vũ đạo,...trong nhà trường phổ thông, nhiều người cho rằng các môn học này không cần thiết đối với học sinh; song nhiều người khác lại cho rằng chúng không chỉ cần thiết mà còn là sự sống còn của nền giáo dục toàn diện và hiện đại.

Anh/chị đồng tình với ý kiến nào? Hãy trình bày bằng một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Xưa nay, chúng ta vẫn thường quan niệm giỏi và thông minh là phải về các môn kiến thức tự nhiên hay xã hội mà bỏ qua hay coi nhẹ những bộ môn nghệ thuật như kịch, âm nhạc,... Và nhiều người cho rằng việc dạy các bộ môn này ở nhà trường phổ thông là không cần thiết song nhiều người khác lại cho rằng chúng không chỉ cần thiết mà còn là sự sống còn của nền giáo dục toàn diện và hiện đại. Vậy nên đi theo chiều hướng nào ? Chúng ta có thể thấy tầm quan trọng của những yếu tố nghệ thuật trong cả cuộc sống hàng ngày hay trong môi trường giáo dục. Nếu cuộc sống không có âm nhạc, không có hội họa...thì sẽ chẳng còn vẻ đẹp của thẩm mỹ, tâm hồn chúng ta không còn được thư giãn, bồi dưỡng. Còn trong quá trình dạy và học, học sinh không chỉ lĩnh hội những kiến thức khoa học mà còn phải phát triển năng lực sáng tạo của cá nhân, bồi đắp thị hiếu, năng lực cảm thụ thẩm mỹ...qua những môn học như hội họa, vũ đạo, âm nhạc... Ở Việt Nam và các quốc gia khác cũng đang hướng đến nền giáo dục toàn diện ở phổ thông. Vì thế việc xuất hiện các môn học hay các hoạt động về nghệ thuật là điều hoàn toàn dễ hiểu. Với tôi, đây là hướng đi đúng đắn và cần thiết cho những thế hệ tương lai của đất nước. Kiến thức khoa học và kiến thức thẩm mỹ có mối quan hệ như hai mặt của một tờ giấy vậy, sẽ chẳng có tờ giấy nào tồn tại mà chỉ

có một mặt, chẳng có ai thành công khi chỉ sở hữu kiến thức khoa học hay thẩm mỹ. Những kiến thức khoa học sẽ giúp các em có được nền tảng để cảm thụ được vẻ đẹp của những bộ môn nghệ thuật. Không có sự am hiểu về cuộc sống, về tự nhiên, về xã hội thì không thể lĩnh hội được hết thông điệp từ những giai điệu, không thể hiểu được ngụ ý của họa sĩ qua những bức vẽ... Ngược lại, những hoạt động nghệ thuật sẽ đưa đến cho học sinh tư duy sáng tạo thẩm mỹ để tăng khả năng tiếp thu những kiến thức khác. Ở các nước tiên tiến, họ đã đưa các bộ môn nghệ thuật vào nhà trường từ rất lâu, vừa là môn bắt buộc vừa là môn tự chọn để học sinh vừa được cung cấp những kiến thức nền tảng trong việc thưởng thức và sáng tạo nghệ thuật, vừa được bồi dưỡng và phát triển những năng lực chuyên biệt hay nghề nghiệp mà mình định theo đuổi. Một nền giáo dục tiên tiến và thành công khi để học sinh được phát triển một cách toàn diện, đánh thức được tiềm năng của mỗi cá nhân. Như vậy, bản thân mỗi học sinh cần tự chủ động định hướng con đường cho mình, cần song song phát triển cả kiến thức khoa học và bồi dưỡng tư duy thẩm mỹ. Hãy để cuộc đời là một vườn hoa rực sắc đa dạng, nơi đó có những loài hoa kiến thức đẹp nhất, hoàn thiện nhất và hương hoa thẩm mỹ ngát thơm nhất.

Đề 9: Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về phát biểu sau của nhà hoạt động nhân quyền Mỹ gốc Phi, người được nhận giải Nobel về Hòa bình năm 1964: “Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà còn là vì sự im lặng đáng sợ của những người tốt”.

Trong một bài phát biểu của nhà nhân quyền học người Mỹ gốc Phi, người nhận giải Nobel về hòa bình, ông có nói “Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà còn là vì sự im lặng đáng sợ của những người tốt”. Một quan điểm, nhận định nếu chỉ nghe ban đầu sẽ thấy sao thật xót xa và cay đắng nhưng đó chẳng phải hiện thực, chẳng phải xã hội mà ta vẫn đang sống hay sao? Vậy nên hiểu về phát biểu ấy như thế nào? Trước hết, “kẻ xấu” mà nhà nhân quyền muốn nói đến là những người như thế nào? Đó là những con người có tâm địa xấu xa, gây ảnh hưởng đến mọi người và môi trường xung quanh, đến cộng đồng. Vì thế “lời

nói và hành động” của kẻ xấu chính là những lời dối trá, giễu cợt, gièm pha, khích bác...là những hành động côn đồ, lưu manh, làm tổn hại đến tinh thần và cả thể chất của người khác, đến lợi ích chung của cộng đồng. Vậy còn “người tốt” thì sao? Đó là những người có lối sống đúng đắn, tâm hồn nhân hậu, trong sáng, hiểu biết đúng sai, phải trái ở đời. Nhưng “im lặng” ở đây lại là sự không hành động, không phản ứng, thờ ơ hoặc hèn nhát, quay lưng với mọi chuyện diễn ra xung quanh. “Sự im lặng của người tốt” chính là thái độ thờ ơ, bàng quan, thiếu trách nhiệm với cộng đồng của những người vốn có bản tính tốt đẹp. Như vậy, câu nói đã đưa đến một nhận định: Bày tỏ thái độ phê phán đối với những người có tâm địa độc ác, chuyên dùng lời nói hoặc hành động làm tổn hại đến người khác và cả những người vốn có bản tính tốt đẹp nhưng thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm với cộng đồng. Tại sao chúng ta lại xót xa vì lời nói và hành động của những kẻ xấu? Vì những điều đó trực tiếp làm tổn hại đến mọi người, đến lợi ích của cả cộng đồng, khiến chúng ta cảm thấy đau đớn, bất bình. Vậy còn sự im lặng đáng sợ của những người tốt thì sao? Đó chẳng phải là sự ngầm thỏa hiệp, mặc kệ cho cái xấu cái ác lộng hành, là cách tiếp tay cho “hành động và lời nói của kẻ xấu” vẫy vùng, “thoải mái được thể hiện”, là cách gián tiếp gây hại cho cộng đồng, cho những người xung quanh khi họ chẳng thể lên tiếng, không quyết liệt hành động. Chúng ta có thể thấy những xót xa mà những lời nói và hành động của những kẻ xấu đã gây ra cho cộng đồng. Biết bao những vụ án, những tội ác khủng khiếp xảy ra hàng ngày trên các phương tiện thông tin đại chúng. Rồi những vụ tham ô, tham nhũng của những vị quan chức khiến tổn hại, thất thoát đến trăm nghìn tỷ đồng – số tiền mà có thể giúp đỡ cho biết bao người nông dân đang còn nghèo khó. Nhưng đáng sợ không kém còn là chính sự tiếp tay, thỏa hiệp của những người tốt bởi sự im lặng hèn nhát. Chứng kiến tội ác nhưng không một ai dám lên tiếng hay hành động. Không thể phủ nhận rằng, trên thực tế, đã có rất nhiều người dám đứng lên, dám bảo vệ lẽ phải nhưng trong số đó có rất nhiều người đã phải lãnh nhận những hậu quả đáng tiếc và đáng buồn, tuy nhiên hãy tin tưởng đó chỉ là cá biệt và tạm thời, kết cục cuối cùng sẽ giúp mang lại sự công bằng, tốt đẹp cho xã hội. Là một người trẻ, là thế hệ tương lai của đất nước hãy tự thay đổi ngay từ chính mình. Đừng bao giờ trở thành chủ nhân của những lời nói và hành động xấu, hãy biết dũng cảm đứng lên đấu tranh

với cái xấu, cái ác, tuyên truyền, cổ động những người xung quanh mình để tạo nên một cộng đồng tốt đẹp và dũng cảm. Hãy biến câu nói “Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà còn là vì sự im lặng đáng sợ của những người tốt” trở thành một quá khứ mãi được lãng quên, hãy để tương lai trở thành tốt đẹp với những người nhân hậu, một xã hội đầy yêu thương.

Đề 10: “Một thực tế phổ biến hiện nay là với đa phần giới trẻ các trường nghề chỉ được coi là lựa chọn cuối cùng khi giấc mơ gõ cửa các trường đại học của họ không đạt được”

(Trích Không thể hội nhập chỉ với kỹ sư, tiến sĩ – Nguyễn Công Thảo , báo Vietnamnet.)

Hãy nêu suy nghĩ của anh / chị về ý kiến trên bằng một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ).

Với mỗi chúng ta, sau khi kết thúc những năm tháng trên ghế nhà trường, mỗi người lại lựa chọn cho mình một con đường riêng để đi tới thành công. Nhưng “Một thực tế phổ biến hiện nay là với đa phần giới trẻ các trường nghề chỉ được coi là lựa chọn cuối cùng khi giấc mơ gõ cửa các trường đại học của họ không đạt được”. Việt Nam là một đất nước nông nghiệp phải trải qua rất nhiều vất vả, khó nhọc, lao động mệt mỏi mới mong có được cuộc sống đầy đủ. Do đó, suy nghĩ và quan điểm cho rằng: chỉ HỌC, HỌC và HỌC mới có thể giúp mình phát triển, thoát khỏi sự nghèo khó sau lũy tre làng đã trở thành quan niệm ăn sâu vào tiềm thức và suy nghĩ của mỗi người. Vì vậy, đại học luôn là mục tiêu cao nhất và là nơi duy nhất được mọi người theo đuổi, cố gắng mọi giá để đạt được. Nhưng không phải ai cũng có đủ điều kiện hay may mắn để bước vào cánh cửa đó. Và khi niềm hy vọng bị dập tắt thì nhiều bạn trẻ mang theo sự chán nản, buông xuôi, thất vọng để lựa chọn theo học những trường nghề. Nếu các trường đại học tập trung đào tạo về tri thức nghiên cứu thì kỹ năng là mục tiêu đào tạo của các trường dạy nghề. Nếu xét trên các phương diện thì đây là hai yếu tố chủ đạo để phát triển kinh tế và đều được đề cao như nhau. Nhưng ở Việt Nam thì nghề chỉ được coi là “Chiếu dưới”. Đây không phải một hiện tượng đơn lẻ mà phổ biến trong

cả nước. Nói cách khác, nhiều suy nghĩ tiêu cực còn nghĩ rằng vào trường nghề là một thất bại cực kì nặng nề. Điều này xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau. Trước hết đó là nhận thức. Chúng ta vẫn chưa thoát khỏi được quan niệm học nghề chỉ dành cho những công việc chân tay vất vả, phục vụ những công việc thiên về thể lực, ít cần đến nghiên cứu hay sáng tạo. Chưa tính đến thực tế hay hiệu quả công việc, trong các cuộc thi quốc tế, Việt Nam chỉ luôn đạt giải và thành tích cao ở những môn thi về lý thuyết còn những bộ môn yêu cầu kĩ năng thì nước ta vẫn rất hiếm khi được vinh danh. Thiết nghĩ, chúng ta cần thay đổi về cả nhận thức và hành động để xóa bỏ ranh giới giữa học đại học và học nghề.. Chính sách phát triển nên chú trọng đầu tư thêm cho các trường đào tạo nghề để tạo điều kiện tốt nhất cho việc học tập, thực hành của học viên, giúp đào tạo được nguồn nhân lực có tay nghề cao. Mỗi người cũng cần thay đổi nhận thức của mình. Dù là phát triển, đóng góp về tri thức hay lao động để tạo ra những sản phẩm hữu hình, có giá trị và thiết thực thì đều được trân trọng và có một vị trí như nhau. Đã đến lúc loại bỏ quan niệm chỉ đại học mới mang lại hạnh phúc và thành công. Hãy cùng thay đổi để các trường nghề trở thành một trong những lựa chọn tích cực của thế hệ trẻ thay vì con đường tạm thời, mang tính giải pháp khi cánh cửa đại học khép lại.

Đề 11: Trình bày suy nghĩ của anh/chị về hiện tượng hàng giả và hàng nhái xuất hiện tràn lan trong thị trường hiện nay bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Chuyện hàng giả, hàng nhái đã diễn ra trong cuộc sống của chúng ta rất lâu, thậm chí giờ đây dường như xã hội còn chấp nhận sống chung với nó vậy. Nhưng vấn đề đặt ra ở đây không chỉ là việc sử dụng hàng tốt hay xấu, chất lượng hay không mà đó còn là lương tâm của người bán hàng, là sự trung thực của những người kinh doanh. Nếu “hàng thật” là những sản phẩm đạt chuẩn về chất lượng, đã được các cơ sở, doanh nghiệp kinh doanh đăng kí, được đảm bảo qua quá trình kiểm duyệt thì hàng giả, hàng nhái là những hàng hóa không có giá trị sử dụng, công dụng; có giá trị sử dụng, công dụng không đúng với nguồn gốc bản chất tự nhiên, tên gọi của hàng hóa; có giá trị sử dụng, công dụng không đúng với giá trị sử dụng, công dụng đã công bố hoặc đăng ký. Ở Việt Nam, chuyện làm giả làm nhái và ăn cắp bản quyền, dường như đã thành

chuyện hàng ngày ở huyện, đến mức, người ta không cảm thấy xấu hổ gì cả khi làm việc đó. Có lần tôi đi mua tương bần, đã được nhắc trước là mua ở hiệu Bà Già, chỗ đó là ngon nổi tiếng. Thế nhưng, khi đến nơi, thì thấy cả một dãy phố, cửa hiệu nào cũng treo biển Bà Già, hoa hết cả mắt. Cuối cùng, tôi phát hiện ra có một cửa hàng treo biển Bà Già Đùng Nhâm và quyết định rẽ vào. Ở đó, tôi gặp một bà già trông rất đẹp lão, khi được hỏi tại sao cửa hàng của bà treo biển lạ thế, bà nói là vì khi bà treo biển Bà Già, ngay lập tức các nhà khác cũng treo biển Bà Già. Cực chẳng đã, bà treo thêm chữ Đùng Nhâm để phân biệt với những nhà khác. Nhưng mà tôi đồ rằng, một ngày nào đó, cả dãy phố sẽ đầy ắp những biển Bà Già Đùng Nhâm, chẳng khác nào yêu quái đội lốt Tôn Ngộ Không để lừa gạt Đường Tăng. Bao nhiêu cá nhân, doanh nghiệp Việt Nam đã phải cay đắng sống chung với lũ, hoặc là thay tên đổi họ, hoặc là rút cục đã bị chèn ép bởi chính những kẻ làm giả, làm nhái, vì không đủ sức để bảo vệ bản quyền của mình. Có người làm thật, mà rút cục không đủ to mồm, không đủ tiền hay không đủ quan hệ, còn bị đổ oan cho là làm nhái. Thực ra, việc làm nhái không những có hại cho người làm thật, mà có hại cho chính người làm nhái nữa. Tôi tin rằng, nếu thực sự đam mê, tìm tòi và đi đến cùng con đường của mình, thì ai rồi cũng có thể tìm ra một cái gì đó riêng, độc đáo, khác biệt, và đều có thể đóng góp một điều gì đó cho cộng đồng. Bởi vì tri thức hay chân lý hay phương pháp hay kỹ thuật hay sản phẩm, là không có giới hạn, dù hàng nghìn người cùng theo đuổi và tìm kiếm đi chăng nữa, cũng không bao giờ có thể hết được. Thế nhưng, quen với việc làm nhái làm giả, người ta dần dần trở nên lười biếng, không chịu đào sâu suy nghĩ, đánh mất đam mê và bản sắc, cuối cùng không bao giờ dám đi đến cùng con đường của mình, vì thế cũng khó có thể tạo nên một cái gì đó thật sự sâu sắc, thật sự chất lượng. Cái gì không thực sự sâu sắc và chất lượng, thì chỉ có thể hấp dẫn người ta lúc ban đầu, lừa bịp người ta trong chốc lát chứ khó có thể phát triển một cách bền vững được. Người làm giả làm nhái, tưởng là có thể đạp lên trên đối thủ, hóa ra lại đang giết chết chính mình. Rồi người sử dụng sản phẩm hoặc tiếp nhận tri thức thì lại càng thiệt hại hơn nữa, như bị lạc vào ma trận, dẫn đến đánh mất niềm tin vào những giá trị chân chính, đánh mất niềm tin vào con người. Đồ dùng đánh mất có thể mua lại, tiền bạc đánh mất có thể kiếm lại, nhưng niềm tin bị mất thì không bao giờ tìm lại được. Thiết nghĩ, đã

đến lúc chúng ta nên chung tay để loại bỏ vấn nạn này, từ các chế tài xử phạt, lương tâm của những người kinh doanh cho đến ý thức của người tiêu dùng. Hãy để xã hội trở nên văn minh hơn, hiện đại hơn khi không còn tồn tại thực trạng hàng giả, hàng nhái.

Đề 12: Trình bày suy nghĩ của anh/chị về việc chấp nhận sự khác biệt trong cuộc sống bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Xã hội vẫn thường tôn vinh những gì chung, phổ biến, hay nói cách khác là có xu hướng toàn cầu và bỏ qua những gì khác biệt, thậm chí là bài trừ những gì nổi trội. Khác biệt ở đây có thể là suy nghĩ, hoàn cảnh, thói quen hay về những đặc điểm cơ thể. Chúng ta rất khó chấp nhận một người nào đó có suy nghĩ khác mình, cách làm khác mình, tính cách khác mình, thậm chí chỉ đơn giản là ăn mặc khác mình. Vì thế, dù xã hội có văn minh đến đâu, thì thật khó có thể xóa bỏ sự kì thị chủng tộc, sự phân biệt màu da, tôn giáo. Toàn cầu hóa hay các phương tiện kĩ thuật có thể gia tăng kết nối, rút ngắn khoảng cách thì rào cản giữa cá nhân với cá nhân, giữa cộng đồng này với cộng đồng khác, là cái thật khó có thể dỡ bỏ. Bởi khó chấp nhận sự khác biệt vốn là bản năng nguyên thủy của mọi sinh vật, bắt nguồn từ động lực duy trì sự thuận chủng để sinh tồn. Con người ta, cũng như những sinh vật khác, về bản năng, là khó chấp nhận sự khác biệt. Tôi nhớ khi còn nhỏ, nhà bà tôi có 1 đàn gà, trong đó có 1 con gà bị què chân, còi cọc và xấu xí. Mỗi khi cho bọn chúng ăn, thì những con khỏe mạnh bao giờ cũng lao đến trước và rất lâu sau con gà què mới lê lét chạy đến sau để nhặt nhanh những thức ăn còn thừa. Nó cũng thường xuyên bị cả đàn xúm vào mổ, trông rất đáng thương. Vì thế, nó sinh ra vốn đã còi cọc, xấu xí, lại càng trở nên còi cọc và xấu xí. Nếu quan sát một đám trẻ con đang chơi, thì những đứa trẻ xấu xí hơn, yếu ớt hơn hoặc có chút khác biệt gì đó trong cơ thể, trong cách ăn mặc hành xử, thường bị xa lánh, trêu chọc, thường bị lôi ra làm trò mua vui cho cả nhóm. Đôi lúc, đó không hẳn là biểu hiện của một động cơ độc ác, mà tôi nghĩ xuất phát từ bản năng khó chấp nhận sự khác biệt. Nhưng mà, về mặt tự nhiên, mỗi sự sống đều rất khác biệt. Trong một khu rừng, không một cây nào hoàn toàn giống hệt một cái cây khác. Trên cùng một thân cây, nhưng không chiếc lá nào giống chiếc lá nào. Tôi nghĩ, tạo hóa đã

rất thông minh khi tạo ra những sự sống rất khác nhau, nhưng không một sự sống nào trong đó là hoàn hảo, vì thế chúng phải dựa vào nhau để sinh tồn. Bạn đẹp chính bởi bạn không hoàn hảo. Người khác có giá trị bởi vì họ khác với bạn. Việc người khác không chấp nhận bạn bởi bạn khác với họ cũng là một điều giản dị hợp với qui luật của tự nhiên. Khi nghĩ như thế, trái tim bạn sẽ có khả năng co giãn hơn, bao dung hơn và tôi chắc chắn, bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc hơn rất nhiều. Cảm giác hạnh phúc bởi một trái tim biết co giãn đó, tôi nghĩ chính là thứ làm đầy cuộc sống của chúng ta.

Đề 13: Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến sau bằng một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ): “Để giàu sang, một con người có thể chỉ mất vài năm, nhưng để trở thành người có văn hóa có thể phải mất hàng chục năm, có khi cả cuộc đời” (Vũ Khiêu – Bài phát biểu nhân kỷ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội)

Có thể đã đôi lần bạn nghe thấy câu nói “Vô văn hóa” hay có thể chính bạn đã nói, nhưng liệu chúng ta có thực sự hiểu rõ về hai chữ “văn hóa” hay không? Trong bài phát biểu kỷ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội, học giả Vũ Khiêu đã nói “Để giàu sang, một con người có thể chỉ mất vài năm, nhưng để trở thành người có văn hóa có thể phải mất hàng chục năm, có khi cả cuộc đời” – một lời nhắn gửi nhẹ nhàng mà vô cùng sâu sắc. Văn hóa là một khái niệm rộng bao gồm mọi lĩnh vực của đời sống, từ khoa học cho đến nghệ thuật, từ đời sống tâm hồn, tâm linh đến thói quen sinh hoạt, thị hiếu thẩm mỹ, giao tiếp ứng xử,..của con người. Còn trong câu nói của Vũ Khiêu là bàn đến văn hóa của một người. Bằng những mệnh đề tương phản: giàu sang – có văn hóa, ba năm – chục năm, cả cuộc đời, nhà văn Vũ Khiêu muốn khẳng định sự dày công trong việc dạy dỗ, giáo dục, rèn luyện để một con người trở nên có văn hóa. Đó là một ý kiến hoàn toàn đúng và xác đáng. Để giàu sang, một con người có thể chỉ mất vài ba năm thậm chí ngắn hơn nữa. Việc tạo lập một sự nghiệp, cuộc sống giàu có về vật chất có thể chỉ mất thời gian ngắn bằng sự cần cù và sáng tạo trong lao động. Nhưng để hình thành nền tảng văn hóa tri thức, con người cần rèn luyện, tích lũy trong khoảng thời gian hàng chục năm khi ngồi trên ghế nhà trường và trong suốt cả cuộc đời như Lê nin đã nói : Học, học nữa, học mãi. Và với giá trị văn hóa tinh thần cũng vậy. Đó là vẻ đẹp tâm hồn với các giá trị đạo đức như: tình yêu thương, nhân ái,

Tổng hợp: Download.vn

lòng vị tha, khoan dung, sự sẻ chia, ý thức dân tộc, cộng đồng, thái độ trân trọng lịch sử, quá khứ, văn hóa gia tiếp ứng xử giữa người và người trong cuộc sống,... Văn hóa tri thức và đạo đức nhân cách của con người có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Những người có trình độ cao thường là những nhân cách đáng trọng. Tuy nhiên điều đó không hoàn toàn đúng với mọi trường hợp bởi trên thực tế, nhiều người có trình độ văn hóa cao vẫn có thể có những suy nghĩ ấu trĩ, vẫn có thể mắc những sai lầm trong giao tiếp văn hóa ứng xử. Ngược lại, có những người dù không được học cao nhưng nhân cách vẫn rạng ngời, đáng kính trọng. Vì vậy, song song với việc bồi đắp tri thức văn hóa, chúng ta còn phải học làm người, tăng cường rèn luyện kỹ năng sống. Việc rèn luyện để trở thành người có văn hóa là quan trọng, cần thiết. Để đào luyện một con người có văn hóa cần có sự chung tay của cả gia đình, nhà trường, xã hội. Nhưng yếu tố quan trọng vẫn là ý thức chủ động của mọi người. Khi mỗi chúng ta tự mình rèn luyện, học hỏi thì “văn hóa” sẽ hiện hiện ở mọi nơi, cuộc sống sẽ ngày càng văn minh, hiện đại hơn.

Đề 14: Trong văn bản Cổng trường mở ra, Lý Lan viết: Mẹ sẽ đưa con đến trường, cầm tay con dắt qua cánh cổng, rồi buông tay mà nói: đi đi con, hãy can đảm lên, thế giới này là của con.

Từ sự hiểu biết và thực tế của bản thân, hãy viết một đoạn văn nghị luận khoảng 200 chữ về tính tự lập và sự chủ động hòa nhập với thế giới xung quanh.

Thế giới ngày càng rộng mở và con người cũng cần tự lập, chủ động hơn để hòa mình với sự chuyển biến của cuộc sống. Và trong tâm sự của người mẹ nhân ngày khai trường của con, Lý Lan đã viết trong “Cổng trường mở ra”: “Mẹ sẽ đưa con đến trường, cầm tay con dắt qua cánh cổng, rồi buông tay mà nói: đi đi con, hãy can đảm lên, thế giới này là của con.”. Đó không chỉ là những lời yêu thương từ tấm lòng người mẹ mà còn là lời nhắn gửi rất ý nghĩa: sự dìu dắt, chỉ bảo, nâng đỡ của cha mẹ là rất cần thiết nhưng sự tự lập, chủ động của mỗi chúng ta là yếu tố quyết định sự trưởng thành, năng lực và sự thành công của mỗi người. “Cầm tay con mà dắt” chính là sự dẫn dắt, chăm sóc của cha mẹ trên những bước đường đời đầu tiên của con

nhưng rồi đến ngưỡng cửa nào đó, sự dẫu dặt đó sẽ thay thế bằng những bước chân con tự đi là sự “buông tay” để con được tự do, tự chủ. Lúc ấy sẽ là lúc con cần đến sự can đảm, bản lĩnh, khả năng để biến vạn vật xung quanh thành “thế giới của con” – con tự mình khám phá và hòa nhập. Hay nói cách khác, đó chính là khả năng tự lập và chủ động của mỗi chúng ta. Tự lập là khả năng tự làm việc, học tập, giải quyết những vấn đề cá nhân của mình mà không ỷ lại, nhờ vả, dựa vào sự giúp đỡ của người khác. Và khi bản thân mình tích cực thực hiện, không chờ đợi, không phụ thuộc hoàn cảnh thì đó chính là chủ động, mức độ cao hơn của tự lập. Không phủ nhận rằng, sự chăm sóc, yêu thương, đùm bọc của cha mẹ, người thân đối với chúng ta là những điều quý giá, đáng trân trọng, là nền tảng vững chắc cho sự thành công. Tuy nhiên, yếu tố đóng vai trò là sức bật chính là sự tự lập. Nó giúp chúng ta có ý thức rèn luyện để hoàn thiện bản thân. Sự chủ động giúp chúng ta vươn lên, thích nghi với hoàn cảnh, vượt qua mọi thử thách, không gục ngã lùi bước trước thử thách. Trong bối cảnh cuộc sống hiện đại, tự lập và chủ động là chìa khóa giúp mỗi cá nhân phát triển, không lệ thuộc, phát huy tính sáng tạo. Có như vậy mới đến được ánh sáng của thành công. Chắc hẳn chúng ta còn nhớ “thần đồng” Đỗ Nhật Nam, dù tuổi còn nhỏ nhưng em đã tạo nên tiếng vang lớn trong và ngoài nước bằng chính khả năng bản thân. Khi còn nhỏ, cha mẹ em đã định hướng, dẫn dắt em những bước đầu như dạy em nên học tiếng anh như thế nào hay rèn luyện ra sao. Để rồi sau đó bằng sự tự chủ, em đã vươn lên, nỗ lực bằng chính đôi chân của mình. Tự lập biểu hiện ở các giai đoạn khác nhau trong cuộc đời, tuy nhiên là những người trẻ điều này càng cần thiết hơn. Muốn hình thành sự tự lập, chủ động, cần xác định rõ lối sống, quan niệm sống dựa vào năng lực bản thân, phải khẳng định sự tự tin, tích lũy rèn luyện các kỹ năng sống, suy nghĩ độc lập... Đặc biệt mỗi chúng ta phải biết lập kế hoạch cho công việc, học tập, bởi có mục tiêu sẽ tạo cơ hội để chủ động phấn đấu. Tự lập không có nghĩa là chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, xa rời mọi người mà ngược lại cần xây dựng tập thể. Hãy tạo cho mình tính tự chủ, độc lập từ suy nghĩ đến hành động, từ học tập đến đời sống, từ phẩm chất đến bản lĩnh, từ cá nhân đến cộng đồng dân tộc như nhà văn Nga Pautopxki từng viết “Dù người ta có nói với bạn những gì đi nữa thì bạn cứ tự tin rằng cuộc đời kì diệu và tuyệt đẹp”.

Đề 15: Có ý kiến cho rằng “Con người từng ngày thay đổi công nghệ nhưng chính công nghệ cũng đang thay đổi cuộc sống con người”. Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)

Đã bao giờ bạn tự hỏi nếu một ngày không có điện thoại, laptop hay những đồ công nghệ khác, cuộc sống sẽ ra sao? Chúng ta vẫn thường coi công nghệ như một điều thiết yếu của cuộc sống và nghĩ rằng những sự thay đổi đó là do con người. Nhưng có ý kiến cho rằng “Con người từng ngày thay đổi công nghệ nhưng chính công nghệ cũng đang thay đổi cuộc sống con người”. Phải chăng công nghệ đang ngày ngày chi phối, định hướng hành vi, thói quen không chỉ của cá nhân mà cả cộng đồng hay nhiều thế hệ. Thuật ngữ công nghệ có nguồn gốc từ tiếng Hi Lạp, hàm nghĩa về các công cụ, kĩ năng và mưu mẹo của con người trong các hoạt động sống. Ngày nay, công nghệ được xem là hệ thống các phương pháp, công cụ và năng lực giải quyết vấn đề hay quy trình tạo ra sản phẩm (vật thể và phi vật thể). Con người đang ngày càng phát triển công nghệ nhưng cũng đồng thời lệ thuộc và nó, bị nó chi phối. Việc phát triển, biến đổi công nghệ là quy luật tất yếu, khi con người chủ động thay thế phần quan trọng (cơ bản, cốt lõi) hay toàn bộ công nghệ đang sử dụng bằng công nghệ khác tiên tiến hơn. Công nghệ hiện diện trong mọi lĩnh vực của đời sống và đem đến cho chúng ta những lợi ích không thể phủ nhận. Cuộc sống chúng ta ngày một tốt hơn, tiết kiệm sức lao động,...Tuy nhiên, cũng có những ảnh hưởng tiêu cực khi sự lệ thuộc vào công nghệ ngày càng cao. Điều đó dẫn đến việc lười suy nghĩ, lười vận động, những mối quan hệ cũng trở nên lạnh lùng, khô cứng khi đa số lựa chọn việc duy trì việc gặp gỡ, trò chuyện, quan tâm chỉ qua những lời nhắn bằng mạng xã hội. Thế giới công nghệ còn khiến con người dễ rơi vào trạng thái ảo tưởng. Trong thời đại hiện nay, vẫn cần thiết phát triển công nghệ. Tuy nhiên, việc sử dụng công nghệ cần tiết chế, phù hợp. Các cơ quan chức năng cần tăng cường sự quản lý, sử dụng công nghệ để phục vụ cho mục đích lành mạnh, cộng đồng. Và mỗi người cũng cần cân bằng giữa việc sử dụng công nghệ và thực hiện trách nhiệm với cộng đồng, gia đình. Hãy để công nghệ trở thành công cụ một cách phù hợp và hiệu quả với cuộc sống của chúng ta.

Đề 16: Theo anh/chị, người Việt Nam hiện nay có nhược điểm cơ bản gì cản trở tiến bộ xã hội? Hãy trình bày suy nghĩ bằng đoạn văn nghị luận khoảng 200 chữ.

Trong cả quá trình lịch sử của dân tộc, con người Việt Nam đã chứng tỏ những phẩm chất tốt đẹp của mình, dũng cảm, xả thân khi chiến đấu với kẻ thù, cần cù bền bỉ trong lao động và không phải không có sự thông minh, sáng tạo trong cuộc sống. Tuy nhiên, khi xã hội phát triển, con người cần hình thành những phẩm chất mới để phù hợp với yêu cầu của tiến bộ xã hội. Nếu không làm được điều này, chính con người sẽ trở thành lực lượng cản trở sự tiến bộ ấy. Thực tế cho thấy, người Việt Nam hiện nay có khá nhiều nhược điểm cần thay đổi, khắc phục. Khoa học ngày càng phát triển, yêu cầu chuyên môn hóa ngày càng cao. Mỗi phút giây đều có những phát minh, những thành tựu ra đời thay thế cho cái cũ. Điều đó yêu cầu con người cũng phải vận động, thay đổi theo. Nhưng dường như người Việt Nam vẫn còn cách suy nghĩ bảo thủ, coi trọng cái cũ, ngại và sợ thay đổi dẫn đến chậm đổi mới, tiến bộ, thiếu sáng tạo và chủ động trong công việc. Điều này dẫn đến hiện trạng đó là trước sự ra đời của rất nhiều máy móc, công nghệ sản xuất mới, người Việt vẫn đề cao sản xuất thủ công hay dây chuyền cũ, dẫn đến năng suất kém, chất lượng sản phẩm không nâng cao hay bắt kịp yêu cầu. Hay còn rất nhiều những ảnh hưởng tiêu cực khác. Nguyên nhân có thể dẫn đến từ chính quá khứ bị đô hộ, hình thành “tâm lý nô lệ”, dễ bị phụ thuộc, thụ động, đầy mặc cảm. Sự ảnh hưởng nặng nề của tàn tích phong kiến để lại sự trì trệ, bảo thủ trong cách nghĩ. Muốn đổi mới chúng ta cần thay đổi ngay trong hệ thống giáo dục, tích cực đào tạo thế hệ công dân bắt kịp được yêu cầu của thời đại. Mỗi cá nhân phải tích cực đổi mới tư duy, học hỏi và tự rèn luyện tác phong năng động, rèn luyện bản lĩnh và nâng cao khả năng sáng tạo để nắm bắt cơ hội và đối mặt với những thử thách mới. Việc hội nhập với các nước tạo cơ hội song cũng là thách thức buộc chúng ta phải tự đổi mới từ tư duy, tác phong cho đến thái độ và cách thức làm việc. Sự hoàn thiện, tiến bộ chung của toàn xã hội chính là quá trình tự hoàn thiện, phát huy cả mỗi cá nhân.

Đề 17: Phải chăng sống ảo có nguy cơ đánh mất giá trị thực? Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ).

Tổng hợp: Download.vn

Bài làm mẫu 1

Có lẽ cụm từ “sống ảo” đã không còn xa lạ thậm chí quá quen thuộc và trở thành thói quen của xã hội, đặc biệt là các bạn trẻ. Nhưng hiện nay hiện tượng này càng có xu hướng phát triển thái quá và dường như có những hệ lụy tiêu cực. Phải chăng sống ảo có nguy cơ đánh mất giá trị thực? “Sống ảo” là khái niệm chỉ cách sống trong hoang tưởng, không đúng với thực tại bản thân hay cố ý tự tô vẽ cho mình một cuộc sống tốt đẹp, hoàn hảo trong mắt người khác mà cuộc sống đó khác với thực tại. “Sống ảo” thường thể hiện rõ nhất qua các trang mạng xã hội như Facebook, Instagram,..Còn giá trị thực không chỉ dừng lại là sự thật về mỗi người trong cuộc sống hằng ngày mà còn là những giá trị tinh thần tốt đẹp và chuẩn mực đạo đức của xã hội. Việc xác định hai giá trị giữa “sống ảo” và “giá trị thực” khiến chúng ta phải suy ngẫm. Hiện tượng sống ảo xuất hiện tràn lan dưới nhiều hình thức. Các bạn trẻ có thể kết bạn, nói chuyện, tâm sự những điều thầm kín hay thậm chí là yêu đương với những người mới biết qua mạng xã hội dù chưa hề gặp mặt. Họ còn dùng mạng xã hội như công cụ để khoe khoang những thứ không có thực của bản thân như giàu có, danh tiếng,..Sống ảo còn là gây sự chú ý, khiến mình nổi tiếng bằng những nội dung không lành mạnh hay bịa đặt hay thường xuyên trở thành “anh hùng bàn phím”, dùng lời nói hoa mỹ, tỏ ra mình văn minh, nhân ái,...Cách sống này tạo ra một thế hệ chìm đắm trong ảo vọng, thích khoe khoang, dối trá, chỉ cố tô vẽ cho hình ảnh bản thân bằng những thứ không tồn tại, phớt lờ cuộc sống thực tế. Và khi trút bỏ vẻ ngoài hào nhoáng trở về cuộc đời thực, họ lả lẫm, không xác định được hướng đi của chính mình, làm phân tán, ảnh hưởng đến học tập và lao động cũng như các mối quan hệ thực. Sự tăng chóng mặt của các trang mạng xã hội, sức hút của những nút “like”, những lời ca tụng ảo khiến “sống ảo” trở thành căn bệnh khó chữa, ảnh hưởng đến nhân cách, tinh thần của giới trẻ. Mỗi chúng ta cần tự ý thức sao cho việc sử dụng mạng xã hội hay công nghệ một cách phù hợp. Phải nhìn nhận, đánh giá đúng bản thân và hiện thực cuộc sống, không chạy theo xu hướng. Những mối quan hệ trên mạng có thể đúng đắn nếu ta biết cân bằng, hài hòa với cuộc sống thực tại. Hãy chủ động thay đổi, điều chỉnh lại cách sống. Công nghệ là

con dao hay lưỡi. Nếu biết cách sử dụng đó sẽ là công cụ vô cùng hiệu quả nhưng chỉ cần nhìn nhận sai nó sẽ là con dao giết chết tâm hồn bạn.

Bài làm mẫu 2

Hiện nay, lối sống "ảo" ở một bộ phận giới trẻ đang là vấn đề thu hút sự quan tâm của toàn xã hội. Vậy, "sống ảo" là gì? Nó có tác động như thế nào tới cuộc sống của chúng ta? Theo tôi, đó là lối sống quá phụ thuộc vào mạng xã hội, thiếu đi sự liên hệ cần có với cuộc sống thực tại. Lối sống này đã và đang để lại rất nhiều hệ lụy cho một bộ phận thanh thiếu niên. Trước hết, dành quá nhiều thời gian lang thang trên mạng sẽ khiến ta thiếu đi cơ hội học tập, giao tiếp trực tiếp với những người xung quanh cũng như gây ra các vấn đề về thể chất: cận thị, cong vẹo cột sống. Đồng thời, đắm mình trong một thế giới mà mọi thứ đưa lên đều được chỉnh sửa kỹ lưỡng và đầy hào nhoáng, ta sẽ dễ cảm thấy ghen tị và rơi vào trạng thái tự ti, bất hạnh. Đó là chưa kể đến một số bị ám ảnh bởi những nút "like", những lời khen sáo rỗng trên mạng xã hội để rồi dùng đủ mọi chiêu trò để thu hút sự chú ý. Chẳng hạn, cách đây không lâu, dư luận đang xôn xao trước sự việc một nam thanh niên nhảy cầu Tân Hóa sau khi nhận được 40 nghìn lượt thích hay một người khác tự thiêu khi có được điều tương tự. Đây đều là những hành động mù quáng, gây tổn hại cho bản thân cũng như tác động tiêu cực tới xã hội. Bởi vậy, tất cả chúng ta cần nghiêm túc lên án những hiện tượng này, cẩn trọng khi ấn từng nút "like", từng lời bình luận và trân trọng hơn những giá trị đích thực của cuộc sống. Mạng xã hội là con dao hai lưỡi. Hãy sử dụng một cách thông minh và chắc chắn nó sẽ đem lại cho bạn nhiều lợi ích.

Bài làm mẫu 3

Xã hội phát triển, công nghệ 4.0 ngày càng bùng nổ mạnh mẽ. Nhiều mạng xã hội ra đời. Nơi đây là nơi tha hồ cho các bạn trẻ được "sống ảo". Mọi người sử dụng từ này rất nhiều nhưng chắc không phải ai cũng hiểu rõ về lối "sống ảo" này. Sống ảo là lối sống, phong cách sống không giống với hoàn cảnh thực của con người ở trên mạng xã hội. Lối sống ấy được giới trẻ thể hiện có phần thái quá, lộ bịch. Cụ thể hơn sống ảo cũng có nghĩa là mơ tưởng, ảo tưởng về cuộc sống hiện tại. Hiện nay, sống ảo đã trở

Tổng hợp: Download.vn

thành một xu thế, một trào lưu trong giới trẻ hiện nay. Các bạn trẻ sống ảo ngày càng nhiều, ở tất cả mọi nơi. Chúng ta ít nhất một lần trong ngày bắt gặp các bạn trẻ đang sống ảo. Hiện trạng sống ảo này nguyên nhân là do giới trẻ dành phần lớn quỹ thời gian cho facebook, muốn thể hiện, khoe khoang bản thân. Muốn trở thành người nổi tiếng, được nhiều người biết đến. Và đặc biệt do sự thiếu quan tâm của gia đình, người thân. Mọi người nghĩ sống ảo không gây tác hại gì thì đó là một sự lầm tưởng quá lớn. Sống ảo làm bạn tiêu tốn nhiều thời gian vào những việc vô nghĩa, không quan tâm đến cuộc sống ở thực tại. Vậy nên chúng ta cần phải biết cân bằng cuộc sống, tích cực tham gia các hoạt động bên ngoài để giảm thiểu việc sống ảo hàng ngày.

Đề 18: Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan niệm “Có ba cách để tự làm giàu mình: mỉm cười, cho đi và tha thứ” (Theo Hạt giống tâm hồn – NXB Tổng hợp TP HCM, 2008)

Đã có khi nào bạn thử hỏi liệu cuộc sống của mình giàu có hay không ? Và giàu có mà tôi muốn nói đến ở đây là giàu có về tinh thần. Có ý kiến cho rằng “Có ba cách để tự làm giàu mình: mỉm cười, cho đi và tha thứ” nhắc nhở mỗi chúng ta về cách nuôi dưỡng tâm hồn. “Tự làm giàu mình” chính là tự nuôi dưỡng và bồi đắp nhân cách, tâm hồn bên trong. Và có ba cách để giúp ta làm việc đó: “mỉm cười” – biểu hiện của niềm vui, sự lạc quan, yêu đời; “cho đi” là biết quan tâm, chia sẻ với mọi người và “tha thứ” là khi ta bao dung, độ lượng với lỗi lầm của người khác. Tâm hồn con người sẽ trở nên trong sáng, giàu đẹp hơn nếu biết lạc quan, sống sẻ chia và rộng mở tấm lòng với mọi người. Ta vẫn quen với câu nói “Một nụ cười bằng mười thang thuốc bổ”. Lạc quan, yêu đời không chỉ giúp con người vượt lên khó khăn, thử thách mà còn tạo niềm tin về bản thân và giúp ta hướng đến khát vọng tốt đẹp. Và khi ta biết sẻ chia, quan tâm đến những người xung quanh là ta đã chiến thắng sự vô cảm, ích kỉ để sống giàu trách nhiệm và yêu thương hơn. Mang lại niềm vui cho người khác ta sẽ thấy thanh thản trong tâm hồn, được sự tin yêu, tôn trọng của mọi người và chắc chắn khi ta gặp khó khăn sẽ nhận được sự giúp đỡ của người khác. Và nếu muốn trút bỏ đau khổ, thù hận để sống thanh thản và mang lại niềm vui cho mọi người thì hãy bao dung, độ lượng hơn. Ngoài sự lạc quan, sẻ chia, độ lượng, con người còn có thể bồi đắp, nuôi

Tổng hợp: Download.vn

duỡng tâm hồn mình bang những ứng xử tốt đẹp. Hãy xem cách dân tộc Việt Nam tha thứ cho kẻ thù xâm lược để thấy được truyền thông nhân đạo, nhân ái của ông cha ta đáng khâm phục đến nhường nào. Trong "Bình Ngô đại cáo", Nguyễn Trãi viết: "Mã Kì, Phương Chính cấp cho 500 chiếc thuyền/Vương Thông, Mã Anh cấp cho hàng nghìn cỗ ngựa." Trong "Tuyên ngôn độc lập" Bác đã khẳng định: "Tuy vậy, dân tộc Việt Nam trước sau vẫn giữ thái độ khoan hồng, nhân đạo với kẻ thù thất thế"...Hẳn là khi viết lại những hành động khoan dung, nhân đạo ấy của dân tộc ta, các tác giả phải tự hào biết bao! Sự giàu có về tâm hồn có ý nghĩa quyết định sự hoàn thiện nhân cách của mỗi người. Mỗi chúng ta cần có ý thức gìn giữ và bồi đắp để đời sống tinh thần, tình cảm của bản thân không bị xói mòn và chai sạn bởi mặt trái của cuộc sống hiện đại. Để làm được điều đó, hãy bắt đầu từ những thái độ sống tích cực, có ý nghĩa với bản thân, gia đình và xã hội.

Đề 19: Anh/ chị hãy nêu suy nghĩ của mình về sự biến đổi khí hậu và những thiên tai gần đây?

Bài văn mẫu 1

Nhân loại đang đứng trước nguy cơ bị diệt vong do tác động của nạn ô nhiễm môi trường dẫn đến "sự biến đổi khí hậu và những thiên tai gần đây như động đất, sóng thần, núi lửa ... đang gây nên những hiểm họa khôn lường cho nhân loại" Từ vài năm trở lại đây nhân loại phải đứng trước những đe dọa của thiên nhiên, thiên tai và dịch bệnh gây nguy hại cho đời sống con người. Còn nhớ năm 2005, sóng thần đã cuốn trôi hàng chục ngàn người ở Thái Lan và Indonesia. Năm 2008, động đất làm tan hoang Tứ Xuyên (Trung Quốc). Ngày càng nhiều làng "Ung thư" xuất hiện ở Việt Nam và thế giới... đây là những con số đáng báo động, cho thấy sự nổi giận của thiên nhiên trước những sai lầm của con người. Nguyên nhân dẫn đến những hậu quả trên là do: Sự tác động của con người tới thiên nhiên như: chặt phá rừng mất cân bằng sinh thái, sử dụng hóa chất như thuốc sâu, thuốc cỏ thiếu khoa học. Rời khói thải công nghiệp, khói thải đô thị làm thủng tầng Ô Zôn gây nên hiệu ứng nhà kính và tình trạng nóng dần lên của trái đất. Con người không ngừng xây dựng, đục khoét trái đất, xây hầm,

khai thác mỏ làm biến dạng lớp vỏ trái đất. Con người với những hận thù, tham vọng bá chủ thế giới, không ngừng chạy đua vũ trang, sản xuất vũ khí hóa học, bom đạn, gây chiến tranh liên miên... Tất cả sẽ dẫn đến sự giận dữ của thiên nhiên và báo hiệu sự diệt vong của trái đất. Theo lịch của người Maya năm 2012 là năm tận thế, nhà tiên tri Vanga dự đoán: sau năm 2010 sẽ là động đất, núi lửa và sóng thần... nay đang trở thành sự thật. Hãy chung tay bảo vệ môi trường bằng những hành động thiết thực: Không được đốt phá rừng, khai thác khoáng sản một cách bừa bãi, gây huỷ hoại môi trường, làm mất cân bằng sinh thái. Không thải dầu, mỡ, hoá chất độc hại, chất phóng xạ quá giới hạn cho phép, các chất thải, xác động vật, thực vật, vi khuẩn, siêu vi khuẩn độc hại và gây dịch bệnh vào nguồn nước; không chôn vùi, thải vào đất các chất độc hại quá giới hạn cho phép; các quốc gia cam kết không sử dụng và sản xuất vũ khí hóa học, không gây chiến tranh; nếu dùng điện hạt nhân phải có quy trình chặt chẽ để bảo quản tránh sự cố khủng khiếp như vụ nổ lò phản ứng hạt nhân ở Nhật (2011), vụ nổ lò hạt nhân Chermoburn ở Nga (1986) gây bao đau thương cho con người.

Bài văn mẫu 2

Biến đổi khí hậu Trái Đất là sự thay đổi của hệ thống khí hậu gồm khí quyển, thủy quyển, sinh quyển, thạch quyển hiện tại và trong tương lai bởi các nguyên nhân tự nhiên và nhân tạo trong một giai đoạn nhất định từ tính bằng thập kỷ hay hàng triệu năm. Sự biến đổi có thể là thay đổi thời tiết bình quân hay thay đổi sự phân bố các sự kiện thời tiết quanh một mức trung bình. Sự biến đổi khí hậu có thể giới hạn trong một vùng nhất định hay có thể xuất hiện trên toàn địa cầu. Trong những năm gần đây, đặc biệt trong ngữ cảnh chính sách môi trường, biến đổi khí hậu thường đề cập tới sự thay đổi khí hậu hiện nay, được gọi chung bằng hiện tượng nóng lên toàn cầu. Nguyên nhân chính làm biến đổi khí hậu Trái Đất là do sự gia tăng các hoạt động tạo ra các chất thải khí nhà kính, các hoạt động khai thác quá mức các bể hấp thụ và bể chứa khí nhà kính như sinh khối, rừng, các hệ sinh thái biển, ven bờ và đất liền khác. Bên cạnh đó, việc con người thường tàn phá rừng không thương tiếc đã gây nên biến đổi khí hậu. Là một người Việt trẻ tôi hay các bạn chúng ta cần chung nhau chung sức góp sức nhỏ bé của mình trong việc bảo vệ môi trường sống của chúng ta trong tương lai.

Bài văn mẫu 3

Hiện nay vấn đề biến đổi khí hậu đang diễn ra rất nghiêm trọng. Vậy biến đổi khí hậu là gì? Biến đổi khí hậu là sự thay đổi của khí hậu trong một khoảng thời gian dài, tác động đến môi trường sống của nhiều sinh vật trên Trái Đất. Hiện nay, sự biến đổi khí hậu toàn cầu đang diễn ra ngày càng nghiêm trọng. Biểu hiện rõ nhất là sự nóng lên của trái đất, là băng tan, nước biển dâng cao, bão lũ, sóng thần, động đất, hạn hán và giá rét kéo dài. Nguyên nhân dẫn tới việc biến đổi khí hậu là do có sự thay đổi của môi trường thiên nhiên. Tuy nhiên nguyên nhân có tác động lớn nhất chính là do con người. Vì mật độ dân số gia tăng nhanh chóng, nhu cầu nhà ở, lương thực tăng cao, các nhà máy xí nghiệp. Sự mất cân bằng trong hệ sinh thái đã dẫn đến những thay đổi trong khí hậu trên toàn cầu. Từ vài năm trở lại đây nhân loại phải đứng trước những đe dọa của thiên nhiên. Gây tình trạng hạn hán kéo dài ảnh hưởng tới vấn đề cây trồng vật nuôi. Nó còn gây nên tình trạng lũ lụt, thiên tai. Ảnh hưởng đến môi trường sinh thái, thiếu nước sinh hoạt hoặc ô nhiễm nguồn nước kinh tế, ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống của nông dân. Vậy nên chúng ta cần chủ động nâng cao ý thức bảo vệ môi trường. Trồng nhiều cây xanh, tuyên truyền mọi người có ý thức bảo vệ môi trường.

Xem thêm: [Viết đoạn văn về biến đổi khí hậu](#)

Đề 20: Bàn về thắng và bại, đại và khôn trong cuộc sống

Bài văn mẫu 1

Trong cuộc sống không thắng lợi nào mà không gặp những khó khăn, thử thách, không một thành công nào mà không phải bước qua chông gai. Cái chính là mỗi chúng ta có kiên trì, nhẫn nại và quyết tâm vượt qua nó được hay không ?. Trong bài thơ “Dậy mà đi” của Tố Hữu có câu: “Ai chiến thắng mà không hề chiến bại/ Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần”... Trước hết chúng ta cần hiểu được chiến thắng, chiến bại, khôn và dại trong hai câu thơ trên. Cũng giống như một cuộc chạy đua người có thể lực khỏe, kỹ thuật chạy tốt thì sẽ đến đích sớm hơn còn người về sau là người thua

Tổng hợp: [Download.vn](#)

cuộc hay người về trước tiên gọi là người chiến thắng, còn lại là người chiến bại. Suy cho cùng, chiến thắng là đạt đến mốc quy định một cách nhanh nhất, tốt nhất đạt chỉ tiêu đặt ra và hài lòng với kết quả đó. Còn chiến bại là người có kết quả sau cùng, bị trượt và kết quả đó không như mong muốn. Khái niệm “khôn” và “dại” nghĩa là không ai sinh ra mà có thể hiểu hết, có thể biết, có thể có kiến thức được mà phải qua một quá trình rèn luyện, tiếp thu mới có được. “Khôn” ở đây là sự thông minh, lanh lợi mà cái trái của nó là “dại”- hành động, suy nghĩ ngốc nghếch, lệch lạc. Với cách sử dụng hai cặp từ trái nghĩa trong hai câu thơ đã làm nổi bật ý nghĩa sâu sắc mà nhà thơ muốn gửi đến người đọc, người nghe đồng thời ông cũng làm toát lên một chân lý sáng ngời, đó là “trên con đường thành công luôn có thất bại” hay tục ngữ cũng có câu: “thất bại là mẹ thành công”. Chiến thắng ở đây trước hết là phải chiến thắng chính bản thân mình, chiến thắng cái “con” giữ lấy phần “người” trong “con người”. Việc ấy không mấy dễ dàng nhưng cũng không phải là không làm được. mỗi chúng ta rèn luyện tính kiên trì, cần cù, chịu khó có vậy mới dành chiến thắng trong cuộc chạy đua với sự phát triển của xã hội. Trên con đường đời cũng vậy, học tập rồi tìm việc làm và bắt đầu cuộc sống tự lập rất khó, nhất là con đường lập nghiệp. Không phải kiến thức học ở nhà trường luôn được áp dụng ngoài thực tế, nó phải qua sự suy nghĩ, tư duy mới thực hiện được. Nếu con đường lập nghiệp ấy trơn tru, bằng phẳng ắt sẽ không có kết quả như mong muốn, phải có thất bại đôi lần ta mới tìm được cái hay, cái phương pháp tối ưu để có hiệu quả cao trong công việc. Hơn hết là sẽ rèn luyện được đức tính chịu khó, kiên trì, biết cách đối mặt với khó khăn, thử thách và vượt lên chính bản thân mình.

Thất bại không phải là cái xấu, cái không tốt mà nó là một vật cản, một chướng ngại vật trên con đường thành công, chỉ cần biết cách vượt qua được nó là sẽ đến đích. Nhiều người khi gặp khó khăn lại chùn bước, có suy nghĩ tiêu cực về bản thân, tự ti và bỏ cuộc... Không phải đường đi khó mà lòng người sợ khó, sợ vượt suối lội đèo... Việc đó là không nên. Cũng như trong những năm tháng đấu tranh gian khổ chống ngoại xâm, đã có rất nhiều anh hùng đã hi sinh, đã từng thất bại dưới tay bọn ngoại xâm song càng khổ càng thôi thúc tinh thần chiến đấu của họ để rồi kết thúc thắng lợi, kéo cao lá cờ đỏ sao vàng. Là học sinh đôi khi gặp những bài toán khó,

nhiều lúc muốn buông bút vì không làm được nhưng nếu có tinh thần tự giác, ham học hỏi chúng ta sẽ làm được, tìm được đáp án đúng có thể bằng nhiều phương pháp giải khác nhau. Tìm được những ẩn số kia bằng chính mình, bằng cái cách biết vượt lên khó khăn ấy bạn sẽ cảm thấy vui hơn. Nhưng cũng có lúc phải sai vì bài khó, lúc không tìm ra đáp án đúng, cũng đừng nên nản lòng “học thầy không tày học bạn”, thầy cô và bạn bè là quyển sách giá trị ưu cho mỗi chúng ta. Như một quy luật cho sự thành công, chiến thắng luôn có thất bại, những lần vấp ngã. Song đừng vì thế mà nản lòng hãy tìm cách đứng dậy và bước tiếp đến phía trước, con đường thành công kia.

Bài văn mẫu 2

Ai trong cuộc đời này trưởng thành mà không trải qua những thắng, bại? Ai có thể trưởng thành mà không trải qua những vấp ngã trong cuộc đời? Sau mỗi lần vấp ngã, thất bại, con người ta rút ra bài học cho bản thân mình từ đó sẽ không còn gặp phải trường hợp tương tự sẽ có thể tự tin mà giành chiến thắng. Thế nên Tô Hữu mới từng nói: “Ai chiến thắng mà không hề chiến bại - Ai nên khôn mà không dại đôi lần”. Vấn đề là phải làm sao để đứng lên được từ những khôn, dại, đúng, sai trong cuộc sống ấy.

Câu thơ của Tô Hữu thực sự là một lời đúc kết mang tính chiêm nghiệm từ thực tế đời sống. Thắng - bại, hạnh phúc - bất hạnh, khó khăn - may mắn... đều là những cung bậc, những nốt thăng và nốt trầm mà nếu không gặp phải thì sẽ không phải là cuộc sống mà cũng sẽ làm cho cuộc sống trở nên vô nghĩa. Tuy chúng là những khía cạnh đối lập nhau, nhưng lại luôn đi liền với nhau và tôn thêm ý nghĩa của nhau. Nói “Ai chiến thắng mà không hề chiến bại” là vì cuộc sống không hề giản đơn. Mọi con đường đi không phải lúc nào cũng được trải hoa hồng. Sẽ có những chông gai, sẽ có những gập ghềnh. Sẽ có những lúc con người tràn ngập trong cảm giác chiến thắng nhưng cũng sẽ có lúc họ phải nếm trải những giọt nước mắt đắng cay của thất bại.

Đó là quy luật cuộc sống. Cũng giống như việc người ta có thể rút ra những kinh nghiệm cho bản thân từ những sự từng trải, từ những thất bại, từ những sai lầm trong cuộc đời, để rồi từ đó sẽ không mắc phải những sai lầm tương tự. "Ai nên khôn mà không dại đôi lần". Nhờ có cái “dại” ta mới biết được mình “dại” và rút kinh nghiệm

trong lần sau tức không mắc phải cái “dại” ấy nữa, tức đã “nên khôn” theo cách nói của Tố Hữu.

Câu thơ không chỉ là một chân lý về quy luật của đời sống mà còn cho ta thấy được sự vất vả để đánh đổi lấy hạnh phúc. Mọi hạnh phúc không phải tự dung đến, cái gì dễ đến thì cũng dễ ra đi. Tất cả đều là sự cho đi và nhận lại, giống như việc ta trao đi tình thương để nhận lại thương yêu, ta cống hiến để sau đó mới nghĩ đến chuyện hưởng thụ. Mọi thứ không tự dung mà có, thắng bại cũng vậy. Chính trong thất bại chúng ta tìm ra được bài học cho mình, tìm ra nguyên nhân thất bại để khắc phục, làm nên chiến thắng cuối cùng. Còn cái khôn, dại, có thể coi như những kinh nghiệm trong cuộc sống. Từ những vấp ngã, từ những dại dột, con người ta sẽ trưởng thành hơn lên, sẽ nhận thức được một cách chính xác hơn về cuộc sống để có cách ứng xử với nó phù hợp, tức vượt qua cái “dại” mình đã từng vấp phải để lớn khôn hơn lên.

Không ai có thể khẳng định rằng trong đời mình sẽ không bao giờ vấp ngã, sẽ không bao giờ phải nếm trải thất bại. Thử thách càng nhiều, cuộc sống càng sôi động và phức tạp thì khả năng vấp phải những vấn đề ấy càng lớn, vấn đề là ở chỗ cần nhận thức được đúng đắn mức độ của chúng cũng như biết đứng lên từ những thất bại, sai lầm. Từ trong thất bại, con người ta cần phải tìm hiểu ra căn nguyên, biết được thất bại là do đâu. Từ đó mới đặt ra câu hỏi: Làm thế nào để khắc phục căn nguyên ấy. Khi những nguyên nhân được đánh giá đúng thì có thể tìm ra giải pháp cho chúng và quan trọng hơn là người ta sẽ không bao giờ dẫm lên vết chân của những thất bại trước đó. Điều này cũng giống như việc trải qua những lẽ “dại”, “khôn” trong cuộc sống vậy. Trước những sai lầm đã mắc phải, người ta sẽ không chỉ biết tránh mà còn biết tìm cách khắc phục. Mỗi lần vấp ngã là một lần ta tìm ra những bài học cho bản thân, về cuộc đời. Nhờ thế khả năng hiểu biết cũng như khả năng giải quyết những khó khăn trong cuộc sống của con người sẽ được cải thiện, làm cho ta ngày càng trở nên tự tin hơn.

Xác định được những điều này như một quy luật của cuộc sống khó tránh khỏi, nhưng điều đó không có nghĩa là con người tự cho phép mình được sai lầm, được vấp ngã

trong cuộc đời. Đó là những bài học được đúc kết nhưng cũng là câu nói mang tính chất động viên tinh thần, dễ khi bắt gặp phải những hoàn cảnh tương tự con người không vì thất vọng, vì lo lắng mà buông xuôi tất cả. Hãy cố gắng để tránh mắc sai lầm và thất bại một cách tối đa. Nhưng nếu như có gặp phải những trường hợp như vậy thì hãy biết cách tự mình đứng dậy. Đầu tiên là đủ nghị lực để tự mình đứng dậy, sau đó mới là việc phải làm như thế nào để khắc phục, và rút ra được điều gì cho bản thân. Câu thơ không khuyến khích con người ta tự hài lòng, buông xuôi trước thực tại mà kêu gọi phấn đấu, tiến lên không ngừng. Điều này cần thiết và có ý nghĩa với tất cả mọi người.

Xã hội ngày càng hiện đại, mối quan hệ con người ngày càng được mở rộng, họ được tiếp cận với những lĩnh vực mới lạ, được thử thách và có nhiều cơ hội khẳng định mình. Nhưng điều đó cũng đồng nghĩa với việc người ta sẽ phải đối mặt nhiều hơn với nguy cơ gặp khó khăn, thậm chí là thất bại. Những lúc như vậy, nếu như không rèn luyện cho mình nghị lực sống, cũng như sự sáng suốt, con người sẽ không thể tiến tới bước tiếp. “Thất bại là mẹ thành công”. Và chỉ có trong thất bại con người mới nhận ra được chính mình. Thất bại dạy cho ta cách để thành công, cũng như sai lầm dạy cho ta cách để sáng suốt, và thường chúng là cái tồn tại như một phần tất yếu trên con đường đi đến thành công vậy. Là những người mới đang bước vào ngưỡng cửa cuộc đời, giới trẻ cần được ý thức điều này một cách sâu sắc.

Với tuổi đời trẻ và chưa có nhiều kinh nghiệm sống, những người trẻ tuổi thường hay vấp phải những sai lầm, thất bại. Điều quan trọng là hãy đừng để những điều ấy quật ngã được mình, hãy đứng lên và dũng cảm đối mặt với chúng. Làm lại từ đầu, chỉ có như vậy chúng ta mới có thể thực sự trưởng thành. Từ những thất bại, sai lầm, hãy rút ra bài học cho bản thân mình để không còn bao giờ gặp phải trường hợp tương tự. Còn nếu có, cũng đã có đủ kinh nghiệm và sức mạnh để giành chiến thắng. Nói như vậy không có nghĩa là chúng ta được phép dựa vào cái điều được coi là quy luật cuộc sống ấy mà coi thường thành bại. Tất nhiên là sai lầm và thất bại là những điều rất khó tránh trong cuộc sống nhưng hãy cố gắng để có thể hạn chế được nó một cách nhiều

nhất. Nếu có thể tránh được sai lầm và thất bại, chẳng có lý do gì ta để cho mình vướng phải chúng cả.

Nhận thức được về lẽ thành bại trong cuộc sống, chúng ta càng có ý thức hơn trong việc rèn luyện để mình có thể trở thành người chủ động trong mọi trường hợp. Hãy cố gắng để mình luôn là người giành chiến thắng.

Bài văn mẫu 3

Ai chiến thắng mà không hề chiến bại

Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần”.

Đó là hai câu thơ nổi tiếng trong bài thơ “Dậy mà đi” của Tố Hữu. Đúng vậy, có lối đi nào mà chỉ trải toàn hoa hồng, trong bất cứ lĩnh vực nào có chiến thắng nào mà không trải qua những trở ngại, chông gai, thậm chí là nhiều lần thất bại cay đắng mới nên. Là con người có ai trưởng thành mà không có những vấp ngã. Nhưng cái chính là chúng ta có đủ bản lĩnh, đủ kiên trì, đủ quyết tâm để vượt qua, để đứng dậy để sống cho có ý nghĩa hay không.

Trước tiên chúng ta cần hiểu thế nào là “chiến thắng – chiến bại”, “dại – khôn”. Nói về “chiến thắng” có nghĩa là thành quả của một sự việc nào đó mà khi kết thúc chúng ta đạt được mục tiêu ban đầu đã đề ra một cách tốt đẹp như mong muốn. “Chiến bại” nghĩa là mục tiêu không được hoàn thành, kết quả việc làm không được như mong đợi khiến chúng ta phải thất vọng. “Khôn” dùng để chỉ những người trí tuệ sáng suốt, suy nghĩ luôn chín chắn, lanh lợi để không bị kẻ khác lừa phỉnh, lợi dụng để có những hành động, việc làm đúng, đạt được mục đích một cách nhanh nhất, hiệu quả tốt nhất. “Dại” là chỉ suy nghĩ đơn giản, lệch lạc, ngốc nghếch.

Thắng – bại, dại – khôn là những mặt khác nhau của cuộc sống, tuy có những khía cạnh đối lập nhau nhưng lại luôn song hành cùng nhau. Theo cách nhìn nhận thông thường chúng ta luôn mong muốn bản thân gặp gỡ, tiếp xúc với những người “khôn” để học hỏi những kinh nghiệm thành công của họ phục vụ cho mục đích cuộc sống

của mình và tránh xa những kẻ “dại” vì không ai muốn mình là kẻ “chiến bại”. Nhưng nói như vậy không có nghĩa là chúng ta coi thường, ghẻ lạnh, xa lánh những người không may gặp thất bại mà phải dang tay mở lòng giúp đỡ họ trong khả năng có thể của mình bởi đó lại là quy luật của cuộc sống. Chúng ta chỉ trưởng thành thực sự khi rút ra được những kinh nghiệm, những bài học quý giá cho bản thân qua sự trải nghiệm, qua những vấp vấp, sai lầm, thất bại trong cuộc đời và biết nhìn nhận, rút ra bài học qua sai lầm của người khác. Nhờ có cái “dại” mà chúng ta mới “nên khôn”. Bởi vậy, chúng ta không được nản chí, không nên bỏ cuộc khi gặp phải những khó khăn trở ngại. “Chiến thắng” không phải tự nhiên mà có, mà phải đánh đổi bằng rất nhiều sự nỗ lực, vất vả. Muốn hưởng thụ cảm giác hạnh phúc, cảm giác của người “chiến thắng” chúng ta phải dám làm kẻ “chiến bại”. Chưa từng cố gắng, không bỏ ra tâm sức thì đừng bao giờ nghĩ đến hưởng thành quả, vì điều gì dễ dàng mà có được cũng sẽ dễ dàng mất đi. Chính từ những “chiến bại” chúng ta có được bài học cho mình, tìm ra nguyên nhân thất bại để khắc phục, làm nên “chiến thắng”. Từ những vấp ngã, từ những dại dột, con người ta sẽ trưởng thành hơn lên, sẽ nhận thức được một cách chính xác hơn về cuộc sống để có cách ứng xử với nó phù hợp, tức vượt qua cái “dại” của mình để lớn “khôn” hơn lên.

Đời người có ai dám khẳng định mình không bao giờ sai lầm, không bao giờ vấp ngã? Cuộc sống càng hiện đại, càng phát triển, con người càng có nhiều cơ hội để khẳng định mình. Nhưng điều đó cũng có nghĩa là thử thách với con người càng nhiều, càng dễ phạm sai lầm, càng dễ vấp ngã, vấn đề là chúng ta cần nhìn nhận vấn đề một cách đúng đắn và đứng lên từ những vấp ngã, sai lầm. Từ trong thất bại, con người ta cần phải tìm hiểu ra căn nguyên, biết được thất bại là do đâu, từ đó mới tìm ra cách khắc phục. Mỗi lần vấp ngã là chúng ta lại tìm ra những bài học cho bản thân, về cuộc đời. Nhờ thế khả năng hiểu biết cũng như khả năng ứng phó với hoàn cảnh cũng trở nên linh hoạt hơn, giúp chúng ta vượt lên khó khăn của hoàn cảnh, làm cho ta ngày càng trở nên tự tin hơn.

Xác định những điều này như một quy luật tất yếu của cuộc sống, nhưng điều đó không có nghĩa là con người tự cho phép mình được sai lầm, được vấp ngã trong cuộc

đời. Đó là những bài học được đúc kết nhưng cũng là câu nói mang tính chất động viên, khi con người gặp phải những khó khăn trắc trở trong cuộc sống, để không vì thất vọng, vì lo lắng mà buông xuôi tất cả. Hãy cố gắng để tránh mắc sai lầm và thất bại một cách tối đa. Nhưng nếu lỡ có gặp phải những trường hợp như vậy thì hãy biết cách tự mình đứng dậy và dũng cảm tiến về phía trước. “Thất bại là mẹ thành công” và chỉ có trong thất bại con người mới nhận ra được chính mình. Thất bại dạy cho ta cách để thành công, cũng như sai lầm dạy cho ta cách để sáng suốt, và thường chúng là cái tồn tại như một phần tất yếu trên con đường đi đến thành công vậy. Là những người mới đang bước vào ngưỡng cửa cuộc đời, giới trẻ cần được ý thức điều này một cách sâu sắc. Nhận thức được về lẽ thành bại trong cuộc sống, chúng ta càng có ý thức hơn trong việc rèn luyện để mình có thể trở thành người chủ động trong mọi trường hợp. Hãy cố gắng để mình luôn là người giành chiến thắng.

Đề 21: Nghi luận xã hội về sống có ích

Bài làm mẫu 1

Cuộc đời của mỗi con người đều nằm trong chính bàn tay họ, thành công hay thất bại đều do họ lựa chọn. Tùy vào từng cá nhân mà họ chọn cho mình một lối đi riêng để đến với thành công của mình nhưng tất cả đều có một điểm chung họ đều lựa chọn lối sống có ích.

Sống có ích là một lối sống lành mạnh, lạc quan, sống làm sao khiến cho bản thân mình có giá trị cho chính mình cũng như mang đến lợi ích cho xã hội. Sống có ích rất cần thiết và quan trọng trong xã hội hiện nay. Chúng ta có thể tự thấy bản thân mình đã sống có ích hay chưa. Sống có ích là khi chúng ta tràn đầy lối sống tích cực, sống vì người khác, biết bỏ qua lợi ích của bản thân vì xã hội cộng đồng. Những người sống có ích luôn biết làm đẹp cho cuộc sống của riêng mình và mang lại những điều tốt đẹp cho những người xung quanh. Họ là những người luôn được người khác tôn trọng và được đánh giá cao.

Sống có ích không phải là điều đao to búa lớn gì, nó thể hiện ở những hành động diễn ra trong đời thường như con cháu yêu thương ông bà cha mẹ, chăm lo anh chị em khi ốm đau, giúp đỡ nhau khi gặp khó khăn, hoạn nạn. Hàng xóm láng giềng "tối lửa tắt đèn có nhau", cùng nhau chung tay xây dựng xóm làng. Bởi vì một lối sống có ích, mà rất nhiều hoạt động thiết thực được đề ra như: dọn rác để bảo vệ môi trường, giúp đỡ các em nhỏ miền núi bằng cách quyên góp ủng hộ sách vở, quần áo,... Mỗi con người mà sống có ích rồi nhiều điều tốt đẹp sẽ đến với họ, họ được gặp gỡ giao lưu với nhiều người bạn mới, được chia sẻ thêm các điều hay. Họ sẽ có những trải nghiệm riêng cho bản thân mình, được hòa mình vào một cộng đồng chung, được tiếp xúc với nhiều hoàn cảnh trong xã hội. Sống có ích nghĩa là họ đang cho đi nhưng thực chất ra, họ luôn nhận lại được những điều gì họ đã trao, bởi sự nhận lại đó là những niềm vui vô cùng quý giá, mà khó có gì có thể mua được. Vì vậy, khi tất cả mọi người đều chọn lối sống mang lợi ích cho mọi người xung quanh thì xã hội đó sẽ luôn lành mạnh và phát triển tốt hơn.

Tuy nhiên, trong xã hội hiện nay vẫn tồn tại khá nhiều lối sống ích kỉ. Những người như vậy thật đáng chê trách, bởi chỉ biết nghĩ cho lợi ích của cá nhân mình, không biết vì người khác, người xung quanh. Thấy rác không bỏ vào thùng đựng rác mà lại còn xả rác bừa bãi, tham gia giao thông không đội mũ bảo hiểm, đèo ba đèo bốn..., tất cả những hành động đó thật đáng xấu hổ, và những người làm như vậy sẽ bị người khác coi thường, và không bao giờ được tôn trọng.

Trong xã hội hiện đại ngày nay, xảy ra rất nhiều tệ nạn, nhiều điều không hay có thể xảy đến bất cứ khi nào, vì vậy mỗi chúng ta hãy tự lựa chọn cho bản thân mình một lối sống thật tốt, lành mạnh. Mọi người cần nhận thức rõ về lối sống có ích từ đó đưa ra cách hành động việc làm mang đến đến lợi ích cho toàn xã hội.

"Cho đi mới là của mình" - đó là một điều hoàn toàn đúng, cuộc sống của bạn có tốt đẹp hay không, tất cả đều do bạn lựa chọn. Hãy nỗ lực học tập chăm chỉ rèn luyện, tạo cho mình thói quen tốt, lối sống có ích để chính bản thân ta có một tương lai tốt đẹp hơn!

Bài làm mẫu 2

Cuộc sống bao giờ cũng đầy rẫy những khó khăn, thử thách. Nhiều người tự hỏi bản thân họ sẽ làm gì để vượt qua những khó khăn ấy và có thể hướng tới một cuộc sống hạnh phúc, những điều tốt đẹp nhất. Câu trả lời cho họ chính là chúng ta hãy sống có ích từng ngày từng giờ để cuộc sống của chúng ta không phải là một màu đen mà thay vào đó chúng ta có quyền lựa chọn cuộc sống, khát vọng mà ta mong muốn.

"Sống có ích" không phải là điều dễ dàng cũng không thật sự là một điều khó khăn. Mấu chốt của việc sống có ích chính là từ ý thức bản thân của mỗi người. Ất hẳn sẽ có nhiều người băn khoăn về việc sống có ích, sống có ích chính là lối sống tích cực phù hợp với thời đại; làm đẹp cho cuộc sống bản thân, sống hòa hợp với mọi người xung quanh, được nhiều người thừa nhận. Sống có ích còn phải có những hành động việc làm (giá trị vật chất), những tình cảm tốt đẹp (giá trị tinh thần) đem lại hiệu quả thiết thực cho cá nhân cũng như cho cộng đồng.

Sống có ích là khi chúng ta biết nghĩ đến người khác, biết hi sinh những cái nhỏ nhặt, từ bỏ những cám dỗ của xã hội và biết rộng mở vòng tay để có chia sẻ với những mảnh đời bất hạnh hơn chúng ta. Sống có ích là khi chúng ta phạm phải những lỗi lầm và tự hứa với bản thân sẽ sửa đổi và coi đó một kinh nghiệm quý giá trong cuộc sống. Sống có ích là khi chúng ta biết nghĩ đến người khác, không ích kỉ, nhỏ nhen với mọi người.

Cuộc sống không phải lúc nào cũng là một màu hồng thắm tươi, đôi khi sẽ những giọt nước mắt, những đổ vỡ, những cuộc chia ly, những nỗi đau, vết thương không thể nào lành được. Đừng vấp ngã bạn à! Đừng bỏ cuộc! Chúng hãy cố gắng sống có ích mỗi ngày để tìm được giá trị thực sự của cuộc sống, cuộc sống là như thế đôi khi nó buông tay ta nhưng ta phải níu nó lại để tìm được một chút hi vọng, một chút ý nghĩa để có thể biến một màu đen tăm tối thành một màu hồng tươi thắm. Sống có ích có một sức mạnh mãnh liệt giống tâm hồn ta thanh thản sau những vấp ngã, sau những khó khăn và thử mà ta phải trải qua.

Tổng hợp: Download.vn

Sống có ích đến từ những hành động thiết thực nhất: sống thật với bản thân, biết cách đối nhân xử thế với mọi người, giúp đỡ những người đang hoạn nạn, lắng nghe và chia sẻ với những mảnh đời bất hạnh... Sẽ không nếu chúng ta đẹp qua cái tôi và lắng nghe tiếng nói từ bên trong mình.

Ai cũng đều có thể sống có ích, nếu như thế thì xã hội này sẽ tốt đẹp biết bao, sẽ không còn những tệ nạn xã hội, sẽ không còn những mảng tối màu trong cuộc sống. Cuộc sống luôn đầy rẫy những cám dỗ có thể quyt ngã chúng ta bất kì lúc nào nhưng nếu chúng ta cố gắng nghĩ về những gì tích cực chúng ta sẽ tìm thấy được mục đích sống có ích của mình.

Vì thế chúng ta hãy làm nên sự khác biệt, hãy biết sống có ích mỗi một ngày mới bắt đầu hãy nở một nụ cười và làm nên sự khác biệt để cả thế giới này trở thành một nơi tốt đẹp hơn, những đứa trẻ sẽ có một tương lai sáng hơn vì việc sống có ích của mỗi người, thế giới sẽ không còn chiến tranh không còn đói khát nếu chúng ta biết sống có ích. Hãy là một tấm gương, hãy tìm một mục đích sống của mình để sống có ích từng ngày từng giờ, đừng lãng phí một thời gian nào cả và chúng ta sẽ giúp thế giới trở thành một ngôi nhà tốt đẹp cho mọi người.

Đề 22: Bàn về bệnh vô cảm

Bài làm mẫu 1

Nói về sự sẻ chia trong xã hội, nhà thơ Tố Hữu đã từng có những vần thơ thấm đượm triết lí nhân sinh:

“Đã là con chim chiếc lá

Con chim phải hót, chiếc lá phải xanh

Lẽ nào vay mà không trả?

Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình?”

Thế nhưng dường như khi xã hội càng phát triển, đời sống con người ngày càng nâng cao cũng là lúc họ trở nên thờ ơ, vô cảm với nhau hơn. Và chính lối sống đó đã phần nào khiến cho xã hội trở nên xấu xí và mất tính nhân văn.

Vậy bệnh vô cảm mà chúng ta hay nói là gì? Vô là không, cảm tức là cảm xúc. Vô cảm tức là không có cảm xúc, không quan tâm đến mọi người hay đời sống xung quanh mình thế nào. Khi mà đất nước ngày càng phát triển sự ra đời của khoa học công nghệ, áp lực của đồng tiền chính là nguyên nhân khiến cho con người sống thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm với người thân, gia đình và cộng đồng hơn. Bệnh vô cảm tuy không phải là thuật ngữ y học song sức “lây lan” của nó vô cùng khủng khiếp. Nó trở thành một trong những vấn đề khiến con người ta trần trở không thôi.

Vậy nguyên nhân của bệnh thờ ơ vô cảm là do đâu? Trước hết đó là do áp lực của cuộc sống. Khi mà con người ta mở mắt thức dậy hay bước chân ra đường đã phải chịu sức ép của cơm áo gạo tiền. Dần dà họ bỏ đi những điều xung quanh tất cả chỉ tập trung cho mục tiêu duy nhất đó là kiếm được nhiều tiền mà thôi. Nguyên nhân thứ hai cũng có thể coi là sâu xa nhất đó chính là sự phát triển của mạng xã hội internet. Thế giới ảo có vô số điều mới mẻ thu hút mà ở đó con người ta thỏa sức được thể hiện cái tôi của mình và dần dần họ cần thế giới đó hơn là những người bên cạnh mình. Những nguyên nhân đó đã đẩy con người trở nên cách xa nhau hơn.

Quay trở lại với truyền thống tương thân tương ái của dân tộc Việt Nam. Trong suốt chiều dài dựng nước giữ nước, chúng ta luôn tự hào bởi có một tinh thần dân tộc sâu sắc, “nhiều điều phủ lấy giá gương”, thế nhưng ở xã hội hiện đại truyền thống này dường như đang dần bị mai một. Và càng nguy hại hơn khi nó ngày càng “ăn sâu” vào đối tượng giới trẻ hiện tại.

Giới trẻ là thế hệ mầm tương lai của đất nước, người ta gửi gắm những điều tốt đẹp nhất vào họ. Thế nhưng dường như thực trạng hiện nay nó trở nên vô cùng xa vời. Có rất nhiều các trường hợp vô cảm xảy ra xung quanh chúng ta có thể kể đến như: Một cô gái bị bạn trai đánh đập giữa đường thế nhưng thay vì vào can ngăn thì các bạn trẻ lại chọn cách đứng xem. Điều đó vô tình khiến cho xã hội chúng ta trở nên xấu xí và

mất văn minh hơn. Dường như, họ đang lo lắng cho sự an toàn của bản thân, lo cho việc của mình hơn là bao đồng chuyện thiên hạ. Thế nên mới có sự việc cô gái tai nạn thương tâm giữa đường mà chẳng ai cứu giúp thế rồi chờ khi xe cứu thương đến cô ấy đã tử vong từ bao giờ. Chao ôi chưa bao giờ mạng người trong xã hội này lại rẻ rúm đến vậy.

Bên cạnh những tác hại to lớn mà nó mang đến cho xã hội thì căn bệnh thờ ơ vô cảm này còn tác động sâu sắc tới bản thân của mỗi bạn trẻ. Những người sống thờ ơ, vô cảm thường sống trong một vỏ bọc do chính mình tạo nên. Lâu dần họ sẽ trở nên tự kỉ mà căn bệnh tự kỉ hiện là một trong những căn bệnh nguy hiểm dẫn đến nguy cơ tử vong rất cao. Vậy thì sao bạn không mở lòng chia sẻ với mọi người xung quanh? Bởi lẽ yêu thương chỉ thực sự nảy mầm khi bạn biết cho đi và nhận lại mà thôi.

Bệnh vô cảm, thờ ơ chính là những vũ khí giết người âm thầm và nguy hiểm nhất. Nó khiến cho con người trở nên có khoảng cách và xã hội trở nên xấu xí hơn. Vì thế chúng ta những người trẻ hãy ra sức ngăn chặn nó, bởi như thế tức là chúng ta đang bảo vệ cuộc sống của chính mình và giữ gìn truyền thống tốt đẹp tương thân tương ái của dân tộc.

Bài làm mẫu 2

Cuộc sống luôn có muôn hình vạn trạng. Chính con người làm nên những màu sắc khác nhau cho cuộc sống thêm tươi đẹp. Tuy nhiên, ngày nay, hiện tượng vô cảm đang ngày càng xuất hiện nhiều và đẩy khoảng cách của con người với con người ra xa.

Vô cảm là thái độ thờ ơ, lãnh đạm, không quan tâm đến ai, không quan tâm đến nỗi đau khổ, bất hạnh của người khác mà chỉ biết đến bản thân mình. Đây là một “căn bệnh”, tính cách xấu mà chúng ta cần phải thay đổi, tẩy chay để cuộc sống này trở nên tốt đẹp hơn.

Xã hội ngày càng phát triển, con người bận rộn với cuộc sống, với những dự định riêng của mình nên đôi lúc vô hình chung tạo nên khoảng cách giữa người với người,

Tổng hợp: Download.vn

chúng ta và mọi người ít có thời gian quan tâm đến người khác hơn. Đôi lúc sự vô tâm đến từ bản chất của người đó, vì vị kỉ nên chỉ nghĩ đến bản thân mình mà không quan tâm, để ý đến những người xung quanh, chỉ muốn nhận lại mà không muốn cho đi.

Bên cạnh đó, sự vô cảm đôi lúc là do chịu ảnh hưởng từ những người xung quanh. Nếu những người xung quanh chỉ nghĩ đến bản thân mình, không ai quan tâm, chia sẻ với ai điều gì sẽ dần hình thành cho những người khác tính cách này. Một thực trạng chúng ta vẫn còn bắt gặp trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người sống với tấm lòng nhân hậu, sống tình nghĩa, biết yêu thương và san sẻ với những người xung quanh, biết thương cảm với những mảnh đời bất hạnh; những người này và những thông điệp tốt đẹp cần được chia sẻ và lan tỏa nhiều hơn trong cộng đồng để mọi người biết đến và học tập.

Vô cảm là một hiện tượng xấu đang ngày càng xuất hiện nhiều ở trong cộng đồng. Chúng ta hãy cùng nhau chung tay xây dựng một cuộc sống tràn ngập yêu thương và đẩy lùi căn bệnh vô cảm.

Đề 23: Nghị luận về sự lười biếng của giới trẻ

Bài làm mẫu 1

“Nhàn cư vi bất thiện”. Con người không chịu học tập, lao động ắt sinh ra thói xấu. Đó là chân lí muôn đời. Quả thực, bệnh lười vốn là thói xấu tạo ra muôn vàn tai ương cho cuộc sống.

Lười biếng tức là không muốn làm gì, không có chí tiến thủ, chỉ muốn “Há miệng chờ sung”, đợi người khác làm thay công việc của mình. Người lười biếng thường có xu hướng sống ỷ lại, thoái thác công việc, không chịu suy nghĩ hay lao động chân tay. Bệnh lười tồn tại ở nhiều dạng khác nhau như lười học, lười làm, lười chăm sóc bản thân,... Nhưng tóm lại, nó đều ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển của con người. Đầu tiên, lười biếng biến chúng ta thành những kẻ thất bại, lạc hậu.

Cuộc đời vốn là một đường đua, các nhân tài đang cạnh tranh nhau từng giờ từng phút. Trong khi mọi người xung quanh tích lũy tri thức thì người lười chỉ biết chìm vào thú vui của bản thân. Kết cục, họ trở thành kẻ ngu dốt, không được trọng dụng và sớm bị đào thải. Ngoài ra, lười biếng còn ảnh hưởng xấu đến nhân cách. Lười đi liền với việc không có động lực. Nó khiến con người quen thói dựa dẫm, ích kỉ, đề cao cái tôi của bản thân hơn lợi ích của tập thể. Không dừng lại ở đó, vì tâm lí “Ngồi mát ăn bát vàng” nên nhiều kẻ biếng nhác còn sa vào tệ nạn xã hội.

Để thỏa mãn nhu cầu phút chốc của bản thân, muốn có tiền ăn chơi mà nhiều người phải trả giá cả cuộc đời sau song sắt. Đất nước chẳng thể phát triển bền vững, an ninh xã hội không được đảm bảo nếu có quá nhiều kẻ như vậy. Ý thức được tác hại của sự lười biếng, ta cần kiên quyết đấu tranh để bài trừ nó.

Mỗi cá nhân cần nghiêm khắc với chính mình, không nuông chiều bản thân quá mức, cố gắng học tập và trau dồi đạo đức. “Trên con đường thành công, không có vết chân của kẻ lười biếng”.

Bài làm mẫu 2

Từ xa xưa, ông cha ta đã có câu: “Cần cù bù thông minh”, với mục đích đề cao sự chăm chỉ, cần mẫn khi làm việc, học tập. Tuy nhiên, từ xưa đến nay, ở xã hội nào cũng luôn tồn tại sự lười biếng. Vậy, làm thế nào chúng ta có thể hạn chế được sự lười biếng này?

Trước hết, chúng ta cần đi tìm hiểu: Sự lười biếng là gì? Đó là trạng thái của sự không hoạt động và sự kháng cự nội tâm để rồi không cố gắng, không hành động. Đó là một trạng thái thụ động và để mặc mọi thứ như nó đã vốn có, kể cả đối với những trách nhiệm và nghĩa vụ mà mình phải thực hiện.

Vậy, nguyên nhân của sự lười biếng là gì? Theo tôi, lí do đầu tiên và quan trọng nhất đó là do bản thân con người. Trong con người ta luôn tồn tại phần “con” và phần “người”. Đối với những người để phần “con” lấn át phần “người” sẽ dẫn đến việc chỉ

thích hưởng thụ mà không muốn làm việc, chỉ muốn trốn tránh mà không muốn bắt tay vào làm những việc mà mình phải làm. Có ai muốn đang nằm trong chăn ấm áp mà phải ngồi dậy học bài đâu cơ chứ? Nhưng những người có quyết tâm sẽ áp chế được sự lười biếng và ngồi dậy học bài. Còn những người lười biếng thì sẽ yên tâm ngủ tiếp, mặc kệ hậu quả là sáng mai sẽ bị kiểm tra bài, bị điểm kém...

Nguyên nhân tiếp theo phải kể đến sự phát triển của xã hội, dẫn đến sự phát triển của khoa học kỹ thuật. Máy móc hiện đại giúp con người không cần phải hoạt động nhiều, cả về tay chân lẫn trí óc. Dần dần, sự phụ thuộc quá nhiều vào máy móc sẽ khiến con người ta trở nên lười biếng, trì trệ, không linh hoạt. Tiến bộ là tốt, nhưng con người cũng phải tự hoàn thiện bản thân để có thể sử dụng được máy móc, chứ không phải chỉ dựa vào những thứ máy móc làm cho mình ngày càng thụ động. Những thứ có sẵn cũng ngăn cản sự sáng tạo của chúng ta. Những bài văn mẫu nhan nhản khắp nơi khiến nhiều bạn chẳng buồn mất công suy nghĩ. Những lời giải bài toán có sẵn làm chúng ta cứ chép vào một cách đối phó mà chẳng thêm hiểu cách làm.

Sự phát triển của các thiết bị công nghệ, của Internet cũng góp phần dẫn đến sự lười biếng của con người nói chung và của học sinh nói riêng. Mỗi khi ngồi vào bàn học, chúng ta lại có thể bị hấp dẫn bởi việc lên mạng, lướt facebook và chơi điện tử, chúng ta tặc lười: “chỉ chơi một chút thôi rồi học”. Cuối cùng thì “một chút” ấy là cả buổi học tối và chúng ta lại tự nhủ: “Thôi sáng mai dậy học”. Tất nhiên, đa số câu “sáng mai dậy học” sẽ bằng với không học. Dần dà, sự lười biếng cứ ăn sâu, len lỏi và trở thành thói quen khó bỏ, trở thành bản chất. Điều này là vô cùng nguy hiểm. Nó sẽ khiến cho chúng ta không thể có được những thành công mà chúng ta mong muốn, dần dà nó sẽ khiến cho mỗi cá nhân ngừng trệ, không phát triển, dẫn đến hậu quả xấu cho toàn xã hội.

Như vậy, mỗi người trong chúng ta cần nhận thức được tác hại của sự lười biếng, đồng thời có những biện pháp của riêng mình để hạn chế sự lười biếng ấy. Chúng ta cần lập thời gian biểu cho mình và thực hiện một cách nghiêm ngặt, tích cực rèn luyện khả năng tự làm – tự suy nghĩ, không quá phụ thuộc vào một thứ gì đó, một ai đó trợ

giúp. Và quan trọng nhất là chúng ta phải có sự quyết tâm cao độ, quyết tâm chăm chỉ, quyết tâm loại bỏ sự lười biếng, quyết tâm biến ước mơ thành hiện thực.

Thi thoảng lười biếng sau những ngày học tập, làm việc thì không xấu, nhưng để lười biếng trở thành căn bệnh thì mọi chuyện sẽ rất tồi tệ. Mỗi người trong chúng ta cần phải nhận biết tác hại của sự lười biếng, cần luôn luôn tự nhắc nhở bản thân biết vượt qua sự lười biếng, hoàn thiện bản thân và phấn đấu để đạt được ước mơ của mình.

Đề 24: Nghị luận về sức mạnh của lời nói

Trên trái đất này, trong hàng vạn loài, loài người được biết đến là thông minh và mạnh mẽ nhất. Họ thống trị thế giới bằng trí tuệ và tâm hồn sắc sảo, tạo ra những giá trị tuyệt vời của cuộc sống. Lời nói là phương tiện quý giá mà con người dùng để giao tiếp, truyền đạt thông điệp...

Lời nói là gì? Từ xa xưa, trong lịch sử nhân loại, ngôn ngữ đã được hình thành thông qua lao động, sự chinh phục tự nhiên và xây dựng các mối quan hệ cộng đồng. Con người sử dụng ngôn ngữ để thể hiện tư tưởng và tình cảm của bản thân với những người xung quanh. Điều này làm cho con người hiểu và yêu thương nhau hơn.

Do đó, giá trị và ý nghĩa của lời nói là rất lớn. Lời nói phản ánh trí tuệ và tâm hồn của mỗi người và có thể tác động đến trí tuệ và tâm hồn của người nghe. Đây là phương tiện kết nối quan trọng, mang lại sự giúp đỡ, sự chia sẻ, sự động viên, và sức mạnh tinh thần. Tuy nhiên, cũng cần biết rằng lời nói có thể làm tổn thương người khác, vì vậy cần phải sử dụng nó một cách có trách nhiệm và tôn trọng.

Chim khôn kêu tiếng rảnh rang

Người khôn nói tiếng dịu dàng dễ nghe.

Khôn ở đây chỉ người sáng suốt, khôn khéo thì rõ ràng hiểu giá trị và ý nghĩa của lời nói. Sức mạnh lớn lao của lời nói thể hiện trong mọi tình huống cuộc sống con người. Đặc biệt là những lời nói chân thành, lan tỏa yêu thương. Mẹ Teresa, nữ tu cả đời hiến

dâng cho tình thương con người đã từng nói: Lời nói tử tế có thể ngắn gọn và dễ nói, nhưng tiếng vọng của chúng là vĩnh cửu!

Vậy bài học mà con người, đặc biệt là giới trẻ, rút ra là phải nói những lời tử tế, những lời nói có suy nghĩ, chân thành và trung thực. Mỗi lời nói như vậy sẽ như một bông hoa tươi sáng nở giữa cuộc sống hồn nhiên của chúng ta, mang lại hạnh phúc và niềm tin. Tuy nhiên, để sử dụng lời nói như một phương tiện giao tiếp hiệu quả, phải truyền đạt tư tưởng và tình cảm một cách chín chắn, không phải ai cũng có thể làm được. Trước hết, mỗi bạn trẻ cần rèn luyện kiến thức về ngôn ngữ, biết phát âm đúng, sử dụng từ ngữ lịch sự và mạch lạc. Điều này không dễ dàng nếu không có sự cố gắng học hỏi trong cuộc sống hàng ngày. Để có những lời nói ý nghĩa, con người còn cần phải rèn luyện tính cách, hoàn thiện bản thân. Một bạn trẻ cần rèn luyện tính ôn hoà, kiên nhẫn, luôn tôn trọng mọi người, biết khiêm tốn và khoan dung với người khác, nhưng cũng cần phải mạnh mẽ với chính mình. Khi đó, chúng ta mới có thể giao tiếp một cách lịch sự, văn minh và đạt được hiệu quả tốt nhất. Và khi đó, chúng ta mới hiểu hết ý nghĩa của những lời nói đẹp, hiểu được câu ca dao quen thuộc sau:

Lời nói không mất tiền mua

Chọn lời nói sao cho lòng nhau vừa.

Lời nói của chúng ta luôn cần phải văn minh, lịch sự. Khi còn tồn tại trên trái đất này, vai trò của lời nói sẽ luôn không thể thiếu, để kết nối và tăng cường tình yêu thương. Người Việt chúng ta trân trọng tiếng nói của mình và quyết tâm bảo tồn vẻ đẹp của tiếng Việt. Để làm điều đó, trước hết, chúng ta cần học cách sử dụng lời nói một cách đúng đắn và tinh tế. Hãy để lời nói của bạn truyền đạt tình thương và hạnh phúc đến mọi người!

Đề 25: Nghị luận về tầm quan trọng của việc học

Học là quá trình cả đời phấn đấu mà bề học là vô tận nên Lênin đã nói: “Học, học nữa, học mãi”. Nhưng không phải cứ muốn học thì có thể thành tài ngay được mà trước hết

phải vật lộn với muôn vàn khó khăn ban đầu thì từ từ, ta mới có thể học lên cao nữa và gặt hái được nhiều thành quả hơn.

Học hành là quá trình ta tích lũy, tiếp thu kiến thức, kinh nghiệm của biết bao thế hệ đi trước để lại, biến nó thành của mình rồi áp dụng vào thực tiễn hoặc mở rộng, đào sâu hơn những kiến thức đó. “Cái rễ đắng cay” của học hành là những khó khăn, trở ngại mà con người ta vấp phải khi bắt đầu tiếp cận với những nguồn tri thức mới. Còn “cái quả ngọt ngào” của nó là những thành công ta gặt hái được sau mỗi quãng đường dài dằng công học tập. Để có thể hiểu rõ hơn câu ngạn ngữ trên, chúng ta hãy tưởng tượng cây muốn đứng vững thì rễ cây phải bám sâu từng chiếc rễ nhỏ xuống lòng đất, nhưng để có được một chiếc rễ to và chắc khỏe như thế thì không hề đơn giản. Từ đó ta có thể hiểu được ý nghĩa của câu ngạn ngữ này là: nếu chúng ta có cố gắng, có quyết tâm vượt qua mọi khó khăn để học tập thì chúng ta sẽ thu được những kết quả mỹ mãn như mong đợi.

Thành quả luôn khiến người ta khao khát nhưng muốn với tới nó, ta phải trải qua rất nhiều đắng cay. Quá trình học hành cũng thế, con đường đi của học vẫn không bao giờ rải hoa hồng. Bởi khi đứng trước một bề kiến thức bao la, vô tận, con người ta dễ bị choáng ngợp, run sợ. Rồi khi tiếp cận với từng phần kiến thức mới mẻ hoàn toàn, con người dễ bị nản chí bởi không phải cứ học, đọc là nhớ được, áp dụng lại càng khó. Lúc này phương pháp học là một vị cứu tinh, tự thân mỗi người phải tìm cho mình một phương pháp học thích hợp với sở trường, hoàn cảnh, trí nhớ và cả khả năng tư duy của mình. Đó là một quá trình dài, mòn mỏi tìm tòi, sáng tạo, tham khảo nhiều nguồn để rút ra một phương pháp tối ưu cho mình. Có nhiều người đến đây rồi phải lạc lối nhiều lần mới tìm được đường ra. Rồi sau đó, nắm được phương pháp, ta còn cả một quá trình rèn luyện, phấn đấu tìm và tiếp thu kiến thức. Bên cạnh đó để có được trọn vẹn kiến thức thì ta phải trải qua quá trình kiểm chứng, sàng lọc lại cái cần thiết, tổng hợp hoặc phân chia theo chuyên ngành để nắm vững kiến thức mới áp dụng được nó. Quả thật quá trình học tập, tiếp thu kiến thức là không hề dễ dàng, đã có biết bao nhiêu người nản chí mà bỏ cuộc.

Chính những lúc khó khăn, nản chí như thế, con người ta mới nghĩ đến “những thành quả ngọt ngào” để làm động lực tiếp tục vươn lên trong cuộc sống. Nhưng nói như thế cũng không có nghĩa là việc học tập, tiếp thu kiến thức là một việc khó khăn và nhàm chán, mà ngược lại việc tiếp thu kiến thức có một sức hút kì lạ, khi con người ta biết cái này, sẽ khao khát muốn biết thêm cái nữa hoặc sâu hơn nữa về vấn đề đó. Cho nên càng học, con người ta sẽ khám phá ra nhiều điều mới mẻ, hấp dẫn và lôi cuốn nhiều hơn nữa, khiến lượng kiến thức thu được ngày càng lớn dần làm ta hiểu biết hơn. Đồng thời, học là quá trình tích lũy kinh nghiệm, là sự chuẩn bị hành trang cho mỗi người bước vào đời, đối mặt với khó khăn của cuộc đời. Kiến thức và kinh nghiệm càng nhiều, con người ta sẽ càng vững tin hơn, càng đứng vững trước phong ba bão táp của cuộc đời sẽ càng thành công hơn. Kiến thức là một bể bao la rộng lớn, không bao giờ có định nghĩa “đủ” đối với việc học, chúng ta có thể học ở bất cứ người nào, bất cứ lĩnh vực nào trong cuộc sống đầy màu sắc này. Trong xã hội, con người là nhân tố quyết định cho sự phát triển, con người càng tài hoa, đất nước càng phát triển. Nhật Bản là một ví dụ: sau Đệ nhị thế chiến, Nhật là một nước bị chiến tranh tàn phá nặng nề, nhân dân bị nhiều thảm họa đe dọa, đất nước ngập chìm trong suy thoái nhưng đến sau năm 1952, Nhật đã vươn lên nhanh chóng thành một siêu cường kinh tế do đã chú trọng đầu tư vào giáo dục, phát triển con người, coi con người là nhân tố quyết định tương lai và khuyến khích cho giáo dục phát triển.

Ở Việt Nam và cũng như trên thế giới, có biết bao tấm gương học tập cần cù, đóng góp sức mình vào sự thay đổi và phát triển của nước mình và của cả nhân loại. Ở Việt Nam ta, Bác Hồ là một tấm gương sáng: Bác đã bôn ba ra nước ngoài học tập mấy mươi năm trời nhọc nhằn mới tìm ra lối đi cho dân tộc Việt Nam thoát khỏi kiếp lầm than. Rồi, Trần Đại Nghĩa cũng học tập ở nước ngoài rồi về Việt Nam, áp dụng được những điều đã học thêm với những sáng tạo mới của chính mình, đã chế tạo được đạn tầm xa, góp phần bắn rơi máy bay của giặc, làm nên một Điện Biên Phủ trên không lừng lẫy năm châu. Sau nhiều năm học tập, tìm tòi và nghiên cứu Edison đã sáng tạo ra được bóng đèn dây tóc đầu tiên trên thế giới - làm nên bước ngoặt trong lịch sử văn minh nhân loại. Rồi cả những thủ khoa đại học đến từ những miền quê nghèo khó, ăn

còn không đủ no nhưng nhờ quyết tâm, ý chí nghị lực, họ đã làm nên điều kì diệu mà không hề đổ lỗi cho hoàn cảnh.

Bên cạnh những tấm gương sáng ngời đó, có những người chỉ mới khó khăn bước đầu đã nản chí, buông xuôi. Hoặc có những người không chịu tìm tòi, nghiên cứu tiếp thu kiến thức mới mà chỉ “há miệng chờ sung”, hoặc có “học vẹt” cho nhớ để đối phó với thầy cô, để chạy theo điểm số dẫn đến con người không có kiến thức thật, không có thực học. Những người này ra đời không những không thành công mà rất dễ trở thành gánh nặng cho xã hội.

Vậy nên, chúng ta phải biết tự giác học là trên hết. Đặc biệt là những người còn ngồi trên ghế nhà trường cần phải ý thức được tầm quan trọng của sự tự giác trong học tập. Chúng ta càng phải biết tìm tòi nhiều nguồn kiến thức hơn để tích lũy, tìm được một phương pháp tối ưu nhất cho riêng mình. Phải học mọi lúc, mọi nơi, không chỉ từ sách vở mà còn từ những người xung quanh ta, bởi bất cứ người nào cũng có cái hay để ta học hỏi. Có thể, vốn sống của chúng ta mới rộng, kiến thức chúng ta mới phong phú, tinh thần chúng ta mới vững vàng để thành quả chúng ta đạt được càng mãn nguyện hơn. Chính vì vậy, không bao giờ được nản chí, hãy cố gắng phấn đấu hết mình, chúng ta sẽ thấy khả năng của mình là vô hạn, không có gì là không thể đạt được cả.